

ANARCHISTICKÁ REVUE EXISTENCE

1 / 2014

SYSTEM FAILURE

BUDOUCNOST INTERNETU

40,-

Jak jsme nevolili / 17. listopad na Národní / xBASTax
Černí, bílí, spojme síly / Nový levicový subjekt? / Digitální aktivismus
Hackeri ve službách represe / Whistlebloweri / N. Chomsky
Poststrukturalistický anarchista / Rudá kontrarevoluce / FdA
Nová levice na Kubě / ABC / Rozhovor s řeckým aktivistou

VYDÁVÁ ČESKOSLOVENSKÁ ANARCHISTICKÁ FEDERACE

OBSAH

- 2 ... Editorial
- 3 ... Kvartál
- 6 ... Jak jsme nevolili
- 8 ... 17. listopad na Národní
- 9 ... Budoucnost internetu
- 10 ... Hackeři ve službách represe
- 11 ... Punk není mrtvý, je zašifrovaný
- 12 ... Digitální aktivismus
- 13 ... Zajímavé projekty radikálních technologických kolektivů
- 14 ... Whistlebloweri na hranicích digitálního osvobození
- 17 ... Pochod milionů masek
- 18 ... Technologie ve svobodné společnosti
- 20 ... Mocný nástroj internet
- 22 ... Podpora - propagace - support
- 23 ... Pavlos Fyssas by před fašisty nikdy hlavu nesklonil
- 24 ... Černí, bílí, spojme síly
- 28 ... Poststrukturalistický anarchista
- 31 ... Nová levice na Kubě
- 32 ... Rudá kontrarevoluce
- 34 ... Nový levicový subjekt?
- 35 ... ABC
- 36 ... Naším nepřítelem nejsou technologie, ale to, čemu slouží / Dluhová amnestie
- 37 ... A3
- 38 ... Recenze

ANARCHISTICKÁ REVUE **EXISTENCE**

1 / 2014 (v pořadí 31. číslo)

vydává Československá anarchistická federace
kontakt: csaf@csaf.cz web: www.csaf.cz

DISTRIBUČNÍ MÍSTA

Kde můžete *Existenci* (popř. další publikace ČSAF) zakoupit či objednat:

Kamenné obchody:

Infocentrum Salé (Orebitská 14, Praha 3),
Rekomando (Trojanova 9, Praha 2),
Klub Bažina (U klubu 63/2, Praha 12 - Komořany),
Antikvariát Černý pes (Sedláčkova 20, Plzeň),
Infoshop Pelech (Čápkova 48, Brno),
Komunitní centrum Ateneo (Vítězslava Nezvala 2815/41, Most),
Klub Futra (Masarykova třída 1000, Orlová),
Infocafé La Victoria (Čáslav).

Internetové distribuce:

xBASTax (xbastax.cz),
Waking the dead (wakingthedeath.cz),
Papagájův hlasatel (phr.cz),
Phobia records (phobiarecords.net),
Nuclear Madness (nuclearmadness.wz.cz),
Insane society (insanesociety.net),
Chyba crew (chyba.a-punk.cz),
Miruus Levyt (miruuslevyt.cz),
Kontrashop.sk (kontrashop@riseup.net),
Punkgen.sk (punkgen.sk/distro),
WildAndFree kolektiv (wildandfree.sk),
Alternatívna knižnica (a-kniznica-zh.blogspot.cz).

Pro zájemce ze Slovenska doporučujeme objednávat na e-mailu hoodsup@riseup.net.

EDITORIAL

Po pravdě řečeno, když jsme se rozhodli pro obnovení anarchistické revue *Existence*, která po osmi letech začala znovu vycházet, počínaje lednem 2010, ani jsme příliš nedoufali, že se nám podaří tento projekt udržet v době internetového on-line zpravodajství tak dlouho při životě a ještě k tomu bez jakýchkoliv prodlev při čtvrtletní periodicitě. Řekneme si neskromně, že něco takového není v našem novodobém anarchistickém hnutí zrovna časté.

Pravdou však zůstává, že o anarchistické tiskoviny není přílišný zájem. Důvodů může být hned několik, ale to by vydalo na samostatnou analýzu. Snažíme se udržovat podle svých schopností a možností obsahovou i formální úroveň naší revue, životaschopnost jakýchkoliv samizdatových publikací ale závisí také na jejich dobré distribuci. Jestliže si myslíte, že šíření anarchistických myšlenek, antiautoritářského pohledu a inspirace pro vlastní aktivity je více než potřebné, budeme velmi rádi, když se zapojíte do pomoci s distribucí *Existence* (případně i dalších publikací Nakladatelství Československé anarchistické federace). Nejsnazším způsobem je vytvořit si kolem sebe okruh lidí, kteří mají zájem o anarchistickou ideu nebo jsou nespokojeni s převládající myšlenkovou hegemonií a hledají alternativní pohled na jednotlivé problémy a návrhy jejich řešení. Pak už stačí jen odebírat více kusů *Existence* a šířit mezi konkrétní zájemce. Možností distribuce anarchistických tiskovin je ale mnohem více, a když nás budete kontaktovat, rádi se s vámi domluvíme.

Nyní ale k obsahu tohoto čísla *Existence*. Jejím hlavním tématem je budoucnost internetu. Tato celosvětová počítačová síť, která se stala pro mnoho lidí nedílnou součástí jejich životů, vzbuzovala ještě nedávno velké naděje ohledně možností na zrychlení a zlevnění komunikace, sdílení dat, transparentnost, omezení cenzury a sociální kontroly. Tyto naděje jsou však proměňovány ve svůj pravý opak a nové noční můry v režii států a korporací. Jednotlivé texty hlavního tématu se zabývají působením hackerů ve službách represe, myšlenkami knihy Juliana Assange a jeho spolupracovníků *Cypher-*

punks: Freedom and the Future of the Internet, známými whistleblowery a motivacemi jejich jednání, díky němuž si vysloužili nenávisť systému. Jeden z článků přibližuje několik projektů na poli digitálního aktivismu, jako jsou například radikální technologické kolektivy RiseUp či Autistici/Inventati. Členové Federace německy mluvících anarchistů a anarchistek (FdA) odpovídají na otázky ohledně svých zkušeností s počítačovou bezpečností a užíváním internetu pro interní organizační komunikaci a k tématu budoucnosti internetu poutavě promlouvá také Noam Chomsky v překladu rozhovoru z prosincového vydání časopisu *Z Magazine*.

Nemalý prostor je v *Existenci* věnován otázce aktivit, které se staví proti vlně projevů rasistických nálad směřovaných vůči romské menšině. Šest aktivistů, mezi nimiž nechybí Romové, zde ze své perspektivy shrnuje nejpodstatnější momenty bojů proti rasismu v posledním roce. Všechny spojuje příkladné odhodlání postavit se na stranu ohrožených, kdykoli je to potřeba.

Jako v každém čísle ani v tomto nechybí tradiční přehled domácích akcí antiautoritářského hnutí, na který navazuje reportáž z antifašistické demonstrace uspořádané 17. listopadu 2013 v Praze, doplněná proslovem ČSAF, jenž zazněl v jejím průběhu. Samostatná dvoustránka je pak vyhrazena shrnutí anarchistických aktivit, které předcházely podzimním parlamentním volbám. Nechybí ani vyjádření ČSAF k otázce o potřebě nového levicového subjektu.

V *Existenci* dále naleznete článek o současné nové levici na Kubě či historický text o anarchistických Černých gardách v Rusku, které krátce po revoluci zlikvidovala bolševická moc. Nechybí pravidelné rubriky Anarchistického černého kříže a volné komunity VAP, recenze na nejnovější publikace antiautoritářského hnutí a texty posledních tří čísel následných novin A3.

Zbytek časopisu vyplňuje hned několik rozhovorů. Jeden přeložený - s politickým filozofem Toddem Mayem o anarchismu v kontextu děl moderních francouzských myslitelů. A dva původní: jednak s u nás poměrně známou antiautoritářskou distribucí xBASTax, a potom s redaktorem anglicky psaného internetového magazínu *ROAR* Leonidasem Oikonomakisem, jenž se mimo jiné vrací ke smrti svého přítele Pavlose Fyssase.

Doufáme, že vás nová *Existence* zaujme.

ENGLISH SUMMARY

The main topic of this issue of the anarchist revue *Existence* is the future of the Internet. The worldwide network has become integral to the lives of many people and not long ago it raised great hopes as for the possibilities of making communication faster and cheaper, sharing information, transparency, reduction of censorship and social control. These hopes are being turned into the opposite and into new nightmares under the control of states and corporations.

The texts on the main topic deal with hackers working for oppression, with the book *Cypherpunks: Freedom and the Future of the Internet*, famous whistleblowers and their motivation. One of the articles focuses several projects on digital activism, as for example radical technological groups „RiseUp“, or „Autistici/Inventati“. Members of German-speaking FdA refer to their experience with computer security and using the internet for inside organizing communication. Also Noam Chomsky talks attractively on the topic of the future of the Internet in an interview in the December issue of *Z Magazine*.

The *Existence* focuses on the activities taking stand against a wave of racist manifestations aimed on the gypsy minority. Six activists sum up the most significant moments in fighting racists during the last year. They are all connected by the determination to stand up for the threatened any time it is necessary.

There is also a summary of events of the anti-authoritarian movement supplemented with a summarization of anti-election activities and the ČSAF attitude to the issue of need of a new left-wing subject.

You can find articles about the new left wing in Cuba, about the Anarchist Black Guards in Russia eliminated by the bolshevik control in the *Existence*. Next you can find regular sections of Anarchist Black Cross and community V.A.P., reviews of latest publications of the anti-authoritarian movement and texts of the latest three issues A3 wall newspapers. The magazine further offers interviews with the anti-authoritarian distribution xBASTax, with the editor of the *ROAR* magazine Leonidas Oikonomakis or with political philosopher Todd May.

KVARTÁL

PŘEHLED VEŘEJNÝCH AKTIVIT ŠIRŠÍHO ANTIAUTORITÁŘSKÉHO HNUTÍ ZA UPLYNULÉ TŘI MĚSÍCE OD UZÁVĚRKY PŘEDEŠLÉHO ČÍSLA EXISTENCE. NE VŠECHNY AKCE JSME NAVŠTÍVILI, NĚKTERÉ REPORTY JSOU PROTO ZPROSTŘEDKOVANÉ DLE INFORMACÍ UVEDENÝCH NA WEBECH ANTIAUTORITÁŘSKÝCH SKUPIN A PROJEKTŮ.

POLEPENÉ DNY NATO

V dnech 21. - 22. září 2013 se na ostravském letišti konala přehlídka vojenské techniky neseoucí název Dny NATO. Podobně jako v minulém roce, i tentokrát se anarcho-pacifisté z Volné komunity VAP rozhodli sdělit návštěvníkům svůj názor na víkend, při němž zábavu zprostředkovává technika určená k masovému zabíjení. Příchozí tak vítaly stovky letádků na přístupových cestách, reklamních plachtách, popelnících, stožárech elektrického vedení, za stěrači parkujících vozidel. Volná komunita VAP k tomu napsala: „Možná jenom kapička v moři desetitisíců obdivovatelů ‚techniky na zabíjení‘. Přesto každá potopa začíná právě takovou kapkou.“

VZPOMÍNKOVÁ AKCE ZA PAVLOSE FYSSASE

Několik desítek antifašistů a antifašistek s vlajkami a transparenty si večer 24. září 2013 před řeckou ambasádou v Praze připomnělo smrt řeckého antifašisty a rapera Pavlose Fyssase, který byl zavražděn 18. září na předměstí Athén početnou skupinou příznivců a členů fašistické strany Zlatý úsvit.

V prohlášení Antifašistické akce Praha, které bylo v souvislosti s touto vzpomínkou zveřejněno, mj. stojí: „Bezprostředně po vraždě Pavlose začali někteří mluvit o možném zákazu Zlatého úsvitu a komentovat intenzitu fašistického násilí v Řecku. Kde byly ale tyto hlasy, když v řeckých městech docházelo k napadání a vraždění imigrantů za nezdělné policie, státu a médií? Jedni, kdo se v ulicích soustavně staví fašistům, jsou radikální antifašisté, právě jako Pavlos, který vytvářel antifašistickou hudbu a podílel se na lokálních aktivitách. Proto je pro nás nejhodnější vzpomínkou na Pavlose Fyssase pokračující boj proti neonacistům a neofašistům. Tedy proti těm, kteří vědomě přilévají olej do ohně celospolečenských nálad, které v důsledku připustí podobný zbabělý útok, jakým ubodání nepohodlného člověka bezesporu je.“

Praha, řecká ambasáda

DIY KARNEVAL

V sobotu 28. září se v Praze konal v pořadí již desátý DIY (Do it yourself) karneval. I když by se na první pohled mohlo zdát, že jde jen o velkou pouliční párty tekno subkultury, mají DIY karnevaly již tradičně i svůj politický podtext a protestní náboj.

Tématem posledního karnevalu (jehož příprava byla doprovázena mystifikací o jeho přesunutí do Staré Boleslavi, kde měl „konkurovat“ svatováclavské pouti) byla podpora vězněným členům kapely Pussy Riot. „DIY Karneval byl od počátku nejen oslavou hudby a kreativity, ale i oslavou svobody. Svoboda je předpoklad

Praha, DIY karneval

tvoření. Punková modlitba Pussy Riot byla vzpourou proti režimu, který svobodu upírá,“ stálo v prohlášení ke karnevalu. „Pochopitelně nejde jen o Rusko, podobnou zvůli můžeme vidět na opačné straně světa.“ Motto karnevalu „Svatý Václave, vyžeň kapitalisty a fašisty!“ přeneseně odkazovalo právě na punkovou modlitbu Pussy Riot, která se stala příčinou jejich uvěznění.

Kolem poledne se začali scházet první účastníci před klubem Cross v Holešovicích, odkud kolem třetí hodiny vyšel za doprovodu sound-systémů průvod, aby se přidal k druhé části karnevalu. Ta začala ve dvě hodiny odpoledne před areálem ruského velvyslanectví. Tady byl program obohacen živým hudebním vystoupením a ani zde nechyběly transparenty na podporu Pussy Riot. Mezi mnoha různorodými maskami a převleky dominoval motiv barevných kukel ruských aktivistek a rakev s Putinem. Byl rozdáván „(ne)volební speciál“ anarchistického zpravodaje Zdola a v anarchistickém distru bylo k dostání čerstvé číslo Existence.

Od ruské ambasády se po čtvrté hodině více než tisícíhlavý dav za dunění hudby vydal na Pražský hrad. Symboliku tohoto cíle vysvětlovalo již zmíněné prohlášení tím, že „je sídlem jak církevní, tak světské moci. A právě dnes je potřeba ukázat, že tato moc není sice všemocná, ale přesto stále dokáže být nebezpečná a krutá. Moc a zvůle mocných je z podstaty omezená, strnulá a nudná. Ale i mrtvolná, jako těla českých králů a světců. Věčný je jen život a karneval je jeho oslavou.“

KRUPKA: 161>88

V Krupce byla na 28. října naplánovaná další blokáda neonacistického pochodu. Akci organizoval občanský sdružení Konexe za pomoci českých a německých anarchistických a antifašistických organizací a skupin.

První lidé se začali scházet v odpoledních hodinách na již tradičním shromaždišti v ulici Karla Čapka. Na protilehlou betonovou zeď a zábradlí byly vyvěšeny česko- i německojazyčné transparenty s nápisy: „Černí, bílí, spojme síly!“, „Zbourejte prasečák na místě romského koncentráku v Letech“, „Romská hrdošť“, „Nenávist není řešením“, „Nebýt nácek nestačí“, „Solidaritát & Antifaschismus“ apod. Lidé na sebe mávali pikety s nápisy: „Rozdělují nás třídy, ne rasy“, „Naši zbrani je solidarita“, „Chudí se perou, elity berou“, „Čikáni tuhle republiku nevytunelovali“ atd. Sídliště a oděvy některých účastníků a účastnic byly vyzdobeny antifašistickými samolepkami „161>88 - Krupka“ a „Čikáni nemůžou za vaše posraný životy!“.

Příjemné atmosféře přálo i počasí, a tak lidé posedávali na trávníku, zatímco se připravovalo ozvučení, které mělo zajistit kulturní část pro-

gramu. Policie mezitím se svými německými sekundanty prolustovala ty účastníky a účastnice, kteří si dovolili překročit státem doporučenou hranici pasivity, a to věšením transparentů.

Zanedlouho se z nedaleké herny vykulila skupinka národně sociálního odpadu, s českou vlajkou přes ramena a odhodlaná šířit vyhlazovací listy. To, že se nejednalo zrovna o bystrý nápad, si uvědomili, když se na ně ze svahu seběhla skupinka antifašistů. Zanedlouho nebyla ani vlajka, ani listy. Národovcům zbyly jen drobné šrámy a oči pro pláč.

Policie na toto přivítání nestihla zareagovat a útočníky se s jednou národovkyní rozhodla identifikovat za necelou hodinku. Nikdo se však nepřihlásil, a tak dívka, napadající na pravou ruku, alespoň náhodně ukázala na dva lidi, u nichž se ukázalo, že na místě v té době vůbec nebyli, a museli být propuštěni.

V průběhu těchto manévru už vesele vyhrávala reprodukováná romská klasika. Následoval projev Jozefa Mikera a nějakého kněze. Později se u mikrofonů vystřídali krupští hiphopeři Dela Negra a Black Style. Následovalo několik místních písničkářů, jejichž profesionální projev by jistě okouzil i kdejakého řádně připraveného Čecha. O kousek dál od potenciálního travnatého pódia se malovalo na chodník, vyráběly pikety, masky a hrálo maňáskové divadlo.

Demonstrace anticiganistů a neonacistů měla začít v 15 hodin, ale už v průběhu blokády v ulici Karla Čapka došla zpráva, že akci přesouvají na pátou. Mezitím mobilní skupinky Romů a antifašistů marně pročešávali město a hledali další neonácky. Skupinka čtyř národovců před městským úřadem se svým tragickým projevem však za žádnou aktivitu nestála. V ulici Karla Čapka tak nerušeně pokračovala zábava do večerních hodin, kdy se přespolní pomalu začali rozjíždět domů.

Organizovanost Romů v Krupce je velmi inspirativní. Spolupracují s širším antiautoritářským hnutím v Čechách i za čarou. Vedle toho spolupracují i s nevládními organizacemi a neparlamentními politickými stranami, což je z důvodu uhašení anticiganistického požáru jistě pochopitelné. Od začátku se stavějí neonacistům na odpor a svá práva jsou organizovaně schopni hájit i v případě represe ze strany úřadů. Vědí, že policie tu není od toho, aby chránila slabší, ale bohatší.

Asi mezi sebou ani nemají mafiány, kteří by jim vyhrožovali, rozdmýčovali panický strach a za jejich zády, jejich jménem a proti jejich zájmu jednali s úřady - anebo je mezi sebou mají a neposlouchají je. Vědí, že strach může zmizet díky vlastní aktivitě. Že doma, schovaní v bytech a sedící před televizními obrazovkami, nejsou před pogromem v bezpečí. Vědí, že politika se utváří v ulicích.

Krupka

SJEZD ČSAF

První říjnovou sobotu se konal na východě Čech řádný podzimní sjezd členů a členek Československé anarchistické federace.

Jako obvykle byla jeho první část věnována přehledu činnosti lokálních skupin a referátům zástupců pracovních skupin. Do jednotlivých funkcí nezbytných pro chod federace byli potvrzeni či nově delegováni ti, kteří za ně budou v následujícím období zodpovědní.

Významnou část sjezdu tvořily diskuse o politice a zapojení ČSAF v rámci mezinárodního anarchistického hnutí, zejména pak Internacionály anarchistických federací, jejíž členskou sekci ČSAF je; o zapojení anarchistů a anarchistek v kampaních proti anticiganismu a na podporu těch, kteří jsou jím přímo postiženi; a o prioritách vzhledem k cestě vstřícných anarchistické vizi společnosti.

Sjezdu předcházela benefiční koncert, jehož výtežek putoval na publikační aktivity ČSAF, a jeho nepřímou součástí se stalo také šíření anarchistických antivolebních materiálů.

PEVNOST EVROPA ZBLÍZKA

V druhé polovině října zorganizovala Iniciativa Ne rasismu! česko-slovenskou část evropského turné promítání dokumentárního filmu *Into the Fire* spojeného s besedou s Kate Marou, autorkou tohoto snímku.

Dokument se věnuje situaci uprchlíků a migrantů v Řecku, zachycuje životní příběhy lidí, kteří na útěku před válkami, pronásledováním či hladomorem uvízli v pasti v kolabující zemi, kde živoří na okraji společnosti pod neustálou hrozbou fašistického či policejního násilí bez naděje na únik. Uprchlíci čelí na jedné straně byrokracii, která je výsledkem jen chabě skrývaného nepřátelství takzvané civilizované Evropy vůči těm, kteří byli kdysi „jen“ kolonizováni a nikdy tak neměli na civilizační výhody plné právo. Na druhé straně musí denně bojovat proti nahodilému i organizovanému rasismu, který má v Řecku specifickou, historicky podmíněnou podobu. Zejména osobní statečnost a odhodlání těch, kteří tento boj vedou a kteří se v dokumentu *Into the Fire* objeví, je důležitým poselstvím a výzvou pro nás všechny.

Česká premiéra se konala za organizačního přispění kolektivu Food not Bombs Plzeň 17. října v plzeňském klubu Kapsa. Nechybělo veganské občerstvení ani distro s publikacemi Nakladatelství ČSAF. Většina z patnácti diváků se po projekci aktivně zapojila do diskuse, při níž autorka doplnila informace o osudech imigrantů mluvících ve filmu a odpovídala na otázky ohledně fašistických aktivit v Řecku na jedné straně a samosprávných projektů na straně druhé.

Velký zájem o film byl druhý den i v Praze, kde do klubu K4 v Celetné ulici dorazilo asi osmdesát diváků. Následovaly projekce v Hradci Králové ve spolupráci s ČSAF-Východ (19. října), kam přišla film zhlédnout a následně diskutovat zhruba desítka diváků, a v Brně ve spolupráci s Nesehnutí (21. října), kde se šlo asi padesát návštěvníků. Slovenská část turné se odehrála 22. října v bratislavském Fojáři za účasti asi třiceti lidí. Další promítání, tentokrát již bez účasti autorky, která pokračovala na své cestě v rámci evropského turné do Vídně, se konalo v pražském infocentru Salé a dorazilo na něj asi deset diváků. Na všech projekcích bylo k dostání DVD s promítaným filmem.

Není přehnané tvrdit, že turné mělo v uvedených městech velký úspěch, a to jak z pohledu zúčastněných, tak pořadatelů a samotné autor-ky filmu.

Praha, Washingtonova ul.

OBSAZENÍ DOMU VE WASHINGTONOVĚ ULICI

V předvečer voleb, 24. října 2013, obsadili pod heslem „Nespoléháme se na volební urny. Volíme 365 dní v roce. Obsazujeme a žijeme!“ squaterští aktivisté a aktivistky v pražské Washingtonově ulici dům, který byl nejméně sedm let nevyužívaný a chátral.

Chtěli tak dát najevo, že je pro ně podobná situace nepřijatelná, a zároveň upozornit na stovky podobných prázdných domů v Praze a na tisíce lidí bez přístřeší, kteří zde žijí. Zatímco domy se stávají předmětem spekulace, bydlení je objektem komerce, která má často až lichvářské rozměry. Chtěli také připomenout, že Praze chybí kulturně sociální centra, která by dala městu jiného ducha.

Na několik hodin tak změnili dům ve Washingtonově ulici právě v takové improvizované kulturní centrum. Proběhly zde dva koncerty, výstava, distribuce oblečení zdarma a další aktivity založené na tvořivosti jejich účastníků z různých prostředí - setkali se zde hudebníci, squateri, anarchisté, kuchařky bez domova, výtvarníci... Akce se během večera zúčastnilo zhruba dvě stě lidí.

Majitel sice nebyl s domem schopen několik let nic dělat, jeho zástupce však dorazil i během noci. Na argumenty squaterů odpověděl opakováním toho, že má za dům zodpovědnost a že si nemůže dovolit, aby se jim něco stalo. Policie zadržela během noci v prázdném domě 33 lidí a přiměla prostor, který nakrátko ožil, k dalšímu vynucenému spánku.

Tato akce navazovala na srpnové krátkodobé obsazení několika domů v Praze, včetně toho ve Washingtonově ulici.

Squateri po nedobrovolném opuštění místa prohlásili: „Policejní zásahy nás nezastaví, naopak prožité zkušenosti vzájemné pomoci, sdílení, strachu či radosti utvářejí naši solidaritu. Dokud budou existovat prázdné domy a lidé bez domova, budeme tu i my.“

BAREVNÁ OSTRAVA

Na pondělí 28. října svolali ostravští „slušní občané“ (kromě tvrdého jádra NS i množství místních mladých lidí) další demonstraci namířenou proti Romům. Šlo se jich kolem dvou stovek a měli v plánu další pokus o pogrom. V reakci na tuto nenávistnou demonstraci se na podporu Romů a proti rasismu konalo shromáždění Barevná Ostrava.

O den dříve dorazila do Ostravy i skupina anarchistů, aby náckům společně s místními vyzdobila předpokládanou trasu jejich pochodu. Kromě srpnové A3 s titulkem „Rasismus je pro hlupáky“ zahlétila ulice samolepkami z dílny AFA „Čikáni nemůžou za vaše posraný životy“, které kromě klasického malého formátu lepila i v zvětšené podobě na A4. Několik billboardů využila k umístění vzkazů pro protiromské demonstranty - např. „Náckové do práce“.

Shromáždění bylo spouřizováno politickými stranami a církevními organizacemi, proto

jej některé antiautoritářské organizace a kolektivy odmítli propagovat a přímo na něm participovat. Přítomnost politiků a kněží se odrazila v projevech, shromáždění už ale oproti předchozím podobným akcím nevypadalo jako agitka politických stran, přece jen už bylo po volbách a motivace k účasti tedy pro politiky klesla.

Shromáždění se odehrávalo na dvou místech, kromě náměstí Svatopluka Čecha, kde se konal hlavní program, bylo asi 50 lidí shromážděno před ubytovnou Na půl cesty, která se minule stala terčem pochodu rasistů. Konexe měly nahlášenou Sokolskou třídu, na níž ubytovna stojí a po níž vedla předpokládaná trasa pochodu účastníků anticiganistického shromáždění. Podle plánu mělo sročení lidí před ubytovnou donutit policii k odklonění nácků mimo ubytovnu. To se povedlo, rasisté byli zastaveni asi 300 metrů od tohoto místa a policie se je pokoušela rozehnat.

Po skončení hlavního programu shromáždění se účastníci spontánně vydali na pochod městem. Průvod byl nepřehlédnutelný, jeho součástí bylo několik transparentů (např. „Stop pogromům“) a hlasitě skandoval (klasické „Černí, bílí, spojme síly“ se střídalo s hesly jako „My chceme žít“ nebo „My jsme tu doma“). Obyvatelé domů, kolem nichž procházel, vyjadřovali tleskáním souhlas. Průvod došel až k ubytovně Na půl cesty. Po krátkých projevech solidarity s obyvateli ubytovny se obrátil a vydal se zpět na náměstí Svatopluka Čecha, kde se konalo shromáždění. Po cestě se k pochodu přidalo i pár desítek nácků. Mezi nimi a protirasistickým pochodem byl kordon policistů, náckové si dobře uvědomovali, že dneska prohráli, a o nic se nepokoušeli. Občas se snažili o skandování, nebyli schopni vymyslet nic originálnějšího než „Hahaha antifa“, k čemuž je vzhledem k absenci praporů a log antify v protirasistickém průvodu zřejmě inspirovaly naše plakáty a samolepky. 500hlavý dav na druhé straně silnice jejich pokusy ale snadno přehlušil.

Po návratu na náměstí Svatopluka Čecha zaznělo několik závěrečných projevů. Kromě poděkování účastníkům a policii zaznělo důležité zhodnocení - Romové jsou schopni organizovat se i bez pomoci místních mafiánů.

Nikdo takové vyvrcholení shromáždění nečekal, mezi účastníky byla znát euforie, pochod byl jasným projevem schopnosti organizovat se, která byla na předchozích protirasistických shromážděních několikrát potlačena vlivem mafiánů. Pochod dodal místním lidem odvahu postavit se dalším protiromským pochodům a neseďte při nich mlčky doma, jak jim bylo doposud ze všech stran doporučováno. Jedině taková reakce může oslabit opakované protiromské demonstrace, což se 28. října konečně projevilo.

Ostrava

PIKNIK PROTI RASISMU

V pondělí 28. října uspořádali v Plzni neonacisté z Nyřan pochod nazvaný „Protest proti porušování práv slušných občanů ČR a proti upřednostňování jedné skupiny osob“. Na tuto skutečnost zareagovali aktivisté a aktivistky

neformální iniciativy Plzeň proti rasismu. Po diskusích, jakou formu protiakce zvolit, bylo rozhodnuto o její pozitivní podobě, která by přinášela vedle demonstrování nesouhlasu s rasismem také praktické alternativy. Na Husovo náměstí byl tedy svolán piknik proti rasismu spojený s bezpečnostní zónou.

Jeden z aktivistů iniciativy Plzeň proti rasismu k záměru podoby protiakce po jejím skončení uvedl: „*Naše akce se oproti té srpnové nesla v pohodovějším duchu. Proč se také neustále snažit o nějakou konfrontaci silou či vzájemným pokřikováním. Koncepce akce byla naplánována v duchu „udělejme si hezké odpoledne společně s ostatními“. Na místě jsme uspořádali společný piknik a bezpečnostní zónu. Do pikniku se zapojilo lidí více, do bezpečnostní zóny skoro nikdo, ale idea bezpečnostní zóny některé lidi zaujala, a tak jim o ní bylo sděleno více informací.*“

Celá protiakce proběhla bez jakýchkoliv oficiálních organizátorů či nahlašování na městském úřadě. Záměrem bylo, aby se co nejvíce lidí zapojilo do průběhu samo od sebe, což se částečně povedlo. Účastníci protiakce se sešli na místě o něco dříve, než měli vyrazit na pochod rasisté, a tak si lidé krátili čas jídlem či kreslením křídami na chodník.

Jestliže 24. srpna dorazilo na neonacistický pochod 150 až 200 rasistů, nyní jich bylo už jen pár desítek, ne víc než padesát. Při míjení Husova náměstí byli uvítáni skandováním, výsměšným posíláním pusinek na dálku a částečně taky gesty nezájmu ze strany svých odpůrců, kterých se tu sešlo asi 70, z čehož nemalou část tvořili mladí Romové.

Původní záměr protiakce sice nebyl úplně naplněn, podařilo se však stejně jako při jejich předešlém pochodu v srpnu předat rasistům vzkaz, že v Plzni nejsou vítáni. Celá protiakce proběhla v poklidném duchu. Jen do jejich příprav se mohlo zapojit více lidí. Aktivista iniciativy Plzeň proti rasismu k tomu dodává: „*Však taky tahle forma akce tu v Plzni byla snad poprvé, tak nemůžeme čekat zázraky. A pro příště už máme připravené nějaké další finty, jak to zlepšit. Naše akce však vnesla mezi lidi radost, a tak byla ideově krásně konfrontována nenávistí pramenící z rasismu a neonacismu.*“

ATENEO OSLAVIDLO ROK EXISTENCE

V sobotu 2. 11. 2013 tomu byl přesně rok od doby, kdy bylo v Mostě otevřeno komunitní centrum Ateneo. První narozeniny tohoto antiautoritářského prostoru se samozřejmě neobešly bez řádné oslavy. Akce začala za pět minut dvanáct veganskými hody a zakončena byla večerním koncertem za přispění kapel a interpretů Kobra 11, Rapsód, Baty von Janof a Zaprti Oddelek. Součástí narozeninové party byla i benefiční tombola, jelikož každý příspěvek na provoz komunitního centra se hodí.

Nezbývá než popřát Ateneu další úspěšný rok nabytý spoustou přednášek, workshopů a kulturních akcí, stejně jako radostí dětí i dospělých.

17. 11. - NENÍ CO SLAVIT

V den boje za svobodu a demokracii, jak se oficiálně nazývá státní svátek 17. listopadu, vyšli do ulic i pardubičtí anarchisté. Na Hradecké ulici poblíž pardubické univerzity vyvěsili transparent s nápisem „17. 11. - *Není co slavit*“. V okolních ulicích se pak na zdech objevily nápisy „*Rasismus frčí, studenti mlčí*“ a „*Příliš mnoho antikomunismu, příliš málo antikapitalismu*“. V ulicích se objevilo také mnoho plakátů s nápisy „*Čikáni nemůžou za vaše posraný životy!*“ a nástěnných novin A3 na téma „*Rasismus je pro hlupáky*“.

„*17. listopad byl jediným dnem mezinárodního významu, který má původ v České republice. Byl připomínkou odhodlaného protestu studentů proti nacistické okupaci. Přesto politopadová politická elita přetavila původní antifašistický svátek ve strašáka antikomunismu, kterého pravicové strany tradičně využívají ve své propagandě.*“ sdělila nám jedna ze spoluorganizátorek akce Viktorie Svobodová.

Přestože i někteří anarchisté patří mezi studenty, míří jejich kritika do vlastních řad. Nelíbí se jim, že velká část českého studentstva přijala roli jakéhosi propagátora sebedisciplíny. Říkají, že mnoha studentům jsou aktuální problémy pramenící z prohlubování propasti mezi bohatými a chudými zcela lhostejné a chytají se zástupných témat, která jim na sociálních sítích předhazují politické strany. Nezajímají se prý o práva svých pracujících rodičů, na jejichž nejistých pozicích se brzy octnou, a brojí za disciplínu v rámci úsporné agendy, diktované nadnárodní politickou a hlavně ekonomickou elitou.

„*Kapitalismus se svým prohlubováním chudoby a vyráběním miliardářů z peněz daňových poplatníků vytvořil ve svém nitru zrůdu. Zrůdu rasismu a fašismu, která s cyklickými krizemi tržních principů nabývá na síle. Zrůdu, se kterou si pseudodemokratické instituce státu nevědí rady. A právě v těchto chvílích by měli být studenti ve střehu a bojovat proti vzrůstající intoleranci ve společnosti.*“ dodává Svobodová.

BENEFICE, PŘEDNÁŠKY, PROMÍTÁNÍ...

Vedle výše (či jinde v této *Existenci*) zmíněných proběhly v uplynulém čtvrtletí ještě další akce, a to především osvětového charakteru. Jako obvykle jsme se pokusili o jejich přehled, i když s vědomím, že nejde zdaleka o všechny:

Přednášky, workshopy, diskuse: Nový autonomní prostor v Praze (2. 10., Praha); O dnešním Španělsku (3. 10., Praha); Italská hnutí NoTAV a NoMUOS (7. 10., Praha); Otevřená schůzka infocentra Salé (16. 10., Praha); Lovelace a příběh feministického přístupu k pornografii (17. 10., Praha); Workshop: Všechnu moc imaginaci (18. 10., Praha); Den pro ABC: Posílání dopisů ruským mluvčím vězňům (22. 10., Praha); Výstava asociací (25. 10., Most); Gaza - vězení pod širým nebem (29. 10., Praha); Psaní dopisů politickým vězňům (30. 10., Most); MamaTata podvečer: Adopce a její úskalí (31. 10., Praha); Svobodná kultura (5. 11., Praha); Industrial Workers of the World (7. 11., Most); Otevřená schůzka infocentra Salé (7. 11., Praha); Workshop Djingu pro děti (9. 11., Most); MamaTata podvečer: První pomoc (11. 11., Praha); Situácia v alternativním hnutí na Slovensku (12. 11., Praha); Mobilizační večer na antifašistickou demonstraci 17. 11. (12. 11., Praha); Beseda s ženami bez domova (13. 11., Praha); Jak se utkat s rasismem? (13. 11., Praha); Protestní hnutí v Kanadě (14. 11., Praha); Workshop afinitních skupin (16. 11., Praha); Večer Food not Bombs (19. 11., Liberec); Schůzka k protestům proti vyhnání beduinů z Negevské pouště (20. 11., Praha); Mizející Palestina (26. 11., Praha); Etická spotřeba (28. 11., Brno); Proč se anarchistickému hnutí nedaří vykročit z generačního a subkulturního ghettá? (30. 11., Praha); Psaní dopisů politickým vězňům (30. 11., Most); Drogové závislosti aneb co o fetišcích možná nevíte (4. 12., Praha); Bezpečná komunikace na internetu (5. 12., Most); Nenásilná komunikace (5. a 19. 12., Praha); Organizační schůzka k happeningu proti vraždě kaprů (8. 12., Praha); Výsledky volieb do VÚC na Slovensku a ich dopad na budoucnost (9. 12., Praha); Duševní zdraví (10. 12., Praha); Sexuální asistentky pro lidi s postižením (11. 12., Praha); MamaTata podvečer: Respektovat a být respektován (12. 12., Praha); Workshop: PC bezpečnost (16. 12., Praha); Jak se žije křesťanům v Palestině? (17. 12., Praha); Lidská přirozenost - egoismus nebo altruismus (19. 12., Most); Exploze tvořivosti ve veřejném prostoru (21. 12., Most).

Benefiční akce (koncerty, večeře): 4. 10. pro nezávislé nakladatelství (Hradec Králové); 5. 10. na kampaň GNWP (Praha); 6. 10. pro anarchistickou knihovnu (Praha); 8. 11. na antifašistické aktivity (Praha); 23. 11. na infoshop Pelech (Brno); 24. 11. na podporu squaterských aktivit (Praha); 30. 11. pro lidi bez domova (Hořovice); 7. 12. pro FNB Plzeň (Plzeň); 15. 12. pro Green Action (Praha).

Bezpečnostní zóny: 2. 10., 28. 10. a 14. 12. v Plzni; 16. 10. v Mostě.

Promítací večery: Kralupy n. V. (1x); Praha (4x); Most (6x); Brno (7x), Hradec Králové (2x).

Ostatní akce: Vánoční nadílka lidem bez domova (24. 12., Plzeň); komunitní večere (např. Praha, Most, Brno); dětská odpoledne a programy pro děti (komunitní centrum Ateneo).

JAK JSME NEVOLILI

ANARCHISTICKÝ PŘÍSPĚVEK K PŘEDČASNÝM VOLBÁM DO POSLANECKÉ SNĚMOVNY

VE DNECH 25. A 26. ŘÍJNA SE KONALY PŘEDČASNÉ VOLBY DO POSLANECKÉ SNĚMOVNY PARLAMENTU ČR. ZAREAGOVALI NA NĚ TAKY ANARCHISTÉ A ANARCHISTKY Z ČSAF S TÍM, ŽE NEMÍNÍ NIKOHO PŘESVĚDČOVAT, JESTLI JÍT ČI NEJÍT K VOLBÁM, NATOŽ JAKOU KONKRÉTNÍ STRANU ČI POLITIKA NEBO POLITICKU VOLIT. JEJICH HLAVNÍ SNAHOU BYLO PŘEDLOŽIT VLASTNÍ ARGUMENTY OBHAJUJÍCÍ AKTIVNÍ VOLEBNÍ ABSENTÉRSTVÍ.

V tiskové zprávě pro média, která byla tiše ignorována, to jeden z členů rozvedl: „Uvědomujeme si, že naše hnutí není natolik silné, aby jeho propagace bojkotu voleb mohla mít velký reálný dopad. V současné době jde spíš o principiální postoj. Odmítáme kapitalistický režim, jehož podstatou je sociální nerovnost a princip bezohledného profitu. Ale volby nenabízí žádnou alternativu, jen různé odstíny tohoto režimu. Podle jeho pravidel změny nedocílíme, a svým hlasem v této hře ho jediné legitimizujeme, což je pro nás nepřijatelné.“ Další členka federace k tomu za sebe doplnila: „Rozumím postoji, kdy se člověk rozhodne volit menší zlo, aby zabránil většímu. V mém okolí je hodně lidí, kteří půjdou k volbám jen z tohoto důvodu. Pro mě je ale i menší zlo stále zlo, a odmítám tedy činit takovou volbu. Moje představa o demokracii je zcela odlišná od rituálu, který umožňuje jednou za čtyři roky zvolit někoho, kdo pak hájí zájmy těch, z jejichž přízně má užitek, a já nemám žádnou možnost jeho odvolání.“

ARGUMENTY

ČSAF si dala v předvolebním období za úkol zejména poskytnout antiautoritářskému hnutí texty na téma voleb, na něž může odkazovat, a materiály, které může šířit v ulicích či vylepovat. Prvním z nich se stal „(ne)volební speciál“ anarchistického zpravodaje *Zdola*, který obsahoval článek o praxi parlamentní demokracie a anarchistickém pohledu na ni, argumenty pro volební absentérství a „před(ne)volební test“. Tyto texty se objevily zároveň na webu federace. Další tiskovinou s tématem voleb se stalo říjnové vydání nástěnných novin A3, které označilo účast u voleb za projev nezodpovědnosti.

Ve speciálu *Zdola* mimo jiné stálo: „Dějiny nám jasně ukazují, že moc korumpuje. To platí nevyhnutelně i pro parlamentní demokracii. I kdyby šel někdo se sebelepšími úmysly do boje o moc a získal ji, dopadne stejně jako všichni podobní před ním. Moc ho změní a jeho původní zásady budou ty tam. Nebo znáte nějaký případ, kdy tomu bylo jinak? Navíc ve volbách jde především o peníze. Kdo je nemá, je bez šance. Lidé totiž nevybírají ze svého středu někoho, koho znají. Tak jak to již v konzumním kapitalismu chodí, úspěšný je ten, kdo má nejlepší reklamu, a ta něco stojí. A nelze se tedy divit, že zvolený poslanec hájí především zájmy těch, kteří mu poskytli prostředky ke zvolení, na úkor těch, kteří ho volili.“

Nástěnné noviny A3 zase říkaly: „Svoboda je podle nás nerozlučně spjata se zodpovědností. Předáváme-li dobrovolně možnost rozhodovat o našich životech do cizích rukou, vzdáváme se velké části svých svobod. Může se to zdát po-

Čáslav

Praha

Most

Pardubice

Brno

dopisy pro DSSS

hodně a zdánlivě osvobozující - místo pracného sledování a analyzování informací, místo nalézání shody s ostatními v jednotlivých otázkách našich životů o nich necháme rozhodovat někoho jiného. Není snad zodpovědnější vůči sobě i zbytku společnosti si své svobody ponechat i přes těžkosti, které to s sebou může nést? Abychom mohli zodpovědně a podle našich představ společně s ostatními rozhodovat o vlastních životech, musíme si vzít naše svobody zpět, což se stávajícímu režimu libit nebude. Ten se je totiž snaží udržet ve volebních urnách zakopaných co nehlouběji pod zemí.“

PROPAGACE BOJKOTU VOLEB

Členové a členky ČSAF se zapojili do propagace bojkotu voleb zejména výlepem předvolebního vydání A3. Při té příležitosti se více či méně věnovali i likvidaci a pozměňování volební propagandy politických stran. Vedle toho také rozdávali lidem „(ne)volební speciál“ *Zdola*, zejména v den jeho vydání, 28. září, během DIY karnevalu v Praze a na protirasistickém shromáždění v Krupce.

V sobotu 19. října byl v Olomouci na několika místech šířen členy a sympatizanty místní skupiny ČSAF speciál *Zdola* a na jednom z mostů ve městě byl vyvěšen transparent „Bojkot voleb“.

Jediný mediální ohlas měla v místním tisku akce anarchistů v Pardubicích, kde se objevily plakáty, samolepky, nasprejované nápisy proti volbám, upravené billboardy politických stran a na mostě přes ulici Jana Palacha byl vyvěšen transparent s nápisem „Bojkot voleb“. V *Pardubickém deníku* byla citována členka ČSAF: „Je nám vnucováno, že právě účast u voleb je bohubylým projevem zodpovědnosti. My si to nemyslíme. Jde totiž jen o to, aby co nejvíce lidí svým hlasem legitimizovalo stávající systém, který na skutečné potřeby obyčejných lidí zvysoka kašle. Máme za to, že volby do zastupitelských sborů jsou samy o sobě naopak projevem nezodpovědnosti a rezignací na vlastní odpovědnost.“

V pátek 25. října se zase několik členů a členek regionální skupiny ČSAF-Střed vypravilo v Čáslavi před základní školu, v níž se nacházela volební místnost. Před školní branou rozvlnili transparent „Naše životy do našich rukou“, vytáhli anarchistickou vlajku, naaranžovali dvě „antivolební urny“ a začali nabízet přicházejícím výtisky A3 pro tento účel vytištěné ve formátu A4. Jedna z účastnic komunikaci s lidmi shrnula: „Výrazně převažující pozitivní reakce pro nás byly milým překvapením. Je vidět, že řada voličů si zřetelně uvědomuje slabiny systému i zcela minimální možnost svou volbou cokoli ovlivnit.“ Na závěr účastníci akce spálili několik hrstí volebních lístků v antivolební urně - zahradním grilu, což vyvolalo příjezd hlídky městské policie. „Když jsme policistům dostatečně vylíčili, jaké blaho by lidstvu kynulo ve světě bez vládců, utlačovatelů a konečkonců i bez policie, odjeli zase pryč a nechali nás dál agitovat“, doplnila účastnice akce.

VOLÍME JINAK

Do „předvolebního boje“ se podobným způsobem vrhly i ostatní anarchistické skupiny. Volná

komunita VAP se zapojila zejména v Praze poškozováním volební propagandy a rozdáváním speciálu *Zdola* a říjnového čísla A3. Aktivista VAP tuto zkušenost komentoval: „Je povzbudivé sledovat reakce lidí odmítajících opodál stojící naháněče k volební urnám. Naproti tomu na naše materiály reagují veskrze kladně.“

V Brně byly stovky odpadkových košů a popelnic opatřeny samolepkami „Volební urna“ s dovětkem „Kdyby volby mohly něco změnit, dávno by je zakázali“.

Asociace Alerta zas „řádila“ v Mostě, kde docházelo k poškozování předvolební propagandy a k jejímu přelepování velkoplošnými plakáty s nápisy „Milujeme svobodu, proto nenávidíme parlamentní demokracii“ či „Cesta ke svobodě nevede přes volební urny, ale přes sebeorganizaci dělnické třídy“. Na webu alerta.cz k tomu bylo později vedle videa z akcí mimo jiné poznamenáno: „Pohrdáme tržní logikou, která přetváří veřejný prostor podle potřeb byznysu a státotvorné politiky. Vstupujeme do veřejného prostoru a necháváme v něm zaznít náš hlas. Děláme to bez ohledu na to, že fyzické a soudci vyhrožují tresty, aby nás od toho odradili.“

K volbám se v jejich předvečer, 24. října, vyslovili v Praze squaťři a squaťerky při symbolickém obsazení sedm let opuštěného domu ve Washingtonově ulici. Jedno z jejich hesel znělo „Nespoléháme se na volební urny. Volíme 365 dní v roce. Obsazujeme a žijeme!“. Ve svém prohlášení následně mimo jiné uvedli, že „návštěvy volebních místností se stále více podobají výletům do hypermarketů, kde mezi regály také volíme mezi Coca Colou a Pepsi Colou. Volby s podobně nasládlou příchutí. Ale složení podléhá firemnímu tajemství.“ A dodali, že „moc s velkým M už dávno neleží ve volebních urnách. Skrývá se někde v daňových rájích, ve vlastnických propletech a občas na nás udělá kuk v podobě Bakaly, když zavírá doly na Ostravsku; Kellnera, když přijde zbouřit další památku; Babiše, když si kupuje média, či Vitka, když nechává chátrat památkově chráně-

ný dům na pražském Pohořelci a používá jej jako fiktivní adresu pro více než stovku firem.“

Před volbami se objevila na internetu také vkusně provedená krátká videa s protivolební tematikou. Jednak šlo o snímek od jihlavského hiphopového seskupení Kolona s vyhazováním volebních lístků do tříděného odpadu a následně o video „Cesta je trnitá, aneb i cesta může být cíl“ dokumentující destruktivní procházení předvolebními poutači politických stran v Praze.

PROTI DSSS

Antifašistická akce (AFA) se zaměřila zejména na tu nejviditelnější fašizující sílu ve volební nabídce, na Dělnickou stranu sociální spravedlnosti (DSSS). Jako vždy v minulosti před různými volbami připravila AFA na svém webu výběr známých i méně známých neonacistů a neonacistek, kteří se objevili na kandidátkách DSSS.

Dalším, velmi originálním počinem bylo rozeslání skoro tisícovky dopisů všem členům a členkám, které vede DSSS ve své evidenci, společně s malým dárkem - samolepkou „Čikáni nemůžou za vaše posraný životy“. V závěru dopisu si jeho adresáti mohli přečíst: „I když z Vašeho okolí zmizí ‚poslední cikán‘, shoří poslední ubytovna, přizpůsobíte všechny nepřizpůsobivé (i ty ve vlastních řadách), zbudete sami/y. Se stejnými problémy, s elitami, které s Vámi manipulují, politiky, kteří slibují, policii, která hájí zájmy bohatých, státu, který Vás již dávno zklamal. A se stejnými zkurvenými životy, které Vám protékají mezi prsty rychleji, než si připouštíte. A tomu tak bude, i když budete volit a podporovat Dělnickou stranu jako svého spasitele.“

Některé reakce na dopisy odhalily skutečnost, že řada těch, které DSSS eviduje jako své členy, se s touto stranou již rozešla. DSSS nakonec ve volbách nezískala ani celé procento hlasů, což se dá pokládat za slušné fiasko. Strana tak nedosáhla ani na finanční příspěvek a potvrdila se slova, která AFA napsala v komentáři ke své dopisní kampani: „Dělnickou stranu zárove-

však stále chápeme jako stranu marginální, jejíž reálný mocenský vliv v kontextu politického boje tvoří minimální zlomek z plejády negativních faktorů, které ovlivňují naše životy. Jako anarchisté si uvědomujeme, že aktuální rozmach rasistických tendencí stojí a pád především na společensko-ekonomických základech, které současný systém cyklicky generuje.“

ČTYŘICETIPROCENTNÍ ABSENCE

Anarchistické hnutí nevěnovalo volbám žádné velké úsilí, chtělo především jen předložit svůj postoj k opakujícímu se velkému volebnímu podvodu a pohádce parlamentní demokracie. Úvodník „(ne)volebního speciálu“ *Zdola* k tomu říkal: „Jako anarchisté se snažíme dlouhodobě na podstatu tohoto důmyslného podvodu upozorňovat a neúčastnit se ho. Na často kladenou otázku ‚A co tím změníte?‘, odpovídáme, že pouhým volebním absentérstvím nic. To nám pouze poskytuje možnost osobně se nepodílet na legitimizaci systému, který je založen na sociální nespravedlnosti a mocenské dominanci. Naše představa změny leží mimo poslanecká křesla ‚vyvolených‘. Leží dole mezi nepřivilegovanými lidmi. Nevolit v dnešní době je postoj, který má zejména demonstrativní charakter. Při existenci masového, zdola organizovaného hnutí by však mohl mít zcela jiný rozměr - revoluční.“

Čtyřicet procent právoplatných voličů z různých důvodů k volbám nedorazilo. Bylo by naivní si tento výsledek připisovat jako úspěch, i když v povolebním vydání A3 byl ironicky označen jako opětovně anarchistické vítězství. Na pravou míru vše uvedl až závěr článku: „Může nás to těšit a dávat nám za pravdu, že skoro polovina lidí tomuto prohnilemu a vykořisťovatelskému systému nevěří. Skutečnou radost nám ale udělá, až tyto hlasy, které neskončily na dně uren, nebudou jen tlumené a pasivně nadávát, ale naplno a odhodlaně zařvou směrem k politikům a ekonomickým elitám: Táhněte!“

-jk-

17. LISTOPAD NA NÁRODNÍ

REPORTÁŽ Z PRAŽSKÉ BLOKÁDY POCHODU NEONACISTŮ

NEDLOUHO POTÉ, CO OZNÁMILA DÉLNICKÁ STRANA (DSSS) SVŮJ ZÁMĚR POCHODOVAT 17. LISTOPADU NÁRODNÍ TŘÍDOU, ROZHODLI SE AKTIVISTÉ INICIATIVY NE RASISMU! (INR) ZORGANIZOVAT PROTIAKCI A POSTAVIT SE NOVODOBÝM FAŠISTŮM DO CESTY.

Samotné antifašistické demonstraci, která byla svolána na 14. hodinu na Jungmannovo náměstí, předcházela série pracovních schůzek a workshopů, při nichž byly předváděny techniky užívané při blokádách a připravovány cedule a transparenty.

Na uvedeném místě bylo již ve dvě hodiny několik stovek lidí a další přicházeli. Na několika místech policisté neoprávněně perlustrovali přichozí, prohlíželi jim batohy a v davu se potloukalo nemalé množství tajných. Nakonec antifašistické shromáždění čítalo na 500 hlav, z čehož podstatnou část tvořili anarchisté. Vedle nich tu byli příslušníci různých subkultur, několik Romů, členové občanských iniciativ, ale i stran (ČSSD, Piráti), kteří ale respektovali přání pořadatelů, aby akce nebyla využívána k propagaci podobných politických subjektů.

Nedaleko, Na Můstku, se na třetí hodinu sešlo asi 120 neonacistů, členů DSSS a jejich soukmenovců z německé neonacistické organizace Jungvon Nationaldemokraten. Nebyl tedy důvod otálet, antifašistické shromáždění se přesunulo o malý kus a zablokovalo tak plánovanou trasu fašistického pochodu. Živou atmosféru udržovala hudba ze tří pojízdných soundsystémů, kterou střídaly projevy zúčastněných skupin, např. INR, Blokujeme!, VAP či ČSAF. Čelo blokády tvořila souvislá řada transparentů a nad hlavami antifašistické blokády čněla na cedulích všemožná protirasistická a antikapitalistická hesla.

Blokáda na rohu Jungmannova náměstí, ulice 28. října a Národní třídy v trase původně ohlášeného pochodu DSSS trvala zhruba hodinu, skandovala se například hesla „Fašisti do práce“ nebo klasické „No pasaran“ a „Alerta alerta antifašista“. Když se ukázalo, že pro hrdý průvod nácků pod policejní ochranou byla vyjednána náhradní, méně hrdá trasa vedlejšími uličkami, přesunuli se účastníci blokády na Národní, aby mohli novodobé fašisty zastavit, až se z uliček vymotají. Tam nastala pravá dějinná fraška, když policie zvolila stejnou taktiku jako v roce 1989 a zašpuntovala demonstranty ze všech stran na Národní třídě, tentokrát aby procházku nácků Prahou ochránila před přesilou. Nemohla si ovšem dovolit i stejný zásah jako kdysi, protože tohle by se v souvislosti s mediální dojatou oslavou rádobysvobody a rádobidemokracie těžko vysvětlovalo. Na Národní se pomalu hromadili lidé, protože i turisté nebo náhodní nakupující, kterým se poštěstilo vyjít z obchodu do uzavřeného prostoru, museli rozšířit dav protestujících. Policie vyčkávala, až budou náckové dost daleko a v bezpečí, krátila si čas opakováním obvyklých výzev, že provede zákrok, a pak přece jen zajala jednoho piráta kvůli plastové bambitce. Z oken pilně hleděli místní obyvatelé, natáčeli na mobilní telefony a se zvědavostí možná čekali, jestli to letos dopadne jako tenkrát...

Když se policajti sešikovali, bylo jasné, že jejich blokáda končí, a tak soundsystémy i lidi vyrazili svižným tempem směrem na nábreží, pak Lazarskou a s menší oklikou na Václavské náměstí a zpět na Jungmannovo náměstí, kde na závěr zazněl projev varšavské squaterky, která mimo jiné mluvila o nedávném Pochodu nezávislosti, v jehož závěru neonacisti napadli dvě varšavská autonomní centra Przychodnia

a Syrena. Pokračováním už byla jen večerní afterparty v Dejvicích.

Symbolická hodnota celé akce, kdy se jasně projevila početní převaha antifašistů, je o to větší, že za sebou máme rok, kdy se k obligátním chronickým náckům začali v ulicích přidávat takzvaní slušní lidé, kterým ovšem při jejich slušnosti nevádí veřejně se hlásit k rasismu.

17. listopadu byly potěšující i další události. Skupina neonacistů, označujících se jako Čeští lvi, chtěla pochodovat na litvinovské sídliště Janov a připomenout si pokus o pogrom na tamní Romy z roku 2008. Sešlo se jich však jen 11 a na sídliště ani nevyrazili. Jejich odpůrci, kteří tam na ně čekali, se jich tudíž nedočkali. V Ostravě se zase sešla asi stovka Romů na shromáždění „Za mír mezi lidmi“. Shromáždění tentokrát organizovali výhradně Romové, mezi projevy řečníků zazněla kritika polistopadových poměrů, vyjádření solidarity s ostravskými horníky a výzva k aktivnějšímu odporu proti fašismu.

PROSLOV ČSAF

Dovolte, abych vás pozdravil na tomto shromáždění jménem Československé anarchistické federace. Sešli jsme se zde na výzvu Iniciativy Ne rasismu!, abychom vyjádřili svou nechuť nad tím, že právě tento den, kdy si připomínáme revoltu studentů proti nacismu z roku 1939, si vybrali neonacisté pro svůj pochod. Nejde ale jen o tento den, přítomnost neonacistů v ulicích by nás neměla nechávat chladnými ani v ostatní dny roku.

Chladnými by nás ale neměly nechávat ani jiné problémy, vedle nichž se dnešní marš neonacistů a neofašistů jeví jako naprosto marginální. Velká část problémů dnešního světa má společného jmenovatele, a tím je kapitalismus. Kapitalismus jako komplexní systém vztahů, které jsou charakterizovány sociální nerovností, nadvládou a útlakem, vykořisťováním většiny společnosti menšinou politické a ekonomické elity. Kapitalismus jako soustava hodnot bezohledné konkurence, sobectví a konzumerismu. Kapitalismus jako soubor principů zisku, neomezeného růstu, snižování nákladů, vytěžování přírodních i lidských zdrojů, hierarchie a sociální segregace.

Proti fašismu vystupujeme z několika důvodů. Právě dnes je aktuální ten historický – připomínáme si fašismus jako zvrácenou ideologii, která napáchala v průběhu několika desítek let 20. století nevidané škody a způsobila nezměrná utrpení. Druhý důvod, proč vystupujeme proti pohrobkům pachatelů těchto zvěrstev, jsou jejich činy. Činy, které již stály desítky životů. Dalším důvodem našeho aktivního odporu vůči neonacismu a fašizujícím tendencím vůbec je potenciální nebezpečí toho, že by mohli vystoupit ze své marginality. Můžeme zlehčovat celou věc pravdivými slovy o hrstce tupých křiklounů prolezlých podivnými existencemi, frustrovanými jedinci, násilníky a podvodníky. Nic to ale nemění na tom, že právě oni se mohou stát užitečnými blbci ve zcela jiné hře. Příklady známe z minulosti a jeden aktuální k nám přichází z Řecka.

Krise kapitalismu, která těžce dopadla na jeho obyvatele, a silná tradice radikální levice a antiautoritářského hnutí vedly k mnoha generálním stávkám, masovým demonstracím a střetům s pořádkovými jednotkami. Vládnoucí elity potřebovaly, aby se naštvanost lidí přeměrovala od jejich špinavých rukou jinam a aby nejradikálnější segmenty opozice byly nuceny řešit zcela jiné problémy. A právě v té době začala do té doby marginální neonacistická strana Zlatý úsvit za finanční podpory některých velkých vlastníků získávat na síle, otvírat nové kanceláře, podnikat (často za přihlížení policie) útoky na imigranty a zastrašovat odboraře. Zlatý úsvit se dostal do parlamentu a vládnoucí pravice dokonce přemýšlela nad koaličním spojením.

Kapitalistické elity daly život frankensteinskému monstři, s nímž si nyní samy neví rady. Nemusíme za tím hledat nutně nějaké velké spiknutí, stačí ona zvýšená míra tolerance k reakční síle, která je schopná přeměrovat pozornost veřejnosti k obětním beránkům (v tomto případě imigrantům) a která je schopná utopit potenciál revolučních sil v antifašismu. Vždyť i u nás se elitám hodí víc, když si lidé svou frustraci vybíjí na těch nejslabších, na Romech, než aby se obraceli proti skutečným původcům své špatné situace.

To, že se stavíme proti nebezpečí fašismu, neznamená, že se spokojíme se současným kapitalistickým režimem a pohádkou pro poslušné občany o parlamentní demokracii. Možná ještě víc než nebezpečí neonacistických násilníků vnímáme nebezpečí, které přichází od manažerů, exekutorů, bank, lichvářů všeho druhu, spekulantů, politických kariéristů a podobně, kteří jsou váženou součástí tohoto systému. Rasismus a rozdělování lidí netěší jen úzkou partu neonacistů, hodí se zejména těm nahoře, jelikož pro ně pak nepředstavuje proti sobě poštvaná vrstva nepřivilegovaných žádnou hrozbu.

Stavět se proti rasismu a fašismu nestačí. Jde-li nám o svobodu a sociální spravedlnost, je nutné vystupovat proti všem formám útlatku a zaujmout jasně protikapitalistické stanovisko. Je ale také potřeba přemýšlet nad vlastní vizí lepšího světa, organizovat se a společnými silami k ní směřovat.

téma Existence:

BUDOUCNOST
INTERNETU

MASIVNÍ CELOSVĚTOVÝ ROZVOJ INTERNETU V POSLEDNÍCH DVOU DEKÁDÁCH UDĚLAL Z TĚTO GLOBÁLNÍ POČÍTAČOVÉ SÍTĚ KAŽDODENNĚ VYUŽÍVANÝ NÁSTROJ OBROVSKÉHO POČTU LIDÍ PO CELÉ PLANETĚ. JEHO PŘÍNOSY JSOU NEPOPIRATELNÉ. ČÍM DÁL VÍCE SE ALE ZAČÍNÁJÍ UKAZOVAT TAKÉ JEHO NE-SPORNÁ ÚSKALÍ. NÁSTROJ, KTERÝ PŘINESL INTERNACIONÁLNÍ NADĚJI NA SVOBODNOU A DOSTUPNOU KOMUNIKACI PRAKTICKY S KÝMKOLIV A NA NEOMEZENÝ PŘÍSTUP K INFORMACÍM, SE ASI I PŘÁVĚ PROTO STÁVÁ PROSTŘEDKEM TOTÁLNÍ KONTROLY A CENZURY.

Internet dal mimo jiné možnost k vytvoření otevřené encyklopedie Wikipedie, která je spravována a využívána v mnoha jazykových verzích bezpočtem lidí po celém světě. Z ní si můžeme vypůjčit definici, že internet je celosvětový systém navzájem propojených počítačových sítí („sítí sítí“), ve kterých mezi sebou počítače komunikují pomocí rodiny protokolů TCP/IP, a společným cílem všech lidí využívajících internet je bezproblémová komunikace (výměna dat). Impulzem pro vznik internetu byla studená válka, kdy se řešil potenciální problém zničení komunikační infrastruktury jadernými zbraněmi. Odpovědí na toto riziko byl ve Spojených státech vývoj komunikační sítě pro počítače, která by neměla žádné řídicí uzly podobné telefonním ústředním a místo toho by bylo řízení sítě rozprostřeno (decentralizováno), takže by mohla dále fungovat i při výpadku některých svých částí.

Masové rozšíření internetu přineslo doposud nevidané komunikační možnosti - komunikaci neuvěřitelně zrychlilo a zlevnilo. Zároveň se internet stal prostorem pro sdílení informací a prezentaci. To vše mělo vliv na dosavadní poskytovatele podobných služeb, jako byly pošty, telekomunikační společnosti, tištěná média, o něco později i obchody. Na internet se postupně přenesla kdeká součást našich životů, včetně našeho soukromí. Prostřednictvím internetu máme možnost nakupovat, někteří i pracovat z domova, získávat odpovědi, návody a rady, být ve spojení s lidmi, které známe, i s těmi, které jsme nikdy neviděli, poslouchat hudbu, sledovat filmy a mnoho dalšího.

Pro jedince a skupiny, kteří se snažili o větší osvobození individua i společnosti, o decentralizaci, přímou demokracii a absenci cenzury, sledování a sociální kontroly, se stal internet nadějnou příležitostí. Vždyť jeho prostřednictvím může komunikovat každý s každým, lidé se díky němu mohou organizovat na základě toho, co je jim společné, je možnost dostat se k řadě informací, volně sdílet jak tyto informace, tak i další duševní produkty... A to všechno téměř zadarmo či s minimálními náklady, což teoreticky vzato umožňuje rovný přístup všem.

„Studená válka“ ve svém vojenském úsilí paradoxně přinesla se svou ideou „sítě sítí“ obrovský nástroj potenciálního osvobození,

zrovnoprávnění a transparentnosti. Téměř samovolný pád „východního bloku“ a údajný „konec dějin“ s sebou přinesly euforii, která tyto aspirace mohla podporovat. Skutečnost ale začala být jiná a internet se stává bojovým polem „2. studené války“, kde už proti sobě nestojí dvě jasně definované mocenské struktury „východu“ a „západu“, ale elity třímající politickou a ekonomickou moc proti zbytku světa.

Internet coby neomezený zdroj informací se částečně stal informačním smetištěm, kde se povalují jak informace užitečné a pravdivé, tak i dezinformace, zavádějící informace a zejména neslučitelný objem dat bez skutečné informační hodnoty určený k zábavě a odpoutání pozornosti. Můžeme sice dohledat fakta, relevantní informace a zajímavé názory, ale většinou musíme vědět, co hledat a kde hledat. Stejně jako dříve v tištěných médiích, tak i nyní na internetu je většina jeho uživatelů odkázána na informace, které jim nabídnou (odfiltrují) zpravodajské servery a první přičky vyhledávačů.

Vidina zbavení se možného dohledu nad komunikací jejím zrychlením a dostupností vzala za své asi nejvíce ze všeho. Internet se stal pro všechny režimy, státní i soukromé výzvědné agentury prostorem neomezeného sledování komunikace mezi lidmi. Tu je možno ukládat a dle potřeby si ji vytáhnout, je možnost vytvořit si mapu komunikační sítě toho kterého člověka. A nejen to, je možné sledovat, kdo navštěvuje jaké stránky, čím kde přispívá, jaké jsou jeho preference, co se komu líbí či nelíbí. Vaše elektronická stopa může nabývat neuvěřitelných rozměrů. V posledních letech k tomuto nejlépe přispívají sociální sítě, kterým mnozí lidé zcela svěřují své soukromí. Ve spojení s technologií mobilních telefonů, díky nimž je vysledovatelný dokonce i fyzický pohyb jejich uživatelů, je obraz kdysi odpuzující dystopie dotvořen. Jestli se dalo někdy mluvit o skutečně totalitním dohledu, tak to nebylo za studené války, ale právě nyní.

Nejde ale jen o zpravodajské služby, které pod záminkou boje proti terorismu sledují preventivně všechny (každý by přece mohl dělat problémy), ale i o privátní sektor, který data získaná na internetu využívá zejména ke svým marketingovým účelům.

Představa, že díky internetu budeme sdílet vedle informací také například audiovizuální data, bere za své při útoku korporací, které si vynucují přijímání legislativy na takzvanou ochranu autorských práv a duševního vlastnictví. Ve skutečnosti jde o to, aby měly nástroje pro zvyšování svých zisků a postihování těch, kteří toto jejich „svaté právo“ odmítají respektovat.

Bortí se i dřívější - možná naivní idealistická - vize toho, že se internet stane nástrojem transparentnosti a že nemožnost cenzury umožní všem dostat se k pravdivým informacím. Jenže ve skutečnosti jde vývoj opačným směrem. Nejenže je internet cenzurován v zemích, které jsou obecně považovány za

nesvobodné, jako jsou Írán, Čína, Sýrie, Saúdská Arábie, Bělorusko a mnohé další, tlaky na cenzuru přicházejí i ze států, které se samolibě prohlašují za vyspělé demokracie. Vytváří si legální nástroje pro sledování pod různými záminkami, které nelze napadnout, nejčastěji v rámci boje proti dětské pornografii a kvůli údajné hrozbě teroristických útoků. Ukazuje se ale, že nejednou tyto nástroje slouží také k potlačování politicky nepohodlných serverů. V souvislosti s užíváním sociálních sítí při protestech bylo odsouzeno několik lidí například v Turecku. Na základě spolupráce režimů s koncerny, jako jsou Google, Skype či Yahoo!, jsou zase odsuzováni političtí oponenti, nejmarkantnější je to v případě Číny. Chcete na náš trh? Spolupracujte! A koncerny, jejichž cílem není nic jiného než zisk, tak činí. I u nás společnosti Telefonica, Vodafone a T-mobile omezují přístup k některým stránkám, mj. i ve spolupráci s Policií ČR. Obecně se dá mluvit o snaze „znárodnit internet“, což znamená, že by jednotlivé vlády zcela přebralý dohled nad internetem na svém území.

Internet občas může budit dojem nástroje pro emancipaci a změnu reálného světa ke svobodnějším obzorům. Jeho účinek může být ale i opačný. Jeho užívání jednak prohlubuje závislost na technologiích, a potom také mnohdy odvádí pozornost od reality, která má být změněna, k široké škále světů, které jsou v jeho rámci vytvářeny. Mezilidská interakce se z ulic, sousedství a pracovišť přesouvá do víceméně anonymní sféry virtuální reality, kde se můžete stát kdekým, což sice může být uspokojující pocit, ale reálné problémy to nevyřeší. Paradoxně tak například rostoucí počet přátel na sociálních sítích může být doprovázen úbytkem opravdových přátel, s nimiž jste se doposud vidali tváří v tvář. V souvislosti s tím může docházet i k patologickým jevům, jako je závislost na internetu.

Mnozí uživatelé i počítačová nadšenci si jsou rizik vědomi, snaží se na ně poukazovat, vyhledávají nástroje, které by minimalizovaly možnost dohledu při užívání internetu, a tyto nástroje vytvářejí, rozvíjejí a dál šíří. Svobodný software je odpovědí na ziskuchtivost nadnárodních koncernů vyvíjejících programy a aplikace. Šifrovací programy jsou odpovědí na snahu sledovat komunikaci uživatelů sítí. Alternativní poskytovatelé e-mailů a webových služeb jsou odpovědí na prodejnost těch korporátních.

Internet se stal bitevním polem, kde se odehrává mnoho bojů, avšak jedna z největších válek probíhá o jeho podstatu. Na jedné straně korporátní a vládní síly usilující o totální kontrolu, dohled a řízení shora. Na straně druhé decentralizovaná síť nadšenců a svobodomyšlných uživatelů usilujících o transparentnost, rozvoj zdola, bezpečnou komunikaci a volné sdílení programů a dat.

Budoucnost internetu je stále otevřená.

My jsme si svou stranu v této válce vybrali.

HACKEŘI VE SLUŽBÁCH REPRESE

DIGITÁLNÍ SOBOJ TEMNÉ A ŠEDÉ ZÓNY

Jan Hanuš

HACKING, TEDY NEDOVOLENÉ PRONIKÁNÍ DO CIZÍCH POČÍTAČŮ A INFORMAČNÍCH SYSTÉMŮ, JE ČASTO VNÍMÁN JAKO ZLOMYSLNÁ ZÁBAVA POČÍTAČOVÝCH NADŠENCŮ. MŮŽE VŠAK NABÝVAT MNOHA PROTIKLADNÝCH PODOB, OD POLITICKÉHO AKTIVISMU PO NEBEZPEČNÝ NÁSTROJ REPRESIVNÍCH SLOŽEK.

Hackerská kultura v mnoha směrech souzní s anarchistickou filozofií a existuje i nemálo případů jejich přímého propojení. „*Hnutí svobodného softwaru a anarchistické hnutí mají vlastně společné velké množství zájmů a praktických činností,*“ píše autor brožury *Od svobodného softwaru k aktivismu v ulicích a zpátky*. K anarchismu se ve své poslední knize otevřeně hlásí i Julian Assange. Dokonce i celá organizace WikiLeaks stojí na anarchistických myšlenkách, jak jsem popsal ve svém článku WikiLeaks a moderní anarchistická praxe: „*Při vysvětlování motivací WikiLeaks sám [Julian Assange] zmínil, že jde v zásadě o anarchistický čin a WikiLeaks opakovaně prohlásil za aktivistickou organizaci.*“ (janhanus.noblogs.org/873881-873881-wikileaks-a-moderni-anarchisticka-praxe.php)

Ne všichni hackeři jsou ale „chlapíci, co jsou na naší straně“. Hackery využívají i státní represivní složky - buď je přímo zaměstnávají, nebo využívají služeb specializovaných externích firem. Na organizované hackerské státní aktivity v nedávné době několikrát upozornil Edward Snowden, jeho odhalení se ale týkalo spíše vojenských operací, zaměřených na průmyslovou špiónáž, získávání kontroly nad klíčovou infrastrukturou nebo napadání strategických průmyslových odvětví. My se však nyní podíváme na mnohem méně rozsáhlé, ale pro aktivisty mnohem nebezpečnější aktivity represivních složek zaměřených na jednotlivce.

TEMNÁ ZÓNA NA VZESTUPU

Jevem posledních let, který Snowdenovým odhalením masivního sledování internetového provozu ze strany tajných služeb zesílil geometrickou řadou, je přechod na „temné území“. Lidé (a zejména ti, kteří „mají co skrývat“ - v našem případě ti, co mají důvod obávat se státní politické represe, tedy političtí aktivisté, ale samozřejmě i další lidé, islamisty počínaje a organizovanou mafii konče) začínají v elektronické on-line komunikaci masivně využívat šifrovací nástroje a další technologie. V důsledku toho represivní složky nemohou využívat tradiční metodu získávání informací - odposlechy. A aby s touto změnou udrželi krok, hledají nové metody získávání informací a přecházejí do protiútoků.

Pokud chtějí represivní složky k šifrované komunikaci získat přístup, nezbyvá jim než zabezpečení obejít - tedy využít klasického hackingu. Skryté vlámání se do počítače „zájmové osoby“ umožní nasazení sledovacího programu, který nejen odposlechně šifrovanou komunikaci a hesla používaná pro dešifrování kryptovaného obsahu, ale umožní také aktivní odposlech okolí napadeného počítače pomocí vestavěného mikrofonu a sledování uživatele převzetím kontroly nad vestavěnou kamerou notebooku. Americká FBI - a s jistotou tedy i další (evropské) tajné služby - disponují mimo jiné nástrojem, který umožňuje na dálku aktivovat mikrofony telefonů s operačním systémem Android a využít je jako odposlechové zařízení.

Represivní složky o těchto svých aktivitách samozřejmě mlčí, nějaké informace o využívání hackerů ale přece jen existují. Pocházejí ze soudních dokumentů, od zdrojů přímo z tajných služeb nebo z odborných sociálních sítí, kde IT profesionálové prezentují své životopisy a chlubí se zkušenostmi s prací ve společnostech, které FBI a dalším agenturám pomáhají s elektronickým sledováním. Vedle vlastních lidí totiž represivní složky najímají i externí dodavatele - menší firmy, jako je italská HackingTeam SRL nebo britská Gamma International.

TYPOLOGIE ÚTOKU

Škála metod, jak napadnout počítač, je samozřejmě velmi široká. Podle uniklých dokumentů používá FBI minimálně od roku 2005 metodu webových bugů (malých neviditelných obrázků o rozměru 1x1 pixel), které po zobrazení webové stránky sbírají IP adresu, seznam instalovaných programů a další informace návštěvníků stránky - v zásadě data, která jsou nezbytná pro cílený útok na cílový počítač, o kterém ještě bude řeč.

Představu o možnostech sledovacích softwarů vyráběných na míru pro represivní složky nám pak dávají promo materiály k programu FinSpy, zveřejněné serverem WikiLeaks a komentované na serveru abc.anarchokomunismus.org: „*Mezi jeho hlavní featury patří, že ho nezachytí čtyřlístka nejpoužívanějších antivirů, u kterých to je pravidelně testováno,*

skrytá komunikace s ústředím (schovaným za anonymní proxy), plný monitoring komunikace přes Skype (včetně videa, seznamu kontaktů a zasláných souborů), živé sledování vestavěnou webkamerou a mikrofonem, tiché kopírování souborů z harddisku... A funkčnost jak na Windows a MacOS, tak Linuxu.“

Další možnosti nakažení počítače je třeba falešný update aplikace, nakažení legitimního souboru stahovaného přes internet, infikování PC pomocí domácí wi-fi atd. Program běží zcela skrytě a pro běžného uživatele je prakticky neodhalitelný. Samozřejmě ho nedetekují antivirové programy: „*Většina výrobců antivirových programů sídlí v USA a EU a má zákonnou povinnost spolupracovat s represivními složkami. Nehledě na to je u výrobců antivirů dlouhodobě pozorováno, že cíleně neblokují komerčně distribuované programy, za kterými stojí legální subjekt - zřejmě kvůli strachu z právních následků,*“ dodává ABC.

Vedle na míru vyrobených programů se represivní složky uchylují i k přímému hackingu, zaměřenému na konkrétní cíl. Aby na počítač vzdáleně nainstaloval sledovací software, musí útočník využít bezpečnostních děr softwaru, který je na počítači či telefonu již nainstalován. Nejprve se zaměří na programy, které používá většina lidí, jako je Safari prohlížeč na počítačích Mac, pak postupuje dále k jiným, neobvyklým programům. Před pár lety byla cena za takový útok někde mezi deseti a sto tisíci dolary, podle typu programu a náročnosti, která se pohybuje mezi 100 až 200 hodinami práce.

ŠEDÁ ZÓNA VRACÍ ÚDER

Podle článku ve *Wall Street Journal* FBI využívá a rozvíjí hackerské metody už více než deset let, ale jen zřídka odhalí své metody u soudu. To znamená, že je (dost možná velmi masivně) využívá pro získávání informací, ale tyto informace využívá jen pro vlastní monitoring nebo pro získání legálních důkazů, ale nikoliv jako důkazy samotné. Nejvíce nasazovány jsou prý v případech vyšetřování organizovaného zločinu, dětské pornografie a terorismu.

Pokud političtí aktivisté a další lidé, kteří mají důvod obávat se zájmu represivních složek, vstupují na „temné území“, represivní složky se svými hackerskými aktivitami pohybují na území šedém. Díky tomu, že při hackování nedochází k fyzickému narušení majetku sledované osoby agentem (jako např. v případě klasických prostorových odposlechů či domovní prohlídky a zabavení počítače), jsou hackovací aktivity pod mnohem menší soudní kontrolou, v některých zemích pak pod vůbec žádnou.

Rozhodně nemám žádné iluze o tom, že by soudní systém držel ochrannou ruku nad tzv. „občanskými svobodami“ nebo že by fungoval jako „brzda a protiváha“ represivnímu systému. Nicméně je faktem, že ve spoustě případů byli aktivisté anarchistických i jiných podobných hnutí obviněni z velmi závažných zločinů a soudem osvobozeni proto, že represivní složky použily při jejich dopadení nelegální metody (např. právě předem nepovolené odposlechy či domovní prohlídky). Pakliže hackování jako aktivita v šedé zóně takové povolení nepotřebuje, získávají represivní složky mocný nástroj. Svou nevýhodu, kdy čelili rapidnímu nárůstu využívání šifrovacích technologií, proměnili ve svou výhodu.

Pomyslný míček je nyní na naší straně hřiště. Je nezbytné, aby si aktivisté uvědomili nové nebezpečí a zařídili se podle něj. Při využívání PC, potažmo chytrých telefonů, není problémem jen ochrana dat při případném zabavení zařízení a anonymita aktivity na internetu, ale i možnost cíleného hackerského útoku na počítač či telefon.

★ Množství rad a tipů v českém jazyce jak bezpečněji komunikovat prostřednictvím internetu a jak chránit citlivá data najdete například na stránce abc.anarchokomunismus.org.

PUNK NENÍ MRTVÝ, JE ZAŠIFROVANÝ

POSLEDNÍ KNIHA JULIANA ASSANGEHO A JEHO SPOLUPRACOVNÍKŮ

Jan Hanuš

Z JEDNÉ STRANY SE INTERNET STAL NÁSTROJEM EMANCIPACE JEDINCE A POTENCIÁLNĚ I CELÉ SPOLEČNOSTI. ZE STRANY DRUHÉ SE STÁVÁ NÁSTROJEM GLOBÁLNÍHO DOHLEDU, CENZURY A ÚTLAKU, JEHOŽ SÍLA JE HISTORICKY BEZPŘEDCEDENTNÍ.

Příklady jsme v nedávné době viděli všude okolo nás a ještě o nich bude řeč. Jak ale pravi jedno staré politické heslo, kde je útlak, tam je odpor. Jednou ze skupin, která digitální diktaturu aktivně odporuje, je sdružení Cypherpunks, z jejichž okruhu pochází takové nástroje na ochranu soukromí, jako je síť Tor, šifrovací nástroj GPG nebo OTR messaging pro kryptovaně chatování.

Jejim asi nejznámějším představitelem je Julian Assange, hlava serveru WikiLeaks, intenzivně požadovaný americkými tajnými službami „mrtvý nebo živý“, toho času dlouhé měsíce uvízlý na ekvádorské ambasádě v Londýně. Právě on spolu se třemi dalšími digitálními spolubojovníky z různých zemí světa sepsal obsáhlé „volání do (kybernetické) zbraně“ (jak se jmenuje první kapitola knihy); varování, které říká jediné: internet se nepozorovaně mění v tu nejhorší totalitní noční múru, jakou jsme kdy viděli.

VELKÝ BRATR Z JEDNIČEK A NUL

Pro ostrá slova se v knize *Cypherpunks: Freedom and the Future of the Internet* (Šifropunkáči: Svoboda a budoucnost internetu) nechodí daleko. Vezměme si například Facebook - v knize přijde na řadu jeho srovnání s východoněmeckou tajnou službou Stasi a jejím systémem informátorů. Proč? Pro oboji lidé pracovali a pracují za odměnu - zatímco pro Stasi lidé donášeli pro peníze, pro Facebook lidé donášeli pro sociální výhody, plynoucí z toho, být zapojen do jeho sítě.

Přehnané? Některým lidem se soudní cestou podařilo od Facebooku dostat data, která o jejich osobě archivuje. A skutečnost předčila nejhorší očekávání - uchovávala jsou veškerá data, každé kliknutí, doba strávená na každé stránce (takže lze odhadnout, jestli se vám daná stránka líbila, nebo nelíbila) atd. Pro představu: nejmenší objem dat shromážděných byl 350 MB, nejvyšší 800 MB. Třísetstránková elektronická kniha má velikost někde mezi 1-3 MB. Velmi zajímavé a hodně vypovídající také je, že ve facebookové databázi se o lidech nemluví jako o „uživatelích“ nebo „zákaznících“, ale jako o „cílech“.

Kniha vyšla před více než rokem a v té době byla velmi smělá. Hodně lidí se jí smálo a považovalo ji za přehnanou, paranoidní fantazii. Po aféře Edwarda Snowdena se ale naše vnímání (virtuální?) reality hodně proměnilo a kniha notně získala na vážnosti. Julian Assange a ostatní Cypherpunks mechanismus sledování globálního internetového provozu popsali s notným předstihem; v knize zmiňují jak NSA, tak další způsoby sledování:

„Existuje tu třeba příklad systému Eagle, který do Kaddáfího Libye dodala francouzská firma Amesys. V propagačních materiálech je popsán jako „národní odposlechový mechanismus“. Je to velká bedna, kterou někde umístíte a pak už jen posloucháte veškerou komunikaci celého obyvatelstva.“

Pokud někdo ještě pořád nechápe, proč se přes výbušnost celé kauzy odhalené Edwardem Snowdenem nic moc neděje, v téhle knize najde odpověď. Sledovací mechanismus s datovým skladem na ukládání kompletního ročního datového provozu (tedy internetu + telefonních hovorů, které jsou dnes s internetem napevno provázány) celého středně velkého státu lze dnes na komerčním trhu pořídit tak lacino (odhadovaná cena pro uložení všech telefonních hovorů na území Německa za jeden rok je 8 milionů eur), že lze předpokládat, že ho celá řada států také vlastní a provozuje. A tak raději všichni mlčí; co když příště někdo ukáže prstem na ně?

DIGITÁLNÍ OKUPACE

Zřetelným globálním trendem je posun od taktického sledování (časově omezeného sledování konkrétní osoby či skupiny osob) ke sledování strategickému, tedy sledování všech a ukládání veškerého provozu k pozdějšímu možnému využití. Příklady známe a z logiky věci není nijak překvapivé, že se týkají politických protestů - na základě vytěžení dat z Facebooku a Twitteru byla stihána celá řada účastníků a účastnic studentských pouličních nepokojů v Londýně v roce 2010. Protesty proti Mubarakově vládě v Egyptě v roce 2008 byly z velké části organizovány přes Facebook, který byl následně využit k dohledání organizátorů i demonstrujících.

„Důvodem, proč přežili, je to, že revoluce byla úspěšná. Kdyby úspěšná nebyla, tihle lidé by byli v opravdu velmi vážné situaci. A nepomůže na to, že prezident Mubarak hodně brzy vypnul internet v celém Egyptě. [...] Takže, pokud má revoluce uspět, musí existovat kritická masa, musí se odehrát rychle a musí zvítězit, protože pokud nezvítězí, pak ta samá infrastruktura, která pomáhá k vytvoření rychlého konsenzu, bude využita k dohledání a marginalizaci všech těch, kteří se o tento konsenzus na počátku zasadili,“ vysvětluje Julian Assange v knize a pokračuje paralelou: „Představme si, že by se egyptská revoluce odehrávala v USA - co by se stalo s Facebookem a Twitterem? Převzal by nad nimi kontrolu stát. A pokud by revoluce nebyla úspěšná, byly by použity, tak jako jsou používány dnes, FBI a CIA k získání detailů o tom, kdo byli klíčoví účastníci.“

V pokročilém stadiu vývoje je u společnosti Siemens také automatické jednání: zablokování bankovního konta, poslání policejních jednotek atd. v případě, že se osoba A a B přiblíží na x metrů, nebo se osoba C v e-mailu zmíní o... atd.

V knize se proto hovoří o militarizaci kyberprostoru ve smyslu vojenské okupace. Jestliže je vaše jakákoli internetová komunikace odposlouchávána vojenskými zpravodajskými agenturami, „je to jako tank ve vaší ložnici. Jako kdyby mezi vámi a vaší ženou stál voják, když si posíláte SMSky. Co se naší komunikace týká, žijeme ve stanném právu, akorát nevidíme tanky. Ale ony tu jsou.“

DO (VIRTUÁLNÍ) ZBRANĚ!

Technologie a její uspořádání není neutrální; je to právě infrastruktura, která předurčuje a definuje politickou situaci. Centralizovaná struktura, byť pod kontrolou lidí s těmi nejlep-

šími úmysly, bude neodolatelně přitahovat šmejdy. A ti ji využijí ke svým cílům a k věcem, které by původní tvůrci nikdy nepoužili.

Proto je nutné vyvíjet autonomní a nezávislé komunikační struktury a kanály. A právě k tomu slouží šifry; matematické úlohy, které žádná vláda na světě neprolomí. Jednoduše proto, že je to matematicky nemožné nebo extrémně složité. (Problém je, že se v žádném případě nedá věřit strojm, na kterých toto šifrování provozujeme. Proto je vedle svobodného softwaru potřeba klást důraz i na svobodný hardware, ale to už je téma na jiný článek.)

„Myslím si, že jedinou efektivní obranou proti přicházející sledovací dystopii je to, že sami uděláte kroky potřebné k ochraně vašeho soukromí, protože pro lidi, kteří mají možnost sledovat všechno, neexistuje žádná motivace k sebeomezování,“ říká k budoucnosti Julian Assange. Druhou možností je, že lidé si budou vědomi neustálé kontroly, a budou proto praktikovat neustálou sebekontrolu a sebecenzuru, a to i při komunikaci se svými nejbližšími. To znamená, že sami sebe dobrovolně vymažou ze světa jako politické aktéry.

Nástroje k efektivní obraně existují, například již zmíněná síť Tor, která uživateli snadno umožňuje stát se její součástí a tak ji dále rozšiřovat. „Podstata je ve svobodném sdílení znalostí a vytvoření komunikačních kanálů pro toto svobodné sdílení. Tor je svobodný software a je dnes tak rozšířený proto, že jsme do jeho základů postavili myšlenku svobody - tím způsobem, jakým vytváříme alternativy, technologii a modely.“

Cypherpunks si berou za své vzdělávat veřejnost a vést ji směrem k alternativám, jakkoliv je to složité a náročné - dokud je to ještě vůbec možné. Připojí se širší anarchistické hnutí k této snaze, nebo se bude naivně a defetisticky spoléhat na to, že je tak malé a bezvýznamné, že se represivní struktury „raději soustředí na islamisty“?

VYBRAT SI KYBERNETICKOU ZBRÁŇ...

Julian Assange a jeho spolupracovníci ví, o čem mluví. Jde o mozky, které stály u základů internetu, a také o lidi, kteří „stáli tváří v tvář nepříteli“. Právě Assange a server WikiLeaks se na vlastní kůži přesvědčili, co to znamená postavit se mocným tohoto světa na digitálním kolbišti. Prošli si „bankovní bloádou“, probíhající zcela mimo jakékoliv zákonné procedury, viděli, jak američtí senátoři vyzývají k atentátu tajných služeb na Assangeho, zažili rušení svých stránek a odmítání služeb ze strany firem poskytujících server hosting atd.

Jejich znalosti internetu a jeho fungování včetně jeho temných stran a zákoutí jsou velmi vysoko nad obyčejnými smrtelníky. Naslouchat bychom jim ale měli především proto, že v jejich případě jde o lidi, kteří s námi sdílí stejný náhled na svět a stejné politické přesvědčení - Assange sám se v knize otevřeně hlásí k anarchismu. A právě politickou optikou se na internet, který tak důvěrně znají, a jeho problémy dívají. Otvírají nám tak zcela unikátní pohled, který se neomezuje na technické detaily pro nerdy, ale propojuje technologii a politiku: Cypherpunks nejsou odbornou technickou knihou, ale politickým manifestem, vymezujícím digitální politické kolbiště.

DIGITÁLNÍ AKTIVISMUS

ZPRÁVY Z ELEKTRONICKÉ FRONTOVÉ LINIE

Jan Hanuš

„MŮŽETE SE OHLEDNĚ SVÉ CITLIVÉ KOMUNIKACE SPOLÉHAT NA KORPORÁTNÍHO POSKYTOVATELE E-MAILOVÝCH SCHRÁNEK? NEJENOM, ŽE TYPICKY PRO RŮZNÉ ÚČELY SKENUJE A ZAZNAMENÁVÁ OBSAH VAŠÍ KOMUNIKACE, ALE TAKÉ SE PODŘÍŽUJE POŽADAVKŮM VLÁDY NA OMEZENÍ DIGITÁLNÍ SVOBODY A NEMÁ PŘÍJATELNOU POLITIKU V OBLASTI OCHRANY SOUKROMÍ SVÝCH UŽIVATELŮ A UŽIVATELEK. A TO SE ANI NEZMIŇUJEME O TOM, ŽE JEJICH KOMERČNÍ ZÁJEM JE V PROTIKLADU K TOMU, CO DĚLÁME MY. [...] VĚŘÍME, ŽE JE PRO HNUTÍ ŽIVOTNĚ DŮLEŽITÉ, ABY ZÁKLADNÍ KOMUNIKAČNÍ STRUKTURA BYLA POD JEHO KONTROLOU A NIKOLIV POD KONTROLOU KORPORACÍ NEBO VLÁDY.“

KOLEKTIV RiseUp

Z velké části žijeme v digitálním světě. I když je svět kolem nás stále stejně fyzický, velká část aktivit ovlivňujících naše životy se odehrává on-line. Je tedy jen logické, že se do virtuálního prostoru musela přesunout i část aktivit protestních a alternativních hnutí. Zde ale potřebovala nějakou základnu; bylo by nejen ironické, ale i velmi nebezpečné využívat pro své aktivity na síti platformy a služby velkých nadnárodních firem. A tak podobně jako ve fyzické realitě začaly i na síti vznikat kolektivy specializující se na svobodnou infrastrukturu.

V tomto článku si blíže představíme dva kolektivy, které se zabývají poskytováním bezpečných služeb dalším kolektivům a organizacím. Jedním z nejznámějších takových radikálních technologických kolektivů je RiseUp, proslavený zejména jako poskytovatel bezpečných e-mailových schránek a mailing listů. Svými vlastními slovy se charakterizuje takto: „Naším cílem je pomoci vytvořit svobodnou společnost, svět bez nedostatku a se svobodou vyjadřování, svět bez útlaču a hierarchie, ve kterém je moc spravedlivě sdílená. Naším přispěvkem je poskytování komunikačních nástrojů a virtuálních zdrojů našim spojencům, zapojeným do boje proti kapitalismu a dalším formám útlaču.“

Nicméně, RiseUp má nastaveny určité hranice: „RiseUp.net věří v přímou demokracii, antisexismus, antirasismus, antikapitalismus, sebeurčení, lokální autonomii, ekologii a komunitní ekonomiku. [...] RiseUp.net se staví za společné boje a solidaritu s širším spektrem politické levice. Nicméně existují věci, které podpořit nemůžeme. Proto vás žádáme, abyste „služby“ riseup.net nevyužívali k následujícímu: podpora kapitalismu, dominance a hierarchie; myšlenky, že třídní útlač je důležitější než útlač rasový nebo genderový; strategii revoluce, založené na revolučním předvoji; populační kontrole.“ Jinými slovy, na levé straně politického spektra RiseUp nepodporuje „tvrdé“ zelené primitivisty obhajující vyhlazení lidstva, tzv. anarchokapitalisty, autoritářskou levicí a trockismus. Hovořit o pravém politickém spektru je pak myslím naprosto zbytečné.

Dalším známým kolektivem je italský Autistici/Inventati (A/I), existující desátým rokem. Sám sebe představuje následovně: „Říkáme si Inventati, protože hledáme způsoby, jak do digitálního světa přenést boje a jejich organizování tak, abychom překonali omezení reality (např. plénium může probíhat neustále pomocí mailing listů). Říkáme si Autistici pro naše nadšení pro porozumění technickým nástrojům a pro snahu o politickou práci v digitálním světě. To, že software je vyvíjen ve virtuálním světě, neznamená, že nemá dopad na realitu.“

Samozřejmě i A/I má nastaveny limity: „Abyste mohli být hostováni na našich serverech, musíte sdílet naše principy: antifašismus, antirasismus a antisexismus.“ Charakter a politika kolektivu o několika desítkách členů je pak zcela jasná z této části kolektivního manifestu: „Jákdákoliv služba na našich serverech nesmí být, ať už přímo, nebo nepřímo, využívána pro komerční účely, církevní aktivity nebo politické strany: jednoduše řečeno, neposkytujeme prostor nikomu, kdo už má vlastní zdroje na šíření obsahu a myšlenek, ani tomu, kdo ve svých aktivitách a projektech využívá koncept hierarchické reprezentace a delegace.“

ZÁKLADNÍ PRINCIPY FUNGOVÁNÍ

Co se týká technické stránky věci, radikální technologické kolektivy staví na principech bezpečnosti, anonymity, ochrany soukromí a volného sdílení. Kolektiv A/I garantuje, že „neukládá žádné logy, pro přístup k jakýmkoliv službám se neptá na osobní údaje a udělá všechno proto, aby udržel [...] bezpečně a fungující soukromí a důvěrnost vaší komunikace.“ RiseUp k tomu dodává: „Tvrďe pracujeme na tom, aby naše servery byly zabezpečeny proti útoku. Vaše data s nikým nesdílíme. Aktivně se postavíme proti jakémukoliv pokusu o získání dat o našich uživate-

lich, včetně soudního příkazu.“ V praxi pak radikální technologické kolektivy vcelku samozřejmě používají svobodný software.

RiseUp zdůrazňuje, že internet je sice plný služeb „zdarma“, ale toto „zdarma“ znamená, že povolujete korporacím shromažďovat vaše soukromé údaje, vytvářet mapu vašich vztahů, přání a chování a také že dají vaše údaje represivním složkám, kdykoliv si o ně řeknou. V případě radikálních technologických kolektivů by naopak bylo na místě používat jiné slovo než služby - to proto, že neprovazují žádné komerční aktivity, ale slovy RiseUp „vytváří technologické alternativy budované zdola, které jsou orientované na naplnění potřeby komunikace lidí a organizací pracujících na společenské změně“.

Podobné záležitosti ale samozřejmě stojí nemalé peníze, ať už za hardware nebo konektivitu. Služby radikálních technologických kolektivů přesto nejsou podmíněny zaplacením; prosí každého, kdo jejich „služby“ využívá, o solidární příspěvek. Jestli zaplatí, nebo ne, je nicméně jen na jeho/jejím svědomí a možnostech. RiseUp k prosbě rovnou dodává: „Pokud jste bez peněz, žijete na globálním Jihu nebo někde v zemi s devalvovanou měnou, neplatte nám.“ Počítá s tím, že ti na globálním Severu přispějí více a tím solidárně podpoří hnutí v chudých zemích (mezi projekty, kterým RiseUp pomáhá s technologickým zázemím, je např. vznikající ekologické hnutí v Íránu).

Existují i jiné cesty. Vedle žádosti o příspěvek přišel RiseUp v minulém roce s masivní fundraisingovou kampaní. Na úvodní stránce byla publikována žádost o dary a pod ní „teploměr“, který ukazoval hladinu příspěvků stoupajících k nezbytné sumě na technologickou obnovu. Částku ve výši několika desítek tisíc dolarů se podařilo vybrat brzy, a protože celková suma byla nakonec i vyšší, umožnila RiseUp kolektivu i start nových služeb a rozšíření těch starých. Finanční příspěvky na svou činnost RiseUp chápe jako formu anarchistické vzájemné pomoci.

DIGITÁLNÍ REPRESE

Autonomní projekty čelí represi i v digitálním světě. Soudní případ „Mount Hope Baptist Church v. Riseup.net“, velmi dobře ilustruje důležitost autonomních struktur ve světě korporátního internetu: Pravicová homofobní církev pomoci soudní žádostí vyžadovala data o některých uživateli. Kromě serveru riseup.net šly ve stejném případě některé

žádosti i na firmu Google. Zatímco Google data o uživatelích Gmailu vydal (dokonce aniž by je o tom informoval), RiseUp se o ně v souladu se svým prohlášením soudil. A vyhrál.

Jak RiseUp, tak A/I neukládají žádné logy (záznamy o svých uživateli-ích). Na žádosti represivních složek (v případě A/I mezi nimi byla i jed- na z Vatikánu) o jejich poskytnutí vždy odpovídají, že jsou bezpředmět- né, protože požadované logy prostě nemají. Represivní složky si tedy hledají jiné cesty: v roce 2004 si policie bez vědomí kolektivu A/I přímo u poskytovatele začala kopírovat obsah všech pevných disků; když se to kolektiv A/I po roce náhodou dozvěděl, přinutilo ho to vyvinout novou obrannou strategii.

Pojmenoval ji R*plan. V kostce jde o vytvoření nezávislé komunikační sítě, která zabrání jednoduchému odstavení „služeb“ útokem/zabave- ním jednoho serveru. Data jsou umístěna na serverech pod jurisdikcí různých států a v případě odstavení serveru (ať už z jakéhokoliv důvodu) je technicky možné jednotlivé „služby“ a uživatele snadno přesunout na jiný server. Servery jsou také fyzicky chráněny senzory proti jakémukoli skryté manipulaci (jako již výše zmíněné tajné kopírování) a v neposled- ní řadě lépe zabezpečeny proti cyber-útokům.

Funkčnost systému R*plan byla otestována v roce 2010 při „norském útoku“. O co šlo? Po dva roky předtím měli čelní představitelé neofašis- tického hnutí Casapound problémy v ulicích a s vandalismem na svém soukromém majetku. Články o tom se pravidelně objevovaly na jednom z blogů na NoBlogs. Italská policie v rámci vyšetřování požádala norskou policii, aby zabavila tři servery A/I, umístěné v jejich jurisdikci. Výsled- kem zabavení serverů bylo to, že uživatelé z nich byli během dvou hodin přepojeni jinam a do 24 hodin opět plně fungovaly všechny služby, včet- ně zmíněného blogu, který měl být zásahem odstraněn. Italský soudce pak z Norska obdržel plně šifrované disky, ze kterých nebylo možné získat žádné údaje.

Jinou aféru ohledně bezpečnosti, která se tentokrát týkala serveru riseup.net, vyvolali němečtí antifašisté. Na počátku roku 2011 vypustili do světa zprávu o hacknutí jeho schránky jako důkaz toho, že německé antifašistické hnutí na počítačovou bezpečnost příliš nedbá. Nakonec se ukázalo, že skutečně získali hesla určitých jednotlivců a skupin k jejich e-mailovým schránkám na serveru riseup.net, ale nikoliv hacknutím platformy riseup.net, ale takřka jic „vlastní blbosti“ uživatelů a uživate- lek: na jejich počítače nainstalovali key-loggery, u jiných hesla odhadli na základě dlouholetých známostí a část (u těch, co měli velmi jednodu- chá hesla) zlomili metodou brute force attack (opakované automatické rychlé zadávání různých hesel ze slovníku).

Přesto na to RiseUp zareagoval a začal částečně „myslet za uživatele“. Předně vás systém už nenechá zvolit si jednoduché heslo, zrušena byla

i možnost vyžádat si heslo pomocí záchranné otázky a tajné odpovědi. Ztracené heslo si lze vyžádat pouze pomocí alternativní e-mailové adre- sy, ale systém neukáže, jestli na ni heslo bylo zasláno, nebo nikoliv. A konečně, metoda brute force attack byla ztížena zvýšením doby, po kterou lze využít další pokus na přihlášení se do schránky po opakovaném špatném zadání hesla.

KAPKA V MOŘI

Autistici/Inventati a RiseUp jsou jen dva příklady radikálních technolo- gických kolektivů, kapkou v moři podobných projektů. Jiné se zabývají třeba stavbou počítačů podle zásad svobodného hardwaru (což je sama o sobě velmi zajímavá oblast, která ale přesahuje možnosti tohoto člán- ku), recyklací starých použitých počítačů a jejich distribucí potřebným/ nemajetným atd. Velmi početná je aktivistická komunita okolo svobod- ného softwaru obecně a okolo Linuxu zvláště. Linuxové skupiny pomáhají s instalací Linuxu (často preferují distribuce, jejichž prioritou je právě bezpečnost) nebo rovnou programují vlastní programy či celé distribuce. Právě z toho prostředí vzešly takové projekty, jako je síť Tor nebo šifro- vání OTR. Samostatnou kapitolou jsou pak hackerské aktivistické skupiny atd.

ZAJÍMAVÉ PROJEKTY RADIKÁLNÍCH TECHNOLOGICKÝCH KOLEKTIVŮ

NoBlogs

- blogovací systém, jehož prioritou je maxi- mální bezpečnost a ochrana soukromí, posta- vený na upravené platformě WordPress. Ta je velmi uživatelsky příjemná a použitelná i pro ty, co si s počítači příliš nerozumí. Statistika přístupů a čtenosti je prováděna pomocí sw Piwik, který sice neumožňuje tak detailní přehledy (podle mých zkušeností ale bohatě stačí), ale na rozdíl od (na NoBlogs blokova- ných) Google statistics a jím podobných maxi- málně chrání soukromí návštěvníků a návštěv- nic.

<https://noblogs.org/>

RiseUp MAIL

- poskytovatel bezpečných e-mailových účtů. Založení schránky na riseup.net je ma- linko složitější: Buď kliknete na odkaz „re- quest account“, kde musíte odklikat podmínky (mimo jiné i to, že nebudete schránku využí- vat v rozporu s politickými principy RiseUp zmíněnými výše) a napsat něco o sobě (v čem

jste aktivní a proč potřebujete schránku na riseup.net). Schvalování žádosti je manuální a trvá několik dní. Druhou možností je získat kódy od dvou stávajících uživatelů serveru a schránku založit okamžitě. Ohledně poskyto- vání kódů má server přísná pravidla: při jejich generování je uživatel upozorněn na to, že pokud je poskytnete někomu, koho nezná, může být jeho vlastní schránka zrušena.

<https://mail.riseup.net/>

ETHERPAD

- systém na skupinovou tvorbu dokumentů v reálném čase. Jde o vynikající nástroj pro spoluautory či politické skupiny, které jsou prostorově roztroušeny.

<https://pad.riseup.net/>

CRABGRASS

- instantní kompletní infrastruktura nezbyt- ná pro fungování malé organizace či kolektivu. Tato služba by si vyžadovala samostatný člán- nek, nicméně v kostce: Crabgrass je webová

aplikace na principu alternativní sociální sítě, která obsahuje nástroje pro demokratickou skupinovou spolupráci, organizaci a rozhod- vání: umožňuje sdílet soubory, vytvářet, upra- vovat, komentovat atd. dokumenty s přehle- dem jejich úprav a verzí, zakládat privátní wiki a diskusní fóra, mít sdílený kalendář, sledovat plnění úkolů atd. a v neposlední řadě spolupracovat s dalšími skupinami, které sys- téem Crabgrass také používají. Například pro redakci malého časopisu či práci většího anar- chistického kolektivu jde dle mého soudu o naprosto perfektní, zabezpečený nástroj, o který se po technické stránce navíc nemusí vůbec starat.

<https://we.riseup.net/>

OSOBNÍ VPN

- posílá všechnu vaši internetovou komunika- ci přes zabezpečené servery. V případě riseup nabízí také chatovací službu založenou na platformě Pidgin.

<https://help.riseup.net/en/vpn>
<https://vpn.autistici.org/>

WHISTLEBLOWEŘI NA HRANICÍCH DIGITÁLNÍHO OSVOBOZENÍ

O MOCI INFORMACÍ A PRÁVU DOSTAT SE K NIM

Nozomi Hayaseová

PROČ DNEŠNÍ DIGITÁLNÍ REBELOVÉ OD MANNINGA A ASSANGE PO SNOWDENA, VĚZNĚNÍ, PRONÁSLEDOVÁNÍ A SOUZENÍ V EXEMPLÁRNÍCH PROCESECH, POKRAČUJÍ VE ZVEŘEJŇOVÁNÍ PRAVDY O MOCI.

Od výbušného odhalení NSA whistleblowera Edwarda Snowdena o všudypřítomnosti amerického dohledu uplynulo pár měsíců. Šokující následky, pocítované po celém světě, stále pokračují. Když poskytlo Rusko Snowdenovi dočasný azyl, Bílý dům propadl zuřivosti a zděšení.

Badatelka v oboru počítačů Nadia Heningerová prohlásila, že únik informací se nyní stává formou „občanské neposlušnosti naší doby“. Historik soudobých dějin a aktivista Howard Zinn popsal čin občanské neposlušnosti jako „úmyslné závažné porušení práva pro životně důležité společenské účel“. Obhajuje jej, když říká, že takový čin „se stává nejen ospravedlnitelným, ale dokonce nezbytným, jakmile jsou v sázce lidská práva a jakmile jsou právní cesty pro zajištění těchto práv nedostatečné“. Snowdenův čin je prostě jedním z projevů takové občanské neposlušnosti. John Lewis, americký poslanec a zkušený bojovník za lidská práva, poznamenal, že Snowden „odhalováním detailů z utajovaných amerických programů pro kontrolu internetové komunikace pokračuje v tradici občanské neposlušnosti“.

Snowden není sám. V posledních letech tu bylo několik vln rebelantů, kteří odkryli hloubku zkorumpovanosti a zneužívání moci, jež jsou v tomto globálním korporátním systému endemické. Před Snowdenem tu byli Bradley Manning a Jeremy Hammond, kteří otráslí trendem kriminálního podvodu, jehož se s přehnaným úsilím účastnila vláda USA ve spojení s nadnárodními korporacemi a spřátelenými vládami. Voják Bradley Manning prasknul americké válečné zločiny a aktivista Jeremy Hammond vystavil na světlo vnitřní mechanismy, jimiž působí přesvědčivý dozor státu. Riskovali, aby upozornili svět na systematické selhávání zastupitelských vlád a na trend, směřující k nebezpečnému korporátnímu autoritářství.

Poté co byl Snowden obviněn ze špionáže, zakladatel WikiLeaks Julian Assange vyzval ke globální podpoře v jeho věci:

„Edward Snowden je jeden z nás. Bradley Manning je jeden z nás. Jsou to mladí, technicky vzdělaní lidé z generace, kterou zradil Barack Obama. Jsou z generace, která vyrostla na internetu a byla internetem utvářena...“

Všichni tři, Snowden, Manning a Assange, patří do internetové generace, která trvá na tom, že transparentnost vlád a korporací představuje kritický kontrolní mechanismus moci. Věří v moc informací a v právo veřejnosti tyto informace znát. V rozhovoru s Glennem Greenwaldem z deníku *The Guardian* Snowden popsal, že jeho motivací bylo „informovat veřejnost o tom, co je konáno jejím jménem a přitom proti ní samé“. Obhajoval možnost obyčejných lidí podílet se na rozhodovacích procesech, které považoval za životně důležitou součást demokratické společnosti, a snažil se tak upozornit, že politika národních bezpečnostních agentur, kterou zpřístupnil, by měla být podřízena veřejnému rozhodování.

Toto přesvědčení sdíleli i jeho předchůdci. Jak napsal Bradley Manning, jehož činy Snowdena přímo inspirovaly, ve slavném chatovém rozhovoru s bývalým hackerem Adrianem Lamoem: „Chci, aby lidé poznali pravdu... bez ohledu na to, kým jsou... protože bez informací nemůžete provádět zodpovědná rozhodnutí jako součást veřejnosti.“ Manning toto přesvědčení opakovaně potvrdil, když svěřil při opatrném vyšetřování v rámci jeho formální obhajoby. Když připustil, že byl zdrojem nejrozsaáhlejšího úniku tajných dokumentů v historii, znovu promluvil o své motivaci k tomuto činu:

„Věřil jsem, že jestliže veřejnost obecně a americká veřejnost zvláště bude mít přístup k informacím... může to rozproudít vnitrostátní debatu o roli ozbrojených sil a naší zahraniční politiky vůbec.“

V přiznání viny v bodě obžaloby ze spiknutí za účelem vniknutí do počítačů soukromé špiónážní firmy Stratfor prohlásil počítačový hacker Jeremy Hammond, že věřil, „že lidé mají právo vědět, co dělají vlády a korporace za zavřenými dveřmi“.

Proti Barrettu Brownovi, novináři a řediteli webových stránek nazvaných Project PM, které shromažďovaly crowdsourcingové informace,

odhalující aktivity kyberneticko-špiónážního průmyslu, bylo vzneseno podobné obvinění. Brown nyní sedí na lavici obžalovaných a hrozí mu odsouzení až na 105 let vězení za to, že se odvážil pátrat po vzrůstajícím smluvně využívaném soukromém špiónážním podnikání. V rozhovoru s reportérem NBC Michaellem Isikoffem popsal Brown „informační svobodu“ jako „základní hodnotu naší doby“. Hovořil o tom, jak tato víra motivuje mnoho počítačových aktivistů, aby se angažovali v občanské neposlušnosti proti těm vládnoucím představitelům, kteří jednájí neeticky.

Heslo těchto aktivistů je jednoduché: zachování soukromí pro veřejnost, transparentnost pro vládní úředníky a vedoucí představitele korporací. Právě tato starost o soukromí a ochranu osobních údajů motivovala Snowdena k tomu, aby riskoval svou svobodu, a vedla také Andrewa „Weev“ Auernheimera k tomu, že poukázal na bezpečnostní díru na serverech společnosti AT&T. „Auernheimerovým zločinem nebylo hackerství“, napsala Nataša Lennardová, když v Salonu objasňovala jeho postoj. Vysvětlila, že Auernheimer „rozhodně nevníkl ilegálně na soukromý server. Spíš šlo o to, že jeho přesvědčení se řídilo tím, k jakým datům by měl být oprávněný přístup a k jakým nikoli a kdo by o tom měl rozhodovat“. Ačkoli jeho jednání nikoho nepoškodilo, byl Auernheimer odsouzen do vězení za to, že upozornil na selhání dané společnosti při ochraně uživatelských dat.

Právě obecné téma svobody informací motivuje tuto mladou generaci aktivistů. Jejich boj proti korumpujícímu systému vyžaduje velké osobní oběti; bývají zatýkáni a vězněni, svlékáni donaha, vláčeni v exemplárních procesech, drženi v tranzitních prostorech na letištích či znehybněni na ekvádorské ambasádě.

VIZE NOVÉHO SVĚTA

Tito digitální disidenti říkají pravdu o moci. Prostřednictvím digitálních médií odhalují hluboký podvod arogantního systému, který umožňuje vládám a korporacím nahlížet do soukromých životů druhých, a přitom skrývat před veřejností své vlastní nemorální jednání. To však není všechno: tyto mladí aktivisté s sebou také přinášejí vizi nového světa a otevřenější a spravedlivější společnosti. Při odhalení tajných záznamů NSA Snowden prohlásil, že jednal v zájmu obrany toho, co je mu nejdražší:

„Nechci žít ve světě, kde vše, co řeknu, vše, co udělám, každý, s kým promluví, každý výraz tvořivosti nebo lásky či přátelství je nahráván. To je něco, co nechci podporovat, něco, co nechci budovat, a je to také něco, v čem nechci vůbec žít.“

Na svém chatu Manning upozornil na myšlenku otevřené diplomacie, rozvinutou v jednom článku v *New York Times* jako „opozice vůči tajné diplomacii, jež spočívá v pokoutních vyjednáváních o smlouvách, jejichž existence je skryta před zraky světa“. Manning popisuje tyto materiály jako „neveřejnou verzi světových událostí a krizí“ a nazval je „otevřenou diplomacií“, přičemž odkázal zvláště k odhalení Cablegate. Později poznamenal, že „informace by měly být svobodné“, neboť „patří celé veřejné sféře“, a v souladu s tímto hlediskem prohlásil, že bude-li ke všem informacím otevřený přístup, nikdo z nich nebude moci čerpat výhody: „To by bylo k veřejnému prospěchu.“ Demonstraval zde svou touhu po spravedlivé společnosti, v níž by existovala určitá forma transparentnosti, zaměřená na to, co dělají vůdci v temnotě.

Tato vize světa je spjata s jistými hodnotami, které jsou podporovány otevřenými strukturami internetu. Na rozdíl o věku tištěných novin, kdy informace měly tendenci k centralizaci, era internetu přejí interaktivní formě komunikace, přímému spojení jednoho s druhým. Antropolog Paul Jorion připomněl, že vnitřní demokratická povaha internetu znamená, že „v něm neexistuje hierarchie a každý se může vyjadřovat sám za sebe“.

Nové hodnoty, zrozené současně s tímto digitálním komunikačním médiem, ztělesňoval pozdější život aktivisty Arona Schwartze. Schwartz se stavěl za právo lidí na svobodný přístup k informacím. Manifest z roku 2008, jehož je spoluautorem, vyhláší, že sdílení informací je „morálním imperativem“ proti privatizaci vědění: „Musíme mít možnost shromažďovat informace, ať jsou uloženy kdekoli, kopírovat je a sdílet je s každým na světě. Musíme shromažďovat materiály, které

jsou mimo copyright a doplňovat je do archivu.“ Schwartz nás vyzýval, abychom bojovali za „Guerrilla Open Access“ (Gerilový svobodný přístup). Jeho víra ve svobodu spojení jej vedla do boje za zrušení SOPA (Stop Online Piracy Act) zákona inspirovaného Hollywoodem, který byl maskován jako řešení porušování autorských práv, ale ve skutečnosti ohrožoval možnost komunikovat a svobodně sdílet soubory přes internet.

Hammond, který věřil ve vytvoření „armády tak mocné, že nebude potřebovat zbraně“, bojoval za stejnou vizi jako Schwartz. Po Schwartzově smrti napsal Hammond ve vzpomínkovém textu:

„Nepotřebujeme reformu, ale naprostou transformaci - nikoli dodatky, ale úplné odstranění. Aaron je pro mne hrdina, protože nečekal, až ti, kteří mají moc, uznají jeho vizi a změni svou hru, hledal možnosti jak hrát sám a dělat to beze strachu z toho, že bude označen za zločince a uvězněn reakčním justičním systémem.“

Julian Assange viděl již před Snowdenovým whistleblowerstvím narůstající sílu, která podkopávala internet a odstrašovala lidi před získáváním informací o sítích, vytvářených spřízněnými nadnárodními korporacemi. Ve své nové knize *Šifropunkáči: Svoboda a budoucnost internetu*, napsané společně s Andy Müller-Maguhnem, Jérémie Zimmermannem a Jacobem Appelbaumem, Assange ukazuje, jak může být internet využit jako nástroj svobody i jako nástroj represe.

„Bylo nebylo, na místě, které není tady ani jinde, jsme my, tvůrci a obyvatelé mladého internetu, diskutovali o budoucnosti našeho nového světa“, napsal Assange v úvodu knihy. Zdálo se, že průkopníci této internetové kultury rozpoznali demokratizující sílu, která je neodmyslitelnou součástí internetové technologie, a také to, jak tato síla, je-li skutečně osvobozena, může transformovat existující struktury vlastnictví a kontroly. Zakladatel WikiLeaks vyjádřil vizi šifropunkerů, skupiny aktivistů, kteří si uvědomili, jaký potenciál má kryptografie při snaze o společenskou a politickou změnu.

„Tvrdíme, že vztahy mezi všemi lidmi by mohly být zprostředkovány našim novým světem a že by se tím také mohla změnit povaha států, které jsou určovány tím, jakým způsobem si lidé vyměňují informace, ekonomické hodnoty a síly. Viděli jsme, že spojení mezi existujícími státními strukturami a internetem vedlo ke změně povahy těchto států. (...) Tento nový svět internetu, abstrahující od starého světa hrubých atomů, touží po nezávislosti.“

Assange však podal svědectví o tom, že internet míří opačným směrem, než kam ukazuje jeho vlastní vize, a poznamenává, že „byl proměněn v nejnebezpečnější usnadňovač totalitarismu, jaký jsme kdy viděli“ a stal se skutečnou „hrozbou pro lidskou civilizaci“.

V článku v deníku *Guardian* Assange popsal, jak se kontrola zdrojů ropy stala hlavním kritériem pro zaručení geopolitické moci určitých zemí a svět se začal řídit „válkou o ropovody“. Argumentuje, že tato válka se přesunula do „války o informační ropovody: o kontrolu nad dráhami optických kabelů, které se šíří pod mořem i na zemi“.

Dnes se situace ještě zrychluje. V posledních několika letech jsme byli svědky otravného útoku na svobodu internetu. Síla, jež se snaží potlačit vizi této generace, již infiltrovala kyberprostor. Bitva začala.

HRANICE DIGITÁLNÍ SVOBODY

Trend směřování k centralizované kontrole toku informací či jeho omezování se stal antitezí vůči způsobu života, který představuje zkušenost této generace digitálních aktivistů. Také Richard Stallman, který osobnosti jako Assange inspiroval, varoval před systémem dohledu. Stallman, zakladatel Hnutí svobodného softwaru (Free Software Movement), nabízí software respektující svobodu, který ponechává uživateli kontrolu nad jejich technologií. Upozornil na rozvíjející se bitvu mezi korporacemi a na zvětšující se skupinu lidí, kteří věří, že software a komunikace by měly být osvobozeny od zákeřné skryté kontroly.

Stallman dále popsal, jak je tato kontrola prováděna formou prosazování pravidel slušného chování, kdy si korporace a vlády podrobují uživatele zákeřnými drobnostmi, jako je přeměna mobilních telefonů ve špiónážní a stopovací nástroje a vytváření zadních vrátka v softwaru, umožňujících provádět dodatečné změny v programech či instalovat záměrně škodlivý software bez uživatelského souhlasu.

Ve jménu copyrightu a intelektuálního vlastnictví se akt sdílení stává v mnoha případech zločinem, ačkoli někteří našli kreativní způsoby, jak systematické omezování obcházet. Jeden z těch, kteří brání hranici digitálního osvobození, je Gottfrid Svartholm Warg alias anakata, švédský počítačový odborník, spoluzakladatel BitTorrentové stránky Pirate Bay, která usnadňuje sdílení souborů přímo mezi jednotlivými uživateli (peer-to-peer).

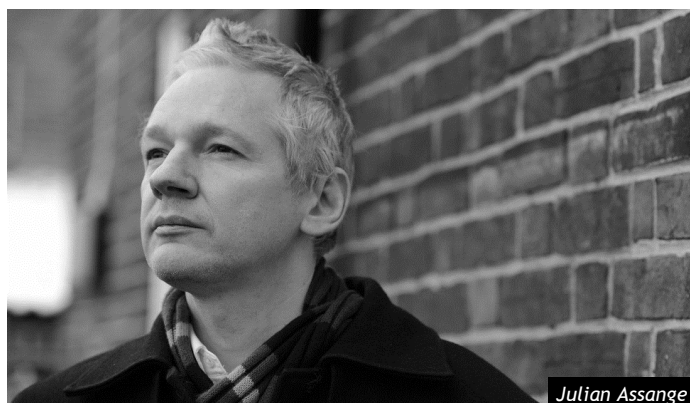
Podobnou průkopnickou práci vykonal Kim Dotcom, německo-finský internetový podnikatel, který spustil společnost Megaupload, sídlící v Hongkongu, která poskytuje masivní úložiště souborů a umožňuje jejich prohlížení. Takové jednání bylo právně napadeno informačními kartely korporací a vlád. Svartholm Warg byl obviněn z ilegálního staho-

Bradley Manning

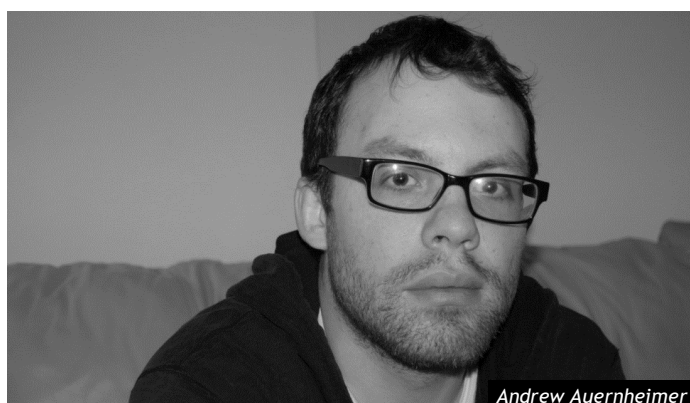
Edward Snowden

Julian Assange

Jeremy Hammond

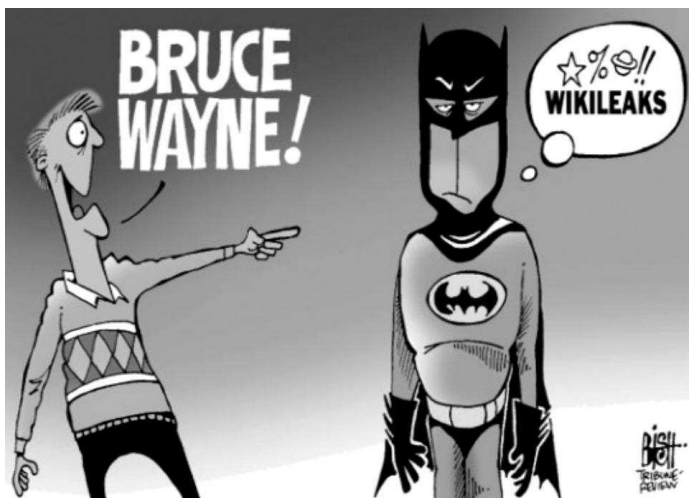

Andrew Auernheimer

vání materiálů chráněných copyrightem a skončil ve vězení, zatímco americká vláda ještě více rozšířila svou arogantní imperiální moc, když se pokusila vyřadit z provozu Megaupload a vydat Kima Dotcoma ke stíhání.

Ačkoli zakladatel Pirate Bay sedí stále za mřížemi, torrentová stránka pokračuje v boji s cenzurou. Momentálně rozšiřuje upravený Firefox, nazvaný Pirate Browser, který umožňuje uživatelům obcházet cenzuru. Dotcom po zveřejnění příběhů o masovém špehování NSA oznámil, že připravuje spuštění bezpečných zakódovaných aplikací na výměnu zpráv a služby elektronické pošty. Prohlásil, že může tyto soukromé služby převést do zámoří, konkrétně na Island, který je znám jako pevný obhájce soukromí a svobody informací.

Více a více lidí se spojuje, aby společně bránili hodnoty internetové generace. V posledních několika letech se všudypřítomnou tvář kyberaktivismu stal on-line kolektiv Anonymous. Tato volně spojená a decentralizovaná síť se svými proslulými maskami z *V for Vendetta* Guye Fawkesa jedná, kdykoli a kdekoli její radar zachytí projev klasického zneužití moci. Pod maskou je skryta idea. Anonymous hacktivisté jsou sjednoceni sdíleným smyslem pro spravedlnost a přesvědčením, že ideje jsou neprůstřelné. Tento kolektiv se opakovaně ukázal být zastáncem utlačovaných a těch, kteří se postavili mocným - ať už šlo o arogantní vládní dodavatele jako Aaron Barr, náboženské organizace jako Scientology, nemorální vlády jako vlády Sýrie či USA, anebo korporace jako PayPal a Mastercard.

IDEÁLY SRDCE

Společně vybojované bitvy spojují tyto mladé lidi dohromady, ale pravým znakem této generace je sdílená vize světa, pro něž jsou charakteristické hodnoty jako sdílení, láska a tvořivost, jež jsou dnes potlačovány všeobecným trendem vstříc extrémnímu kapitalismu v rámci neoliberalního korporátního státu. Se svou nebyvalou odvahou odhalují digitální rebelanti výrazný smysl pro soucit a důvěru v obyčejného člověka. Bradley Manning na jednom záznamu on-line chatu prokázal svou mimořádnou empatii vůči druhým, když napsal: „Nemůžu se vydělovat od ostatních. (...) Cítím se propojen s každým, jako by to byli moji vzdělaní příbuzní.“

Na OHM 2013, pětidenním mezinárodním festivalu hackerů a expertů na počítačovou bezpečnost, připomněl Ray McGovern, bývalý úředník CIA, s jakou empatií jednali Snowden a Manning, když podali svědectví o lidském utrpení. Důvěrovali obecné veřejnosti spíše než vládě a nacházeli naději v jednání obyčejných lidí, snažících se změnit vývoj společnosti směrem k lepšímu. Manning řekl:

„Je důležité, že to vyšlo najevo... Cítím, že z nějakých zvláštních důvodů... by to skutečně mohlo něco změnit... nadějnou celosvětovou diskusi, debaty a reformy... jestli ne, pak jsme jako druh na vyhubení.“

Tentýž pocit sdílel i Snowden, když řekl: „Nejvíce jsem se v souvislosti s důsledky těchto odhalení pro USA obával toho, že se nic nezmění.“ Právě tyto lidské vlastnosti se impérium snaží potrestat, potlačit a vyhladit.

Dne 30. července vynesl vojenský soud verdikt v případě Bradley Manninga. Manning nebyl shledán vinným z toho nejméně závažného obvinění, „napomáhání nepříteli“ tím, že vyrazil státní tajemství a důkazy válečných zločinů, které byly publikovány hlavními světovými médii a zveřejněny na internetu. Byl nicméně shledán vinným v mnoha jiných bodech obžaloby, včetně šesti porušení Zákona o špionáži. Čelil trestu 136 let vězení, který byl během vyhlášení rozsudku redukován na maximum 90 let.

V reakci na tento rozsudek popsal novinář Norman Solomon problém, který měla americká vláda s Manningem: spočíval v tom, že dal najevo

„starost, empatii inspirovanou solidaritou“. Volání Darkera Neta po zázraku, spočívajícím v osvobození Bradley Manninga, znělo podobně:

„Americká vláda jej chce zavřít navždy. Proč? Protože měl soucit. Protože měl hluboký smysl pro spravedlnost. Protože chápal rozdíl mezi právem a bezprávím. Protože viděl dopady války, které v něm vzbuzovaly hrůzu. Někteří by mohli říci, že se na něm podepsala jeho nevinost, že byl naivní. Ale snad kdybychom všichni dosáhli této nevinosti, svět by mohl být lepším místem.“

V tomto smyslu pro naivitu spočívá síla, která nám umožňuje jednat v zájmu vize světa, jaký si představujeme. „Chce to jistou dávku naivty, abychom do toho skočili a udělali něco, co jinak vypadá nemožné. Mnoho velkých výdobytků ve vědě, technice a v kultuře má svůj počátek v určitém dotyku s naivitou,“ napsaly WikiLeaks na své stránce, popisující prvotní zformování této organizace.

To, co zprvu vypadá jako naivita, ve skutečnosti skrývá zárodek budoucí změny. Sharon Staplesová, která vypomáhala při výchově Bradley Manninga, když byl ještě dítě, vzpomíná na své setkání s ním při návštěvě ve Fort Leavenworth v Kansasu: „Ptala jsem se ho, jestli mu mám něco poslat, cokoli, a on mi odpověděl: ‚Všechno, co potřebuju, mám tady a tady.‘ Jak řekl slovo ‚tady‘, ukázal na svou hlavu a potom na své srdce.“

Ideály vyrůstají v myslích a srdcích mnoha příslušníků této generace a pomáhají kultivovat morální vnímavost, jež umožňuje každému přispět svým dílem k budování světa. Janet Reitmanová, autorka vyhraněného článku o Hammondovi, zakončila svůj text zdůrazněním jeho idealismu: „[Hammond] byl idealistou, který dokonce ani poté, co byl uvězněn, nepřestal při jakékoli příležitosti bojovat a nikdy nezradil sám sebe.“

Pro ty, kteří jsou u moci, představuje idealismus reprezentantů této generace a jejich svědomí existenční ohrožení jejich pořádku. „Zločin“ napomáhání nepříteli je ve skutečnosti jednáním napomáhajícím demokracii a činností ve prospěch veřejného zájmu. Nakonec se ukazuje, že nepřítelem státu se stáváme my, veřejnost. Jak řekl na adresu mladší generace rakouský filozof Rudolf Steiner:

„Otázkou není, jaké znalosti či dovednosti člověk potřebuje, aby prosperoval existujícím společenskému řádu, nýbrž jaké předpoklady tento člověk má a jakého je schopen rozvoje? Potom by bylo možné soustředit nové energie nastupující generace ve prospěch společenského řádu. Potom nebude nastupující generace vtěsnána do šablony existující společnosti, ale společnost bude tím, co z ní tyto nově dospělí lidé udělají.“

Co ve skutečnosti prozrazuje tento narůstající trend tvrdých zákroků proti digitálním rebelům a odhalovačům pravdy? Naše společnost selhala ve své schopnosti naslouchat. Lidé, kteří jsou u moci, aktivně umlčují hlasy těch, kteří mají svědomí. Obamova bezprecedentní válka proti whistleblowérům, přirovnávající tyto hrdinské činy k vlastizradě, je pouze symptomem systematické hluchoty společnosti. Jak k tomu došlo? Jak se naše společnost nechala tak podrobit?

VÍTĚZÍME

Totalitární dohled státu nevznikl ze dne na den. Byla tu určitá varování. Již v roce 1975 dlouholetý senátor Frank Church ve slavném slyšení na Churchově výboru upozornil na rostoucí možnost totálního dohledu v USA:

„Schopnosti NSA mohou být kdykoli obráceny proti americkému lidu a žádnému Američanovi nezůstane ani kousek soukromí - takovou možnost představuje monitorování všeho: telefonních hovorů, telegramů, prostě čehokoli. Nebude kam se skrýt.“

O 38 let později vystoupil znovu mladý a odvážný whistleblower, aby varoval lidi na celém světě před bedlivým zrakem Velkého bratra, proměňujícím svět v digitální dystopii, kterou popsal jako „tyranii dozorců“. Stačí, aby vláda USA dala příkaz, a tento kdysi velký národ může postupně klesnout do područí otevřeného despotismu. Vážně tedy pokračuje bitva mezi dvěma silami: svobodou a kontrolou, transparentností a utajováním, sdílením a uzurpátorským vlastnictvím. Právě v tomto boji našla internetová generace svou identitu.

V řeči z ekvádorské ambasády Assange řekl: „Vítězíme... Jsme součástí nového internacionálního politického tělesa, jež se vyvíjí díky internetu.“

Předpověděl, že se brzy dočkáme nevyhnutelné porážky národní bezpečnosti státu, přičemž zdůraznil, že do NSA a CIA jsou najímáni větší mladí lidé ve věku 20 až 30 let, kteří byli po celý svůj život vystaveni vlivu internetové kultury a kteří byli do hloubi formováni jejími hodnotami sdílení a transparentnosti. Assange dále tvrdil, že tito mladí lidé jednou zjistí, „že agentury, v nichž pracují, se nechovají legálně, eticky či morálně“. Právě to se stalo a tato nová forma informačního disentu se nadále šíří.

Například na konferenci Black Hat, na níž se shromáždili počítačoví experti a profesionálové v oblasti kybernetické bezpečnosti a jež se konala v Los Angeles, byl vedoucí představitel NSA Keith Alexander opa-

kovaně přerušován auditoriem. Když Alexander tvrdil, že posláním NSA je chránit svobodu, ozvaly se kritické hlasy oponující, že NSA představuje policejní dozor.

Navzdory Obamově agresivnímu soudnímu stíhání whistleblowerů se nezdá, že by vůli těch, kteří hodlají jednat v souladu se svým svědomím, ochromila atmosféra strachu. Edward Snowden mluvil o tom, jak se poučil od těch, kteří tu byli před ním, a připomněl, že síla lidského svědomí je něco, co nelze uvěznit:

„Binney, Drake, Kiriakou a Manning jsou všichni příkladem toho, jak přehnaně tvrdé reakce na vyjádření informací ve veřejném zájmu pouze stupňují škálu, zaměření a dovednosti, jež budou využity v budoucích odhaleních. Občané, jednající podle svého svědomí, nebudou nadále ignorovat špatnosti jen proto, že za to mohou být zlikvidováni: svědomí jim to nedovolí. Namísto toho tyto drakonické reakce pouze přivádějí na svět lepší whistleblowery.“

Nedávné Snowdenovo vítězství v boji o získání azylu je jen začátek. Soukromí má nyní přinejmenším šanci dostat se do popředí debat. Snowdenova odhalení vedla k závažnému hlasování ve sněmovně o dodatku, který by zastavil finanční podporu jednomu konkrétnímu programu NSA, a tím ukončil plošný sběr záznamů telefonních hovorů v USA. Ačkoli zákon nakonec neprošel, chybělo mu pouze 12 hlasů. Vyjadřuje to ohromný posun ve veřejném mínění ohledně bezpečnosti státu a utajovaných informací vlády.

Rychle se zformovala organizace běžných voličů, nazvaná „Restore the Fourth“, která uspořádala své první kolo protestů 4. července proti neustávním praktikám masového dohlížení NSA, které odhalil Snowden. Skupina nedávno uspořádala další masové protesty, nazvané „Den 1984“, podle proslulého Orwellova románu o státním dohledu, ztělesňovaném Velkým bratrem. Toto hnutí získává rychle energii. Ve všech velkých městech USA vycházejí lidé do ulic a žádají ukončení vládního špehování.

Zcela nedávno oznámil Ladar Levison, zakladatel kódované e-mailové služby, registrované v USA, kterou, jak udává, používal i Edward Snowden, že byl nucen zastavit provoz této služby. K rozhodnutí dospěl poté, co byl postaven před volbu - buď „*participovat na zločinech proti americkému lidu*“, nebo „*odejít od téměř deseti let tvrdé práce a Lavabit vypnout*“. Levison se rozhodl pro druhou možnost, místo aby se podrobil tajnému nařízení vlády a poskytl přístup k informacím o uživateli.

Zatímco vládní dohled vyvíjí tlak na internetové společnosti, aby uzavřely utajené dohody, více a více lidí se spojuje, aby této záluďné síle vzdorovali. Tři největší poskytovatelé e-mailových adres v Německu oznámili své plány na uzavření partnerství, aby tak posílili zabezpečení

zpráv, posílaných mezi nimi. Mailpile, opensourcový poskytovatel e-mailových služeb, sídlící na Islandu, představuje crowd-fundovou bezpečnou e-mailovou službu jako alternativu k serverům spjatým s americkými společnostmi, jako je Gmail. Po odhalení špehovacího programu Xkeyscore, který se ukázal být zaměřen speciálně na uživatele Wikipedie, přistoupila nadace Wikimedia k mimořádným opatřením pro zabezpečení soukromí svých uživatelů.

Tuto generaci, naplněnou novým smyslem pro spravedlnost a společnou vizi budoucnosti lidstva, nemůže nic zastavit. Jako při on-line připojení, když je jedno spojení přerušeno, objeví se jiné, když je jedna osoba vyřazena z globální sítě digitálních disidentů, nevyhnutelně se objeví několik dalších. Odvaha je nakažlivá. To zoufalé impérium dokáže zastavit opovržlivé jednotlivce, jako je Bradley Manning, ale nikdy nemůže zavřít nás všechny.

Ať jim říkáme whistleblowery, disidenti, hackeři nebo geekové, digitální vzbouřenci dnešní internetové generace odkrývají podvodné jednání a zkorumpovanou státní moc, aby to viděl celý svět. Naše propojení a upřímná starost jeden o druhého jsou formou moci existující v éteru, která vytváří síť, jež nás mohou dovést do budoucnosti, o níž již sníme v našem kolektivním srdci. Dokáže-li tato generace posunout svět za hranice nehumánního systému nelegitimní nadvlády či nikoli, záleží na nás, protože také my jsme součástí této nastupující internetové generace.

Přeložil Čestmír Pelikán

Nozomi Hayaseová je přispěvatelkou magazínu *Culture Unplugged*. Objasňuje hlubší dimenze sociokulturních událostí na průsečíku mezi politikou a psychologií, a přibližuje tak pohled na budoucnost společenského vývoje.

ZDROJ:

roarmag.org/2013/08/manning-snowden-assange-whistleblowers/

„ROAR Magazine je on-line deník radikální imaginace, která se snaží posílit hlas naší generace uprostřed hlučné kakofonie rychle se měnícího světa. ROAR chce přinášet vysoce inspirativní zprávy, příběhy, analýzy, myšlenky, akce, knihy, básně, fotografie, videa a čmáranice z frontových linií hnutí Real Democratic Movement. ROAR byl založen v Oaklandu v Kalifornii v roce 2010 jako alternativní kolektivní médium, jež usiluje o to přispět k nadcházející vlně globálních povstání svobodným sdílením informací a osvěžující inspirací v rámci Creative Commons. ROAR rediguje Jerome Roos, spisovatel, aktivista a filmař z Amsterdamu a badatel na Evropském univerzitním institutu ve Florencii. Naše příspěvky pocházejí od dobrovolníků z celého světa.“

POCHOD MILIONŮ MASEK

V úterý 5. listopadu proběhly ve 450 městech světa protestní akce v rámci globálního „Pochodu milionů masek“ (Million Mask March). Datum nebylo vybráno náhodně - v tento den v roce 1605 se spiklenci v Londýně chystali vyhodit do povětří budovu parlamentu, a díky filmu *V jako Vendeta* se maska jednoho z účastníků „spiknutí střelného prachu“ Guye Fawkesa stala mezinárodním symbolem vzdoru.

K organizaci pochodu s cílem „bránit lidství“ vyzvala skupina hackerů Anonymous na sociálních sítích.

Protestní akce byly naplánovány na 450 místech světa, od Tampy na Floridě přes Amsterdam až po Bombaj. Jak bylo uvedeno na facebookové stránce Million Mask March, demonstrace měly lidem „připomenout, kdo jsou naši nepřátelé: miliardáři, vlastníci banky a korporace, korumpující politiky, nespravedlivě zotročující lidi“.

Protestující v bílých maskách Guye Fawkesa se stali synonymem hnutí Occupy a skupiny aktivistických hackerů Anonymous. Stovek akcí 5. listopadu se účastnili, aby vyjádřili nesouhlas s různými společenskými problémy, od korupce až po těžbu břídicového plynu.

Jedna z větších protestních akcí proběhla večer v centru Londýna, kde se jí účastnil známý britský komik a zastánce sociální revoluce Russell Brand. Před budovou parlamentu protestující spálili návrhy zákona o energetice

na protest proti růstu cen pohonných hmot. Došlo k menším srážkám s policejními těžkooděci, když se demonstranti shromáždili u Buckinghamského paláce a chtěli si rozdělát oheň. Londýnská policie tvrdí, že nikoho nezadržela.

V hlavním městě USA Washingtonu se protestující sešli u Washingtonova památníku, odkud šli k Bílému domu, aby upozornili na různé společenské problémy včetně globálního špe-

hování tajnými službami nebo užívání genetiky modifikovaných potravin. Před Bílým domem skandovali: „Obama, pojď ven, tady to proberem.“ V Chicagu se protestující a policie zdvořile pozdravili, zatímco v Denveru došlo k zatýkání kvůli hlášení o ničení jedné z budov. Celkově ovšem měly akce pokojný průběh. Další protesty proběhly například ve Vancouveru, Tel Avivu, Dublinu, Paříži nebo Sydney.

TECHNOLOGIE VE SVOBODNÉ SPOLEČNOSTI

ROZHOVOR S NOAMEM CHOMSKÝM

John Malkin

V TÉMATU „BUDOUCNOST INTERNETU“ JSME CHTĚLI PŘINĚST NĚKOLIK SLOV OD NOAMA CHOMSKÉHO, ZNÁMÉHO LINGVISTY A INTELKTUÁLA, KTERÝ SE NETAJÍ TÍM, ŽE MÁ BLÍZKO K ANARCHISTICKÝM MYŠLENKÁM. VÝBĚR PADL NA AKTUÁLNÍ ROZHOVOR, KTERÝ S NÍM POŘÍDIL JOHN MALKIN PRO VYDÁNÍ Z MAGAZINE Z PROSINCE 2013.

Internet, počítače, mobilní telefony, tablety a sociální média se během našeho života proměňují a mají dopad na lidské myšlení, komunikaci a spolupráci. Na druhé straně Edward Snowden a WikiLeaks odhalili způsoby, jimiž jsou nové technologie využívány k dohlížení nad lidmi a k jejich kontrole. Přispívají nové digitální technologie k tomu, aby byla společnost demokratičtější a svobodnější, nebo ji činí méně svobodnou?

Ani jedno. Příklady, které uvádíte, jsou přesné, ale pozitivní účinky technologie, které zmiňujete, jsou ve skutečnosti značně omezené. Například když vypuklo v Egyptě v březnu 2011 takzvané Arabské jaro, Mubarakova diktatura se pokusila zabránit tomu, co jste právě popsal, tím, že odpojila internet. Ale nemělo to téměř žádný účinek. Lidé se prostě obrátili k jiným formám přímé komunikace, které byly možná dokonce lepší.

Je tu i odvrácená strana celé věci. Tato technologie poskytuje možnosti i mocenským systémům - státu a komerčním podnikům - sledovat aktivity, které by nemělo být možné sledovat, což je velice nebezpečné, jak ukázala Snowdenova odhalení.

Technologie může být užívána i mnoha dalšími způsoby. Já používám internet při svém výzkumu a je to velmi přínosné. Pokud jde o internet, je to skvělý nástroj, když víte, co hledáte. Když nevíte přesně, co hledáte, může se stát zdrojem nedorozumění a zmatků. Je to, jako kdyby mi například někdo řekl, že se chce stát biologem, a já bych odpověděl: „Jděte do univerzitní biologické knihovny a všechno, co potřebujete vědět, je tam.“ To je nesmysl. S takovou informací nemůžete dělat nic, protože nevíte přesně, co hledat.

Internet je ve skutečnosti mnohem horší, protože téměř vše, co je v biologické knihovně, je smysluplné a důležité. Zatímco když použijete internet, zjistíte, že je tam ohromné množství smeti, zavádějících, překroucených informací a propagandy. Takže lidé jsou tu jako v moři bez nějakého rámce pro porozumění. A takové porozumění vyžaduje vzdělání, vzájemné spojování a spolupráci s druhými. Bez tohoto porozumění může být internet zdrojem zábavy, může vést ke vzniku kultů, k vytváření iluze, že víte všechno, přičemž ve skutečnosti jste pouze oklamáni povídkami nebo propagandou. To jsou negativní aspekty. Samotná technologie se o to nestará; může být použita k rozšíření svobody, důstojnosti a porozumění. Může být také použita k podrobení, kontrole a oklamání.

Bývám v těchto dnech překvapen, když slyším lidi říkat: „Nikdy dříve jsem se necítil tak úzce spojen s ostatními lidskými bytostmi.“ A přitom sedí o samotě v pokoji a dívají se na monitor. V minulosti jste hovořil o příteli z dětství, který měl v ruce zápisník, o němž tvrdil, že obsahuje seznam 200 přátel. Nemohl jste mu uvěřit, že má 200 přátel. Zní to trochu jako Facebook před Facebookem. Není představa o setkávání lidí prostřednictvím počítačů iluzorní?

Nestudoval jsem tento problém, takže nemohu generalizovat, ale můj dojem je, že z velké části je iluzorní. Je to ještě horší, neboť odvádí lidi od toho, aby navazovali skutečná přátelství, protože věří, že mají přátele, například když si někdo, řekněme, dá na svou facebookovou stránku: „Mám dneska odpoledne zkoušku“, a objeví se mu tam 200 odpovědí typu: „Jéje, doufám, že ti to dobře dopadne“ od lidí, které ani nezná. Jestli si mladí lidé představují, že to je přátelství, pak se mohou nakonec dostat v životě do velkých problémů. Toto není přátelství.

Většina zařízení, na něž se dnes lidé dívají, mluví do nich a hrají si s nimi, byla vyvinuta k vojenským účelům a teprve později upravena pro spotřebitele. Zajímalo by mě, zda je ten původní výzkum a vývoj digitálních technologií a zařízení do nich nějak zakódován a zda to má nějaké účinky?

Může tu být technologie, která byla vyvinuta pro specifické účely, které vy nebo já můžeme nepochybně považovat za škodlivé. Kdyby Národní zdravotní ústav (National Institute of Health) financoval výzkum biologických zbraní, někdo by v tom mohl spatřovat něco dobrého. Je to však velmi nepravděpodobná možnost. Převážně jsou určeny k zabíjení a ničení. Nemyslím si, že by to Národní zdravotní ústav dělal; je to naprosto hypotetická úvaha.

Ale vrátíme-li se k případům, které jste zmínil - počítače a internet -, ty byly podstatně vyvíjeny v 50. a 60. letech v laboratořích a institucích, jež byly z převážné části financovány Pentagonem, včetně té, ve které jsem v té době pracoval já, Research Lab of Electronics na Massachusettském technologickém institutu (MIT). Bylo to jedno z hlavních míst, kde probíhaly tyto výzkumy. Byl jsem plně financován z vojenských zdrojů, stoprocentně v té době. A lidem, kteří v této laboratoři pracovali, bylo zřejmé, že tyto věci bude možné humánně, výhodně a užitečně adaptovat a rozvíjet. Motivací při vývoji internetu byla z velké části prostě snaha o zlepšení komunikace mezi vědci.

Internet byl původně ARPAnet, síť provozovaná armádou. Byl zkonstruován pro vojenské účely a totéž platí o počítačích. Ale počítače i internet můžete používat pro mnoho různých věcí. Původně byla většina výzkumu zaměřená vojensky, ale bylo to proto, že armáda byla v postavení, které jí umožňovalo tyto věci

využít. Například v 50. letech prováděla IBM něco, co dnes označujeme jako jistý druh píráctví ve vojensky orientovaných technologiích, aby se naučila, jak vyvíjet vysokorychlostní digitální počítače. To byl také cíl vojenského sektoru; pokoušeli se dosáhnout další fáze high-tech ekonomiky. Počátkem 60. let IBM konečně vytvořila to, co se později stalo nejrychlejším světovým počítačem - supercomputer Stretch -, ale ten byl tak drahý, že ho průmyslové podniky nemohly koupit a jednotlivci už vůbec ne. Takže ho koupila vláda a použila jej v Los Alamos při vývoji zbraní.

Vláda si takové věci může dovolit. Podíváte-li se do účetních záznamů, vládní zakázky se ukáží být zásadní formou podpory výzkumu, ať přímo z daňových příjmů nebo prostřednictvím soukromých korporací. Existuje mnoho druhů podpory jako finanční zachraňování bank a podobně, a jedním z nich jsou vládní zakázky. Jestliže se korporátní sektor naučí od vládního výzkumu jak něco vyrobit a jeho první výrobky jsou příliš drahé pro volný trh, může do věci vstoupit vláda a odkoupit je. A jsou to typicky prostředky z vojenské oblasti, protože zde jsou víceméně neomezené zdroje a pro tyto věci se tu vždy najde nějaké uplatnění.

Znám mnoho lidí, kteří byli zapojeni do vývoje těchto nových technologií - počítačů a internetu - a jejich motivací nebylo vojenské využití těchto výzkumů.

Prohlásil jste, že televize otupuje myšlení, a mnohé jste napsal a přednášel o využití médií v propagandě a v ovládání lidí. Také jste řekl, že knihy pravděpodobně vymizí a že mezi lidmi panuje přesvědčení, že lidé - a zejména děti - nejsou postiženi násilím ve videohrách a televizních programech.

Nemohu za to ručit, ale četl jsem v důvěrohodných pramenech, že piloti dronů - lidé, kteří sedí u monitorů a řídí bezpilotní bombardéry - jsou cvičeni pomocí videoher. Pokud jde o účinky zobrazování násilí na děti, existuje několik studií. Ty, které jsem četl, říkají, že nebylo možné prokázat účinek sledování násilných videoher na postoje vůči násilí či na používání násilí při jednání. Možná nějaké jsou, ale nezdají se být nijak masivní.

Rád bych ale k otázce dětí a počítačů a videoher a obrazovek poznamenal, bez nějakého výzkumu, něco jiného a zákeřného. Bydlím už padesát let ve čtvrti na předměstí. Přestěhovali jsme se tam s mou ženou proto, že to bylo skvělé místo pro děti. Před padesáti lety byly naše děti malé a mohly si hrát na ulici; nebyl takový provoz a všude byly stromy. Sousedství bylo stále plné dětí, běhaly všude okolo, venku i uvnitř, doma u každého z nich. Pomáhaly vytvářet určitou sousedskou atmosféru. Museli jste znát své sousedy, protože vaše děti zrovna byly u nich na svačině. Vedlo to ke spolupráci v komunitě a podobně. To bylo před padesáti lety.

Když se procházíte touto čtvrtí dnes, neuvidíte jediné dítě. Výjimečně spatříte nějakého

dospělého. Je-li to dospělý, je nejspíš na vycházce se psem. Děti buď sedí doma u videoher, nebo u něčeho jiného, anebo se účastní aktivit, které jim organizují dospělí. Stálo by to za prostudování. Ztrácejí schopnost si hrát, být nezávislé, tvůrčí.

Jeden z mých vnuků rád sportoval, když byl mladší. Nedaleko jejich domu bylo náhodou hřiště a tak jsem se ho zeptal: „Půjdeš ven a budeš si hrát s klukama na hřišti?“ Přesně to jsem dělal já, když jsem byl kluk, a také naše děti si tak hrály, když vyrůstaly. Šli jsme prostě na nejbližší hřiště, jiné děti tam zašly také, domluvili jsme se na nějaké hře a to bylo naše sportování. Můj vnuk vůbec nerozuměl té otázce. Sport pro něj znamená něco, co organizují dospělí, soutěže a přebory, které vedou dospělí, a tyto soutěže probíhají poměrně nepřímou formou. Hodně se toho dnes děje s životy dětí a jejich činnosti jsou organizovány způsobem založeným na principu počítačových aplikací. Potlačuje to radost, získávání zkušeností a možnost něco se při těchto činnostech naučit, což by všechno mělo být vlastní nezávislé dětské činnosti a setkávání. Nemyslím si, že by se to dalo nějak měřit, ale domnívám se, že to bude dlouhodobě nebezpečné.

Významný účinek mají tyto technologie na čtení. Nevím jak vy, ale já někdy čtu noviny a články on-line a je to mnohem povrchnější zkušenost, než když máte před sebou fyzický předmět, jehož stránky můžete obracet tam i zpátky a podtrhávat si v něm. Je to nějak prchavé, pomíjivé. Mám podezření, že tento posun zavádí prvek povrchnosti do každé intelektuální aktivity, ať už je to čtení novin, odborného článku či románu. Čtu některé věci on-line - je to způsob, jak shromažďovat odborné články. Ale když chci o něčem skutečně přemýšlet, vytisknu si to a přečtu si to znovu. Stejně to mám i s knihami. Možná je to jen projev kultury, ve které jsem vyrůstal, ale mám podezření, že to jde mnohem hlouběji.

Sdíím vaše znepokojení. Cítím, že kontrola ze strany rodičů stále roste a že děti se více naučí a také si více užijí, když si své hry samy organizují.

Přesně. To je princip hry. Hra je velká příležitost k učení. Hra povzbuzuje tvořivost a nezávislost. Dám vám jeden příklad. Už jsem se zmiňoval o tom, že u domu, ve kterém žijeme padesát let, rostou hned vzadu stromy. Býval tu jeden strom, o němž každé dítě vědělo, že je to strom na lezení. Dnes to nevědí. Ten strom má větve všude a nízko a je velice snadné na něj vylézt. Před nějakými třiceti či čtyřiceti lety představoval tento strom místo kolektivní aktivity pro všechny děti z celého okolí. Děti mohly třeba přijít s kusem dřeva a vylézt s ním někde nahoru na strom a tam ho umístit a někdo jiný tam přinesl něco dalšího. Začalo to na jaře a na podzim z toho byl artefakt, úplný strom jako dům, kde si všechny děti hrály - děti, které se ani všechny navzájem neznaly, si hrály na tomto stromovém domě. Dnes je ten strom holý. Děti si tam nehrají. Možná by jim to dospělí ani nedovolili, ale děti samy dnes vůbec nechťejí chodit ven a dělat tam něco tvůrčího a spolupracovat na něčem s ostatními, aby tak vytvořily nějaké místo, kde by si mohly hrát imaginativní hry. Myslím, že tím mnohé ztrácí.

Science fiction si často pohrává s myšlenkou, že lidé stvoří stroje, které budou inteligentní nebo budou mít emoce. Mezi tím se zdá, že se lidé stávají čím dál více podobní strojům. Ray Kurzweil pronesl slavnou předpověď, že do třiceti let nějaký stroj prohlásí sám sebe za živou bytost a nikdo se s ním o tom nebude přit.

Už dnes můžete zkonstruovat stroj, který prohlásí: „Jsem živá bytost.“ Můžete do něj vestavět dostatečně komplexní databázi, takže bude moci lidi zmást, aby si mysleli, že je skutečně živý. Ale tohle celé je nesmysl. Mnohé z těchto úvah vycházejí z textu Alana Turinga, velkého matematika a jednoho ze zakladatelů počítačové vědy a tvůrců prvních počítačů. Napsal v roce 1950 studii o myslících strojích („Computing Machines and Intelligence“). Tato studie založila ohromný spekulativní průmysl. Navrhl test, kterému se nyní říká Turingův test - pokud stroj projde tímto testem, můžeme o něm říci, že myslí.

Když ale Turing mluví o strojích, má na mysli program, který běží na nějakém stroji. Stroj sám o sobě, řekněme váš laptop, neudělá nic. Mohl by možná sloužit jako těžítka. To, co něco dělá, je program, který do něj nahrajete. Nezní to tak dobře jako *droid R2-D2*, když to popíšeme tímto způsobem. Takže otázka zní: „Je možné zkonstruovat takový program, který oklame lidského pozorovatele, aby si po krátkou dobu provádění testu myslil, že stroj je živá bytost?“ Mimochodem, když se vám povede sestavit program, který projde Turingovým testem, dostanete 100 000 dolarů.

IBM a jiní na tu myšlenku přistoupili a v IBM vyvinuli program, pojmenovaný Deep Blue, který byl schopen porazit velmistry v šachu. To vše je ale nesmysl. Ve skutečnosti na to Turing upozornil v té samé studii, která je velmi stručná - má osm stran. V tom textu říká, že otázka, zda stroje myslí, je natolik nesmyslná, že ani nestojí za diskusí. Pochopitelně stroje nemyslí o nic víc, než ponorky plavou. Pokud tomu chcete říkat plavání, prosím, ale je to jen otázka terminologie.

Ať už lidé dělají, když myslí, cokoli, není to totéž, co dělají velké databáze. Není to totéž, co dělá Deep Blue. Je to něco naprosto jiného, jiná činnost. Počítačový program rychle prohledává ohromné databáze. Nepochybně můžete zkonstruovat programy a paměťové systémy, které umožní velmi rychle vyhledávání v obrovských databázích a budou přinášet výsledky, které při povrchním pohledu budou vypadat jako myšlení. Ostatně, když něco hledáte na Googlu, máte výsledek hned před očima. Můžete si dělat iluze a myslet si, že tento vyhledávací program je inteligentní, když tak rychle prohledá tak ohromnou databázi. Ale nemá to nic společného s lidskou inteligencí a ani s inteligencí zvířat. Může to být užitečné, ale není to inteligence. Používám Google, když něco hledám, ale neměli bychom si o tomto programu dělat iluze. Domnívám se, že Kurzweil je dobrý vědec. Ale možná je poněkud oklamán technologií, nebo se přinejmenším snaží oklamat druhé.

Julian Assange popsal internet jako nástroj státního dohledu. Informace, které zpřístupnil Bradley Manning, Julian Assange a Edward Snowden, vystavily našemu pohledu případy masivního využívání nových technologií pro dohled a kontrolu. Jistě, vláda USA má za sebou dlouhou historii státního dohledu, ale pro mnohé z nás byla šíře záběru, v jaké byla digitální data shromažďována a uchovávána, alarmující.

I já osobně jsem byl překvapen měřítkem těchto trvale běžících programů. Také ostatní jsou jimi šokováni. Mohli jsme sledovat, že brazilská prezidentka Dilma Rousseffová zrušila státní návštěvu ve Spojených státech kvůli pobouření, jež vyvolalo odhalení, že brazilská komerční i vládní zařízení, dokonce její vlastní kancelář byly monitorovány NSA. Kdybychom zjistili, že Čína tajně monitorovala Obamu,

mohl by dospět k závěru, že je čas vyhlásit kvůli tomu válku.

Šíře dohledu je jistě překvapivá. Věc sama však překvapivá není. Důvod jste sám zmínil. Ať jdeme jakkoli daleko do minulosti, mocenské systémy - státní i soukromé - se vždy snažily vykonávat maximum kontroly, jaké byly schopny, prostřednictvím dohlížení nad svými subjekty. V případě vlády to znamená občanskou společnost a vlastně celou populaci. Oni je chtějí kontrolovat. Kontrola vyžaduje určitý typ dat a určitý způsob dohledu. Po dohledu následují další prostředky jako propaganda, intervence, vražda atd. V USA to takto pokračuje již dlouhou dobu a je typické, že systémy vynalezené pro vojenské použití, jsou následně rychle přizpůsobeny kontrole civilního obyvatelstva. Vláda typicky pohlíží na civilní obyvatelstvo jako na určitého nepřítele. Musí být kontrolováno, marginalizováno, eliminováno, odsouváno stranou, udržováno v temnotě. Komerční systémy dělají totéž.

Existuje o tom velmi dobrá kniha od skvělého historika Alfreda McCoye (*Policing America's Empire: The United States, The Philippines, and the Rise of the Surveillance State*). McCoy studoval techniky a prostředky, které používala americká vláda před stoletím na Filipínách po invazi USA do této země, což byla vražedná, násilná invaze, při níž byly zabity desítky tisíc lidí. Ale i poté byl problém ostrovy pacifikovat. Aby toho Američané dosáhli, používali nejrozvinutější technologii té doby k vybudování komplexních databází, přičemž využívali extenzivní dohled, intervence, podvratná hnutí, vzájemné oddělování lidí a jejich diskreditaci a podobně. Byla to velice účinná technika dohlížení, kontroly a rozkladu, jež byla následně hbitě využita i v USA proti vlastním občanům. Podobné techniky byly používány během Wilsonovy „rudé hrozby“ o několik let později a Britové ji užívali také. A seznam by mohl dále pokračovat.

Není žádným překvapením, že Washington a velké korporace dělají, co mohou, aby prováděly dohled, ovládání a kontrolu, jež by jim zajistily, že tu není žádná populace či kdokoli jiný, kdo by narušil jejich aktivity. Nejhorší takový program v dějinách USA byl spuštěn v 60. letech. Bylo to COINTELPRO, program řízený vládními národními policejními silami, FBI. Jeho cílem bylo nikoli jen dohlížet, ale rozložit, pokopat a zlikvidovat celou škálu organizací. Začínalo to komunistickou stranou, dále bylo na řadě portorické hnutí za nezávislost, hnutí amerických indiánů, celá nová levice, ženské hnutí, černošské národní hnutí a další. Bylo to poměrně vážné a sahalo to až k politickým atentátům, doslova. Nakonec byl celý program odvolán soudem v polovině 70. let. Tedy předpokládám, že byl odvolán.

Ale budou vyvíjeny jiné mechanismy, když nebude vláda držena pod kontrolou. A pod kontrolou může být držena pouze informovanou, aktivní a organizovanou občanskou společností, a právě proto je to, co dělají lidé, které jste zmínil - Assange, Manning, Snowden -, tak důležité. Angažovali se ve skutečích, jež jsou ctí každého občana. Nechali veřejnost poznat, co s nimi ti, které zvolili za své zastupitele, dělají. Pochopitelně, ti u moci to nemají rádi a vláda předloží všechny možné záminky pro posílení takového dohledu, jako bezpečnost a podobně. Měli bychom však mít na paměti, že to je podstata toho, co se děje, a že takové občanské skutky jsou esencí svobodné společnosti.

Přežil Čestmír Pelikán

Zdroj: www.zcommunications.org/technology-in-a-free-society-by-john-malkin.html

MOCNÝ NÁSTROJ INTERNET

ROZHOVOR S ČLENY FEDERACE NĚMECKY MLUVÍCÍCH ANARCHISTŮ A ANARCHISTEK (FdA)

S NĚMECKÝMI KAMARÁDY JSME SE KROM INTERNETOVÝCH SÍTÍ A VIRTUÁLNÍCH MÍSTNOSTÍ V POSLEDNÍCH MĚSÍCÍCH POTKÁVALI NA PROTIRASISTICKÝCH DEMONSTRACÍCH NA SEVERU ČECH. NA OTÁZKY O AKTIVISMU NAPŘÍČ HRANICEMI, RASISMU NA OBOU JEJICH STRANÁCH, ALE ZEJMÉNA O VÝHODÁCH A MEZÍCH INTERNETU, O BEZPEČNĚ, ALE I PŘÍSTUPNĚ A TAKTNÍ ON-LINE KOMUNIKACI ODPOVÍDÁJÍ V NÁSLEDUJÍCÍM ROZHOVORU.

Tématem tohoto čísla Existence je budoucnost internetu - jeho kladné i záporné stránky, využití internetu k aktivismu i proti němu. Jsou v Německu nějaké internetové aktivistické projekty? Můžete je stručně popsat?

Nejznámější a nejužívanější projekty jsou Indymedia centers: linksunten.indymedia.org pro jihozápadní Německo, de.indymedia.org pro celé Německo a ch.indymedia.org/de pro německy mluvící Švýcarsko. Vedle toho fungují další projekty lokálního a regionálního významu, např. několik už docela dlouho fungujících internetových portálů jako anarchismus.de nebo anarchismus.at. Za zmínku také stojí ohne-chef.org, jakési interaktivní zlaté stránky fungujících kolektivů. Existuje samozřejmě spousta anarchistických blogů a v poslední době se objevilo několik projektů týkajících se sdílení potravin (foodsharing). Na webu foodsharing.de můžete získat nebo poskytnout jídlo ve vašem regionu, které by bylo jinak vyhozeno. Na stránkách mundraub.org zjistíte, na kterých veřejných místech roste ovoce a zelenina.

Užívání tzv. sociálních sítí je velmi sporné. Kolektiv nadir.org zabývající se technologií publikoval prohlášení, ve kterém vyhlásil boj kotování všech komerčních sociálních sítí (nadir.org/txt/We_need_to_talk_about_Facebook.html) (český překlad na janhanus.noblogs.org/929754-musime-si-promluvit-o-facebooku.php - pozn. red.). Nicméně spousta zvláště mladých anarchistů je přítomna a aktivní právě zde. FdA tato sociální média používá, ale před přeměrováním na facebookový profil z našeho webu se objeví bezpečnostní oznámení vyzývající k vědomému nakládání s vlastními daty.

Za internetový aktivismus se dá také považovat práce Anarchistického rádia Berlín (aradio.blogsport.de). Tato skupina vytváří anarchistické vysílání pro internet (v němčině, angličtině a španělštině) a pro Free radios v německy mluvících oblastech.

Jaké možnosti podle vás internet anarchistickému hnutí nabízí?

Internet nabízí potenciál, který jsme ještě nevytěžili ani zčásti. Dobrým příkladem těchto možností je náš časopis *GaiDao* (fda-ifa.org/category/gaidao), který je vytvářen po tři roky výhradně on-line. Všechna práce probíhá prostřednictvím internetového fóra, veškeré plánování je virtuální. Výsledkem je tištěná podoba a několik online verzí (včetně verze pro mobilní přístroje a domácí tiskárnu). Internet poskytuje skupinám a projektům konkrétní možnosti využívat dovedností, které jim schází (samozřejmě pokud jsou dostupné ve virtuálním prostoru), nebo, jako v případě *GaiDao*, uskutečnit záměry, které by jinak na úrovni lokálních skupin byly většinou neproveditelné. Neobhajujeme naivně internet a virtualizaci, internet samozřejmě nemůže nahradit lokální práci ani lidské vztahy. Internet je nástroj, nic víc, nic méně - ale mocný nástroj.

Můžeme dokonce říct, že se internet stal tím hlavním prostředkem, skrze něj získáváme informace, vedeme svůj každodenní život a navazujeme společenské styky. Můžeme to samozřejmě kritizovat, ale na skutečnosti to nic nezmění. Když vidíme, že v Německu je počet profilů na Facebooku skoro stejný jako počet obyvatel, není moc užitečné stát stranou, chytrácky ukazovat prstem a prohlašovat, že Facebook je, jak všichni víme, zasranou společností a „chobotnicí shromažďující data“. Namísto toho bychom měli přemýšlet jak toto médium využít, tak abychom zachovali své principy. Informace zde mohou být například šířeny o hodně rychleji než na klasických webových stránkách s denní návštěvností v řádu desítek. Mobilizace na akce je mnohem jednodušší, má širší dosah, dostane se i k lidem, kteří nejsou přímo napojeni na téma ani na skupinu, od níž akce vzešla. Je nicméně třeba pokaždé kriticky zvážit, zda právě toto pomáhá našemu cíli nebo jsme skočili na další šaškárnu - nebo spíš bez dechu běžíme za ní.

Po organizačních změnách, kterými FdA prošla v roce 2011, jste založili interní on-line fórum a později vznikl také Kodex internetové komunikace („Netiquette“). Můžete popsat, jaké problémy jsou pro virtuální komunikaci typické a jak je tento kodex řeší?

Pro interní komunikaci mezi schůzemi a sjezdy jsme dříve používali jen mailing list. To ale přinášelo několik obtíží - v diskusích chyběl respekt a debaty i rozhodování byly netransparentní.

Abychom rozhodovací procesy způsobilí, založili jsme interní fórum, kde jsou všechna rozhodnutí k dispozici a kde si každý může kdykoliv prohlédnout předchozí diskuse. Každý člen federace si tak teď může najít relevantní informace k tématu, které ho zajímá, aniž by musel prohledávat všechny staré e-maily. To samozřejmě platí i pro nové členy, kteří by jinak k tomuto zdroji informací neměli přístup.

Předtím, než jsme založili fórum a začali se řídit „netiketou“, byla komunikace přes mailing list celkem drsná. Několik kamarádů kvůli těmto konfliktům dokonce opustilo federaci, protože jim vadily způsoby, jakými spolu někteří jednali. Zavedli jsme z toho důvodu Kodex internetové komunikace, aby se do virtuálního jednání vneslo trochu úcty. „Netiquette“ je výraz pro „internetovou etiku“ a jde o deset let starou metodu poskytující základní pravidla pro komunikaci ve virtuálním prostoru. Vyjádřit své pocity virtuálně je těžší než o nich s někým skutečně mluvit, a tak je tato komunikace často drsnější než ta ve skutečném životě. Tento kodex je prostředkem jak těmto hrubostem čelit. Je založen na pěti tématech: 1. Jaký je účel konkrétního média? Např. náš mailing list už neuvítáme k diskusím, ale pouze k šíření informací. 2. Návrhy pro zlepšení diskusí. Např. konstruktivní kritika namísto útočných příspěvků. 3. Zaměření se na hierarchii a nadřazenost. Uvědomujeme si, že ačkoliv sami sebe nazýváme „anarchisty“, stále jsme se v našem chování nezbavili hierarchie. Také se věnujeme nevědomým hierarchickým strukturám. 4. Zvládání konfliktů. Navrhujeme způsoby jak reagovat v ostré diskusi a jak zabránit jejímu vyhození. 5. Bezpečnostní rady. Několik rad jak zacházet s důvěrnými informacemi a rady pro administrátory mailing listů.

Atmosféra diskusí se díky existenci netiquette a možnosti na ni odkázat zlepšila, konfliktů jsme se ale nezbavili (někteří soudruzi dokonce ostré střety považují za dobrou věc). Snažíme se přesto zajistit takové prostředí, v němž by co největší počet lidí v rámci federace mohl uplat-

nit svůj zájem a vůli být součástí diskuse. Základem pro jeho vytvoření je vědomě a kriticky přistupovat k hierarchii a jemným projevům dominance a zbavit jej možného strachu či obav.

Mezi komunikací na internetu a jednáním tváří v tvář je mnoho rozdílů. Můžete popsat rozhodovací procesy FdA? Jak rozlišujete, která rozhodnutí mohou být učiněna virtuálně a která je třeba nechat až na federační sjezd?

Na sjezdy necháváme jen členské záležitosti - přijetí nových členů nebo vyloučení stávajících. Všechna ostatní rozhodnutí mohou být provedena virtuálně. V praxi to funguje asi takto: členská skupina, člen-jednotlivec, tajemník nebo samotný sjezd předloží návrh. Všichni ostatní jsou o něm informováni jak na fóru, tak přes e-mail. Stanoví se termín, po němž je, nevznese-li někdo veto nebo nepožádá-li o více času k prodiskutování, návrh odsouhlasen. Konkrétní téma se před schválením v často bouřlivé diskusi probírá na fóru nejen mezi členy různých skupin, ale i uvnitř jednotlivých skupin, jejichž stanovisko je výsledkem lokálních schůzí. Nejméně jednou za čtyři měsíce pořádáme sjezdy, kde mimo jiné probíráme významnější rozhodnutí. Formou pracovních týmů, tvořených z různých lokálních skupin, zde rozvíjíme konkrétní podobu návrhu, což podle nás zvyšuje šance, že bude výsledný návrh na úrovni federace schválen.

V článku Digitální aktivismus v tomto čísle Existence je zmíněn čin německých antifašistů poukazující na neopatrnost a nedbalost při užívání internetu v antiautoritářském hnutí. Myslíte si, že jsou lidé v anarchistickém a antiautoritářském hnutí po tomto upozornění opatrnější, nebo se situace nezlepšila?

Obecně se situace, zdá se, zlepšuje. Případ, který zmiňuješ, je jen malou ukázkou chybějící bezpečnosti v elektronické komunikaci. Podobné případy ale, stejně jako odhalení Edwarda Snowdena, ukazují, jak je pro aktivisty toto téma citlivé, a vedou lidi k tomu, aby překonali svou nechuť a vedle politických otázek se zabývali i otázkami technickými. Zároveň je ale nutné zbavit se paranoie, a to zvláště u antify, neboť nás neustálá podezřívavost paralyzuje. Zásvěcené technické know-how je třeba ve srozumitelné podobě šířit a sdílet, což se naštěstí děje. V německých mluvčích zemích je mnoho technicky zaměřených skupin přístupných anarchistickým a antiautoritářským myšlenkám (veřejně se hlásících přinejmenším k volnomyšlenkářství). Mezi ně patří třeba německé skupiny spadající pod evropskou hackerskou organizaci Chaos Computer Club (CCC), ale také explicitně levicové technické projekty.

Nejslabšími body komunikace v rámci aktivistické scény je stále používání snadno prolomitelných hesel a komunikování přes mailing listy. Tyto způsoby spojení jsou v zásadě už dlouhou dobu zastaralé, ale jejich používání zvládne každý a uživatel se nemusí učit ovládat nový software. Používání PGP jako prostředku kódování end-to-end se v hnutí bohužel stále ještě neujalo. Jeho zavedení do běžných e-mailových klientů není uživatelsky přívětivé a zorganizovat vzájemnou výměnu klíčů může zvláště skupinám připadat obtížné. Na druhou stranu se čím dál víc používá decentralizovaný chatovací standard XMPP/Jabber, jenž umožňuje bezpečnou komunikaci díky OTR kódování s automatickou výměnou klíčů. Tento vývoj je potěšující, neboť na telefonických hovorech se žalobci pokouší založit pochybná obvinění. V případech založených na nepřímých důkazech pak vůbec nezáleží na tom, zda obžalovaný hovořil o záležitostech vztahujících se k případu. Detailní debata o různých komunikačních metodách by nicméně zaplnila mnoho stran.

Diskuse o těchto tématech jsou v naší federaci často kontroverzní, čímž se odkrývá rozpor mezi návyky a uživatelskou přívětivostí na jedné straně a bezpečností na straně druhé. Bezpečnost ale nemá obecně nejvyšší prioritu, neboť se považujeme za dost otevřenou organizaci, jejímž cílem je dostat anarchistické myšlenky do širší společnosti, a ne být zakonspirovanou skupinou.

Vedlejším tématem tohoto čísla Existence je anticiganismus v České republice. FdA a několik dalších organizací z jihu Německa se o situaci Romů v ČR už delší dobu zajímá a před nedávnem začaly spolupracovat s českými anarchisty a anar-

chistkami na jejím zlepšení. Jaký byl důvod nebo impulz vašeho zájmu?

Jako anarchisté chceme překonávat hranice a myšlení omezené nacionalismem. Když tedy méně než sto kilometrů od nás panuje atmosféra pogromů a život člověka je ohrožen jen kvůli jeho etnickému původu, pro většinu z nás je to dostatečný důvod proč zasáhnout. Pokud chceme bojovat za společnost bez nadvlády, bylo by směšné omezit naše působení jen na lokální prostředí, nebo dokonce nevystupovat z aktivistické bubliny, a ignorovat, co se děje kolem nás. Nutno říci, že spolupráci nám ztěžují jazykové bariéry. Kvůli naší neznalosti zahraniční politiky jsme také tak trochu dezorientovaní. Právě tato situace nám však dala příležitost kontaktovat naše kamarády z ČSAF. Organizaci IFA (Internacionálu anarchistických federací) nechápeme jako cíl sám o sobě, ale jako velmi praktický prostředek k organizování se. Tyto kontakty se zintenzivnily natolik, že jsme byli schopni utvořit přeshraniční síť nejen anarchistických organizací. Poskytujeme humanitární pomoc, účastníme se místních protestů, navzájem se informujeme o aktuálních událostech a společně mobilizujeme na demonstrace a blokády.

Nedávno jsme na našem webu publikovali krátký článek o pochodech v Greizu a Schneebergu zaměřených proti uprchlíkům. Můžete popsat, jaká je tam situace? Probíhali také nějaké solidární akce? Zapojujete se do nich? Myslíte, že je možné srovnat situaci českých Romů a uprchlíků v Německu?

Situace německých uprchlíků se z právního hlediska liší. Romové jsou v České republice etnickou menšinou, jejíž členové mají české občanství a tedy, alespoň formálně, i občanská práva. Oproti Romům s občanstvím v rámci Evropské unie jsou všichni uprchlíci v Německu uchazeči o azyl. Kromě projevů společenské diskriminace trpí ještě diskriminací systémovou, způsobenou německou azylovou legislativou, což se ještě zhoršilo omezením základních práv azylantů v devadesátých letech a nařízením Dublin II.

Počet žadatelů o azyl po dlouhá léta klesal, ale od roku 2012 kvůli politické a ekonomické krizi prudce stoupá. S tím roste i nutnost tvořit pro nové uchazeče o azyl nová ubytovací zařízení. Na několika místech byly založeny rasisticky zaměřené občanské iniciativy, jejichž cílem je organizovat protestní akce před ubytovnami pro uprchlíky v jejich sousedství. Tyto protesty procházejí všemi společenskými vrstvami, v těch nižších funguje rasistický vztek, ve vyšších strach z poklesu cen nemovitostí nebo ze zhoršení vzdělávacích standardů jejich dětí, pokud budou chodit do smíšených tříd.

Neonacistické organizace se z této atmosféry snaží vytěžit ukázky pro svou přísně pravicovou ideologii, nebo samy zakládají protiuprchlické iniciativy v místech, kde jsou už pravicová uskupení obecně přijímána. Například protest ve Schneebergu byl přímo organizován NDP. NDP, která je jinak do velké míry z politického centra vyloučena, zde dosáhla masivní podpory obyvatel. Jejich výzvu následovalo kolem dvou tisíc místních. Všechny významné sociální organizace se od protestů distancovaly, neboť jakékoliv přiblížení se k rasistickým nebo nacionálně socialistickým myšlenkám znamená v Německu politickou smrt. Saský konzervativní ministr vnitra Ulbig nicméně v tu samou chvíli požadoval urychlení procesů spojených s azylanty - tedy rychlejší deportaci bez spravedlivého soudu. Naštěstí byla rychle zorganizována akce na protest proti rasistickým demonstrantům. V místech, kde mají pravicové organizace převahu, ale proti rasistům demonstrovali většinou přespolní. Obecně můžeme říct, že situace v mnoha malých městech v Sasku se hodně podobá situaci v českém pohraničí, u nás je ale možná větší potenciál uspořádat antirasistickou protiakci. Rasistický vztek je zřetelně zakořeněn ve střední třídě, ale zatím se z něj nestal konsenzus jako z anticiganismu v České republice.

FdA zatím nespolupracuje s žádnou antirasistickou aliancí, ale mnoho jednotlivců je v podobných skupinách aktivní a účastní se těchto akcí. „Oficiální“ spolupráce anarchistické skupiny s podobnými aliancemi je obtížná kvůli výhradám a obavám souvisejícím s rozšířenou zkreslenou představou o anarchismu.

Rozhovor připravila Barbora Machková

PAVLOS FYSSAS BY PŘED FAŠISTY NIKDY HLAVU NESKLONIL

ROZHOVOR S REDAKTOREM MAGAZÍNU *ROAR* LEONIDASEM OIKONOMAKISEM

PŘINÁŠÍME ROZHOVOR S ŘECKÝM SOUDRUHEM LEONIDASEM OIKONOMAKISEM, REDAKTOREM MAGAZÍNU *ROAR*. JEHO ČLÁNEK O VRAŽDĚ ANTIFAŠISTY A HIPHOPOVÉHO ZPĚVÁKA PAVLOSE FYSSASE JSME KONCEM ZÁŘÍ ZVEŘEJNILI NA NAŠEM WEBU CSAF.CZ. PAVLOS BYL LEONIDASŮV KAMARÁD.

Ahoj, jsi redaktorem magazínu *ROAR*. Čím se zabýváte? Je *ROAR* mezi řeckou veřejností známý?

Ahoj. V první řadě děkuji za rozhovor. Co se týče magazínu, v současnosti jsem pouze spolupracovníkem. *ROAR* se od roku 2011 zabývá výzkumem zdola organizovaných sociálních hnutí. Fascinují nás na nich nové formy politiky, s jejíž pomocí můžeme skutečně ovlivňovat náš život, tedy politiky autonomní, antiautoritářské, horizontální a participační.

Tato hnutí odmítla parlamentní zastupitelskou demokracii jako systém nadvlády, poukazují na její nedostatky a - přestože neříkají, který systém je ten jediný ideální - přijala na své cestě k utopickému horizontu zapatistické motto „jdeme a klademe otázky“. Jak už řekl John Holloway, tato hnutí (náměstí ve Španělsku, Řecku, Egyptě, Tunisku, Brazílii, Occupy Wall Street, Gezi park v Turecku atd.) vrhla světlo na základy světa, který dosud neexistuje. Ukázali nám, že změna je možná.

Proto o těchto hnutích píšeme a často tak vytváříme „most“ mezi zeměmi, které nemluví stejným jazykem a těžko tak nalézají společnou řeč - zejména v tématech, která nejsou pro mainstream zajímavá. V současné době rozšiřuje *ROAR* koncepci, už brzy se na ni můžete těšit. Nacházíme se v permanentním úsilí o neustálou demokratizaci a horizontalizaci i našeho vlastního kolektivu.

Co se týče naší popularity v Řecku, ano, jsem přesvědčen, že jsme populární, což dokládá fakt, že naše články jsou otiskovány či překládány mnoha dalšími podobnými kolektivy. To nás samozřejmě velmi těší!

Antifašisty po celém světě šokovala nedávná vražda Pavlose Fyssase. Jaká je v současnosti v zemi situace?

Pavlos, kterého jsem osobně znal a byl to můj kamarád, byl mladý odvážný člověk, politicky a sociálně uvědomělý, který odmítal přijmout současnou sociální transformaci Řecka i změny ve vlastním sousedství. Nikdy by před fašisty nesklonil hlavu. Byl zvyklý se proti nim ostře ohrázovat, a to jak ve svých písních, tak i v osobním životě, a proto byl na jejich černé listině. Také za to nakonec zaplatil životem. Řecká vláda po této události proti fašistickému Zlatému úsvitu podnikla příslušné kroky. Některé členové - včetně předsedy a některých poslanců - byli uvězněni, pár jich nakonec propustili.

Vláda se zcela typicky pokusila demonstrovat světu, že situaci řeší, ale nezapomínejme, že jde o tutéž vládu, která spolupracovala se Zlatým úsvitem po posledních volbách, protože potřebovala jeho podporu. A je to tatáž vláda, která o předchozích vraždách Zlatého úsvitu již dávno věděla. Řečník, kteří a lidskoprávní aktivisté doslova křičeli, že členové Zlatého úsvitu útočí a zabíjí v ulicích Athén každou noc. Celé Řecko vidělo videa, na nichž fašisté spolupracují s policií, zatímco antifašisté jsou mučeni na athénské policijské velitelství. Celý tento případ mimochodem odhalil deník *Guardian*. Takže vláda všechno věděla. Nic však neudělala, protože podpora ze strany fašistů pro ně byla důležitá.

V této situaci, kdy se pozornost řecké radikální levice obrací na obranu proti fašismu, ovládli politici odborové bosse, kteří nyní o to víc hájí zájmy nejbohatších lidí v zemi. Pozornost od horizontální, autonomní a nestranické demokracie, která se zrodila v roce 2011 na řeckých náměstích a pokračovala sousedskými shromážděními, tak byla odvedena jinam.

A nyní, když se vláda rozhodla Zlatý úsvit kriminalizovat, je na nějakou úvahu už pozdě: život Pavlose, Shehzada Luqmana a dalších imigrantů, které Zlatý úsvit zavraždil, nám to nevrátí. Oproti tomu Zlatému úsvitu se podařilo vybudovat velkou síť sociální podpory. A porazit toto monstrum, které pomohla vláda stvořit, bude velmi obtížné.

Nedávno došlo v okolí kanceláře strany k podivné vraždě dvou níže postavených členů této partaje. Podivné proto, že se stala v době jejich klesající popularity, a navíc zvýšila jejich mediální publicitu. Já osobně nevěřím, že to byla práce nějaké levicové skupiny, nikdo by nemohl být tak hloupý. Pokud se ptáš na můj osobní názor, vnímám to jako provoka-

Pavlos Fyssas

ci, nemluvě o tom, že podle způsobu provedení máme co do činění s profesionálními vrahy.

Jak vlastně anarchistické hnutí represi proti Zlatému úsvitu vnímá? Stát využívá stejný zákon, který použil v procesu s Konspirací ohňových buněk, tedy „zločinné spolčení“.

Nemohu mluvit za anarchistické hnutí, ale podle mého názoru se vláda rozhodla, že když už nemůže „použít“ Zlatý úsvit jako prostředek, získá aspoň hlasy jeho voličů. Protože poradce a přítel premiéra Samarase Failos Kranidiotis tvrdí, že Zlatý úsvit jim vlastně přebíral voliče. Nevím, do jaké míry se tímto faktem mohou pyšnit, ale takhle situaci interpretovali.

Jak to v současnosti v Řecku vypadá se samosprávnými projekty? Rozvíjejí se, nebo spíše krachují? Slyšeli jsme například o samosprávné restauraci Barthelonika, samosprávné nemocnici v Kilkis atd.

Máme zde také příklad okupované továrny Viome, kterou spravují pracující v Soluni, v tomtéž městě funguje i autonomní knihupectví, zatímco i další samosprávné projekty (od mediálních skupin až po lidi, kteří budují rozsáhlé trvale udržitelné komunity) vzkvétají.

Nicméně doba okupovaných náměstí je pryč a hlavní politické síly tohoto fenoménu se opět staly politickou stranou. Levicová Syriza je konkrétním vyústěním této tendence, stejně jako se to několikrát stalo v Latinské Americe ve formě „ružového přílivu“. Chceš-li tomuhle procesu porozumět a poučit se z něj, doporučuji přečíst si Raúla Zibechiho.

Diskutují anarchisté o nové taktice protestů? Přece jen - do řeckých ulic vyšly miliony lidí, ale téměř nic se nezměnilo.

Opět připomínám, že bych nerad mluvil ve jménu řeckého anarchistického hnutí. Já osobně si nemyslím, že nedošlo k zásadní změně. Samozřejmě, protestující náměstí revoluci nepřinesla, nicméně ukázala statisícům lidí, že existuje jiný způsob dělání politiky - na bázi přímé demokracie, bez vůdců, pro lidi a prostřednictvím lidí. Ukázala také limity zastupitelské demokracie a samozřejmě podnítila vznik mnoha hnutí a projektů, které na těchto principech nyní fungují - například athénské hnutí proti privatizaci vody. Žádné z těchto hnutí by bez masových protestů nevzniklo. A tento úspěch nemůžeme bagatelizovat.

Připravil Svatopluk Procházka

ČERNÍ, BÍLÍ, SPOJME SÍLY

OHLÉDNUTÍ ZA DALŠÍM ROKEM BOJE PROTI ANTICIGANISMU

Rok 2013 probíhal v duchu sílicího rasismu českého stříhu, pro který se ujal přesnější označení ANTICIGANISMUS. To ovšem není jediné zdejší „oživení“. Přibyli nám taky ANTICIGANISTÉ, KTERÝM SE ŘÍKÁ „SLUŠNÍ LIDÉ“. Rok dva zpátky ještě DEBATY TĚCHHLE SLUŠNÝCH (TZN. BÍLÝCH) LIDÍ ZAČÍNALY OKÁZALÝM ALIBISTICKÝM „NEJSEM RASISTA, ALE ČIKÁNY NEMÁM RÁD“. LETOS UŽ SE SOUČÁSTÍ BONTONU STAL OTEVŘENÝ VERBÁLNÍ RASISMUS A ČLOVĚK, KTERÉHO LÉTA ZNÁTE A KTERÝ VÁS SLUŠNĚ POZDRAVÍ, KDYŽ JSTE DOST BÍLÍ, BEZ UZARDĚNÍ ŘEKNE „JSEM RASISTA“, KDYŽ PŘIJDE ŘEČ NA ROMY. A NEJEDNÁ SE O JEDINÝ KROK ZPÁTKY. NĚKTEŘÍ „SLUŠNÍ ČEŠI“ ZAČALI DOKONCE PAPOUŠKOVAT KLASICKÉ DEMAGOGICKÉ HLÁŠKY NEONÁCKŮ, NAPŘÍKLAD NA TÉMA „NEFUNKČNOSTI MULTIKULTURNÍ SPOLEČNOSTI“ A „UTAJOVÁNÍ KRIMINALITY ETNICKÝCH MENŠIN ZE STRANY MASMÉDIÍ A POLITIKŮ“. JINÍ ZAČALI ŘÍKAT, ŽE „POLICIE CHRÁNÍ MULTIKULTURALISMUS A ČIKÁNY“, „ČIKÁNI SI OD SOUDŮ ODNÁŠEJÍ MÍRNĚJŠÍ TRESTY“ A PODOBNĚ JEŠTĚ VÍCE ZARÁŽEJÍCÍ PERLY. POMALU TO VYPADÁ, ŽE NENÍ PROČ TYHLE SLUŠNÉ LIDI LITOVAT PRO JEJICH POVRCHNOST, KONFORMNOST A PŘÍZEMNOST, ŽE DIALOG S NIMI JE ZTRÁTA ČASU: STEJNĚ SE VŽDYCKY DOVÍME, ŽE TO BYLO PŘECE NA FACEBOOKU NEBO JIM TO PŘÍŠLO MEJLEM, ŽE ČIKÁNI ZA VŠECHNO MŮŽOU, TAK TO MUSÍ BÝT PRAVDA...

V roce 2013 se taky projevil rozštěpení institucionalizovaných rasistů na Dělnickou stranu sociální spravedlnosti (DSSS) a České lvy. Tyhle frakce se trumfovaly v tom, kdo přetáhne na svoje výlety po českých náměstích víc hajlujících soukmenovců, a tak dokázali svými neonacistickými turistickými rozvrhy zaplnit skoro všechny víkendy v sezoně. A na jejich shromážděních se začali objevovat naši slušní rasisté (přimět jejich účasti drží suverénně Duchcov, v těsném závěsu za ním jsou České Budějovice). Těžko říct, kdy se jako neosobní dav nechají strhnout a pustí se do pogromu klasického typu - zatím k tomu nedošlo. Tupé odhodlání bránit svoje nadřazené postavení, kterému se už jen kvůli materiálním výhodám říká civilizované (protože kulturní hodnoty ztrácí s tím, jak se stává pudovým bojem o přežití), jsme zatím v plné síle nezažili. To až nebude ani na ten chleba...

Snad bychom mohli jásat nad volebním fiaskem DSSS a neúspěchem dalších neonacistických uskupení při snaze vstoupit do volebního týatru. Historické zkušenosti nás však varují, abychom situaci nepodceňovali. Často to nebyli přímo nacisti ani fašisti, kdo ve společnosti naplno rozdmýchal nesnášenlivost na základě fyzické nebo kulturní rozdílnosti, ale konzervativní pravice s dobrými vztahy s privilegovaným klérem. A ve společnosti rozdělené otevřenou nenávistí je nastolení otevřeného útlatu jistě snadné. Ostatně rychlý vzestup politicky nepředvídatelných podnikatelů Babise a Okamury je v tomto kontextu hodný zamyšlení.

Boj proti rasistům nekončí, ale má aspoň tu výhodu, že nás bude dál sjednocovat. A důvod našeho boje? Je pořád stejně jednoduchý - právo každého na důstojný život je nezadatelné.

S koncem roku jsme poprosili šest našich kamarádů, aby ze své perspektivy shrnuli nejpodstatnější momenty letošních bojů proti rasistům. Neoslovili jsme je náhodou - všechny spojuje odhodlání postavit se na stranu ohrožených, *kdykoli* je to potřeba. Aktivismus chápou jako svou samozřejmou a přirozenou lidskou povinnost a práci, kterou *ničím nepodmiňují*. Nejsou samozřejmě sami. Černých a bílých, co spojili síly v boji proti zvlí moci nebo tuposti, je čím dál víc. Díky.

MÍRA BROŽ:

KDE JSOU NAŠE LIMITY

Tenhle rok byl hodně přelomový. Pracuju v organizaci Konexe a ta ještě začátkem roku dělala sociální práci, možná radikální sociální práci v romských komunitách, kde jsme se snažili o zapojení Romů do rozhodovacích procesů. A někdy v květnu jsme se proměnili v jakousi krizovou síť, která se pohybuje v místech těch protiromských pochodů a nenávistných demonstrací, na což byla potřebná veškerá naše kapacita. Za zlomové považuju to, že klíčoví členové našeho kolektivu opustili placené zaměstnání a vlastně celý ten rok pracovali na plný úvazek při řešení těchto nenávistných pochodů, a to bez jakéhokoli platu.

Taky je dobré zmínit několik trendů, které se v tomhle roce objevily. Jedním z nich je reakce měst, respektive městských zastupitelů tam, kde ty pochody probíhají: reagují na ně totiž represí vůči obětem pochodů. V daném místě například posílí kamerový systém, posílí tam policii, zavedou různé ty politiky nulové tolerance apod. Typickým příkladem byla loni Břeclav, kde s Romy neměl nikdo žádný problém, jen chlapec si vymyslel, že ho napadli, což vedlo nejen k nenávistným pochodům, ale i takzvaným bezpečnostním opatřením z rozhodnutí radnice.

což je přirozený proces, kterému se nemůže nikdo divit. Podobně reagovaly v historii na různých místech na světě různé komunity, které se ocitly v podobné situaci a v podobných okolnostech.

Typické pro tenhle rok bylo mlčení elit. Jejich první vyjádření přišla hodně pozdě, v době, kdy ty pochody už dlouho běžely. Jako první se vyjádřili skauti, sokolové a některé církve. Politické strany, de facto tedy jenom dvě - piráti a zelení -, se k tomu začaly vyjadřovat a vymezovat se vůči těm pochodům až v souvislosti s volební kampaní. V době, kdy to bylo nejvíc potřeba, zhruba od května do července, bylo ticho po pěšině. Všichni k tomu mlčeli.

I proto má svůj význam, že se nám podařilo šířit informace o zdejší situaci do zahraničí. Osobně vnímám jako naši velkou chybu, že jsme to nedělali už předtím, třeba když jsme jezdili do Šluknovského výběžku. Mezinárodní komunita o tom vůbec nevěděla a letošní dění může vnímat jako první vlnu těchto událostí v České republice.

K tomu mlčení elit je potřeba dodat jednu věc. Je hodně špatné ve světle toho, že se tu jako příčina pochodů označují Romové, kteří si to prý sami zavinili svým chováním, tím, jací jsou... Tohle řekli i někteří vrcholní politici v médiích. Připomíná to někdejší Himmlerovo vysvětlení, že Židé si za antisemitismus můžou sami tím, jak se chovají a jak žijí. Dnes jsme se ve výkladu antisemitismu dostali jinam, ale u anticiganismu se takový skandální výklad používá dál. A promítá se to i do oficiálních řešení, jako je už zmíněná politika nulové tolerance apod. Typickým příkladem byla loni Břeclav, kde s Romy neměl nikdo žádný problém, jen chlapec si vymyslel, že ho napadli, což vedlo nejen k nenávistným pochodům, ale i takzvaným bezpečnostním opatřením z rozhodnutí radnice.

No a co se nám letos dařilo a nedařilo? Podařila se nám úžasná věc, a sice fyzicky zamezit rasistům, aby se dostali přímo před domovy Romů. Povedlo se to v Duchcově, v Budějovicích

cích i jinde. Ale nedaří se nám ty pochody samotné zastavit. I když se totiž pochod nedostane přímo pod romská okna, jeho následky nejsou o moc menší. A my to neumíme zastavit. To jsou zatím naše limity.

ONDRA MAREK:

ZORGANIZOVAT SILNOU BLOKÁDU JAKO V DRÁŽDANECH

V Ostravě to byl během roku hlavně boj proti úřadům, proti diskriminaci ze strany úřadů, to byl hlavní motiv našeho boje za Přednádraží. Pak tam začaly hrát roli vztahy, které jsme navázali s těmi lidmi - člověk nenechá kamaráda nebo kamarádku ve štychu. Proto to Přednádraží bylo takové dlouhodobější, ale zas nebylo tak intenzivní jako ty pochody od srpna do října. V Ostravě byly ty demonstrace tři během dvou měsíců, což bylo dost rychle za sebou a byl to docela záprah, i pokud šlo o přípravu. Podílelo se na tom hodně rozdílných lidí s rozdílnými zájmy, s rozdílnými představami o světě a dát ty lidi dohromady byla do jisté míry věc náhody. Ale byl to i důsledek toho tlaku, který v Ostravě byl už hodně cítit, když tam byly ty demonstrace každých pár týdnů, takže pocit, že se s tím už musí něco dělat, mělo naštěstí čím dál víc lidí. Kdyby to zůstávalo jen na jednom člověku nebo jednom subjektu, tak to neudělá. Takže jedna věc byla spolupráce lidí v Ostravě a druhá propojení s platformou Blokujeme, s anarchisty, s protirasistickými strukturami z celé republiky i ze zahraničí. Ti nám pomohli a motivovali nás k tomu, abychom vydrželi a nevzdali to. Nechtěli jsme se sami před sebou stydět, že v Ostravě, našem městě se tohle děje a my s tím nejsme schopni nic udělat. Protože ta první protirasistická demonstrace v srpnu, kterou jsme dělali, byla zrazená místními romskými podnikateli a druhá demonstrace v Zábřehu byla velké fiasko, kdy jsme byli v totální menšině a hlavně se proti nám postavili i místní lidi, což se stalo vlastně poprvé. Do třetice to vyšlo, ale to vítězství není určitě konečné, je to velké symbolické vítězství, pro nás je to zadostiučinění, ale je to křehké vítězství a nikdo neví, co bude za pár měsíců. Protože v Ostravě vlastně nebyla žádná konkrétní záminka k těm rasistickým akcím, byl to takový import, který se ale ujal. Kdyby existovala nějaká skutečná záminka, kdyby se třeba bílé a romské dítě popraly, jako to bylo v Budějovicích - a byla to čistě záminka k rasistickým akcím -, což se může stát kdykoli, tak nikdo neví, co by se v Ostravě mohlo stát už kvůli podpoře polských hooligans propojených s neonacisty, kteří tam jezdí. A kdyby se do toho přidali ještě místní a šlo jich tam třeba tři tisíce, tak nikdo neví, co by se mohlo stát.

Vazby, které jsme během všech těch akcí vybudovali, se můžou rozvolnit, když se třeba přes zimu nic dít nebude. To by nás mohlo zjara, kdy to zase může začít, překvapit. Naštěstí jsou pro nás podstatné osobní vztahy, které máme. Jde o spojení lidí z jejich osobního rozhodnutí. I proto jsem se trochu zlobil na některé anarchisty, kterým z principu vadila loga nějakých politických stran nebo institucí na plakátech říjnové protirasistické demonstrace a rozhodli se, že to nepodpoří, aniž by nás organizátory aspoň kontaktovali, abychom jim to vysvětlili.

Měli jsme svůj důvod, proč jsme tam ta loga dali - potřebovali jsme, aby se s námi vůbec

místní samospráva začala bavit, ale hlavně jsme do té demonstrace chtěli zatáhnout co nejvíce místních lidí z majority. Souviselo to s průběhem té zářijové demonstrace v Zábřehu, kde se projevil naprostý nezáměr majority připojit se k nám, včetně právě i místní samosprávy, bylo tam s námi pouze pár lidí ze Strany zelených a z Diecézní charity nebo z Biskupství, takže jsme se s nimi zkusili „oficiálně“ domluvit na další akci.

Beru to tedy spíš tak, že by mělo jít o spolupráci s konkrétními lidmi. Když to trochu přezenu, chápu spolupráci s ČSAF nebo se Stranou zelených z tohoto pohledu stejně, protože spolupracuji s konkrétními lidmi, nikoliv s organizacemi nebo nějakými strukturami. Ale jsem si také vědom toho, že ta Strana zelených se k nám přidala hlavně proto, že bylo před volbami. Ovšem v té chvíli jsem byl vděčný za každého, kdo se k nám přidal. A zdálo se, že nám spolupráce s oficiálními strukturami pomůže přilákat lidi na demonstraci. Na druhou stranu respektuji fakt, že to může být pro někoho principiální problém.

Nevím, jestli to splnilo účel nebo ne. Těžko říct, jestli to aspoň zafungovalo v tom, aby nás místní politici začali brát vážně, aby nás nebrali jako pár bláznů, co dělá demonstraci, ale aby to brali tak, že se proti těm náckům zvedá široká fronta, což by pro ně mohl být důvod, aby na tu demonstraci přišli taky. Z tohoto hlediska to zřejmě selhalo. Ti politici na to prostě kašlou a mají k tomu asi svoje důvody - nepřineslo by jim to popularitu mezi voliči a voličkami.

V té době vyhrocených náckovských pochodů by byla určitě neúčinnější silná blokáda za účasti mnoha set lidí a za účasti známých osobností, už kvůli médiím. Jako to zorganizovali Němci v Drážďanech. V Německu s tímhle nemají problém. Tak daleko zatím ale nejsme. Chtěli jsme to trochu popostrčit s tou Barevnou Ostravou, ale zatím to nevyšlo. Ovšem jsme strašně rádi, že to dopadlo tak, jak to dopadlo.

Kdybych měl srovnat zkušenosti z akcí v jiných městech a v Ostravě, základní rozdíl je v tom, že když to člověk organizuje v tom městě, kde žije, má k tomu jiný vztah - zažívá pocit studu, že v jeho městě se vůbec takové rasistické akce dějí a opakují a že by jim neměl vzdorovat. V jiném městě si to člověk víc užívá, necítí takovou zodpovědnost. I proto je dobré, když se na těch akcích podílí víc lidí z různých míst, aby se ten tlak rozložil. I ten policejní tlak. V tomhle ohledu je to praktičtější a bezpečnější.

IMRA HORVÁT: KDYŽ PŮJDEME SPOLEČNĚ...

Při boji o Přednádraží a při protirasistických demonstracích pro mě bylo nejdůležitější poznání - dokázal jsem poznat sám sebe. To, co se ve mně skrývalo a co je tak důležité: boj za lidská práva. Uvědomil jsem si, že není dobré bojovat sám za sebe, ale je dobré bojovat za svoji komunitu, bojovat za druhé lidi, snažit se měnit názory jiných lidí, snažit se pomáhat vylepšit situaci, která teď v Ostravě je, to bylo nejdůležitější za poslední rok.

Dokázal jsem si uvědomit, že třeba při těch bojích za Přednádraží, kdy jsme zažívali kruté chvíle, kdy třeba zbývalo pár hodin do vystěhování těch posledních obyvatel, tak si sami Romové, kteří tam bydleli, začali uvědomovat, že právě oni jsou ti, kteří se můžou postavit tomu bezpráví, že oni můžou protestovat - ne že by měl někdo za ně bojovat. Tohle jsem s nimi poznal na Přednádraží. Zhruba deset rodin tam dokázalo během jednoho roku to, co nedokázalo mnoho Romů za celý svůj život: dokázali se postavit svému nepříteli, což bylo v tomto případě město, dokázali se semknout v jednu komunitu, ne jako jednotlivé rodiny, ale jako jedna velká rodina. Dokázali vytvořit společenství, které málokdo zvenku chápal, ale ti obyvatelé zevnitř to dokonce brali jako samozřejmost. Myslím, že díky tomu tihle lidé dokážou být teď pro jiné příkladem toho, že postavit se neznamená prohrát, že jsme všem může znamenat i vyhrát nad tím, co se zdálo strašně velké. Těch lidí si vážím za to, co dokázali za jediný rok. Já jako bývalý obyvatel Přednádraží jsem svůj boj prohrál o pár měsíců dřív. Ne že bych se vůbec nesnažil bojovat, ale být součástí toho boje jsem už nedokázal, už jsem nedokázal být součástí toho kolotoče, kdy jsme čekali, že se budeme muset ze dne na den vystěhovat, kdy to pravidelně vypadalo, že může všechno z hodiny na hodinu skončit. Odstěhoval jsem se. Ale o to víc jsem se snažil těm lidem, co tam zůstali, pomoci. Podporoval jsem je, aby dál bojovali. Myslím, že jsme všem ukázali, že i malá skupinka Romů dokáže vést velký boj. Myslím, že i díky Přednádraží se začala konečně v Česku řešit otázka bydlení. Přednádraží bylo jedním z motorů, který vedl k debatám nad tím, jak zabránit tomu, aby tu byla ghetta, aby lidi nekončili v ubytovnách a tak dále.

Přednádraží možná už není, ale žije myšlenka Přednádraží - aby všichni lidé žili důstojně, aby ti sociálně slabí nebyli oddělováni od společnosti, jako je to teď. A to nemluví o ubytovnách, kde je řada lidí nucena žít. Neonacistické pochody mají s tímhle hodně společného. Nejmeně na dvou protirasistických demonstracích, kterých jsem se účastnil, šlo o ubytovny. Byl jsem na demonstraci ve Vítkově a Zábřehu, kde si místní stěžovali na ubytovny. Nepopírám, že ubytovny jsou problém i pro ty, kteří v nich nejsou nuceni žít, jenže on to nikdo zodpovědný neřeší. A taky se nic nezměnilo, když se teď tematizuje rasismus, ale ubytovny jsou tu pořád ve stejném stavu. Dokáže si vůbec někdo představit, jak se na ubytovnách žije? A už dávno tam nebydlí jen Romové. Navíc sem přicházejí další lidé, kteří ve svých zemích nedokážou přežít, protože je tam obrovská chudoba. A Česko nevíta lidi, kteří jsou na tom špatně, s otevřenou náručí. Naopak jim dává najevo, že tu nemají co dělat. I u obyčejných lidí se navíc ztrácí soucit, pochopení pro druhého člověka. A nejen u nás, je to asi globální problém. O to je horší, když si Česko neuvědomuje, že jsou na tom lidé v jiných zemích hůř, a stanovuje pro chudé jediný přes to všechno takové podmínky, aby tu nemohli najít důstojnější život. Všechno je postavené na penězích, ne na solidaritě, na pomoci, jen na penězích. To je podle mě úplně špatně. A ještě se k tomu přidává rasismus.

Už jsem se zmínil o pochodech rasistů, tak musím něco říct o té naší poslední protiakti, o demonstraci 28. října v Ostravě. Byla to nejlepší a nejvydařenější akce v tom smyslu, že z úplné trošky se dokázalo stát něco obrovského. Něco, co mělo sílu zahnat neonacisty. Ta demonstrace měla strašně malý základ. Začali jsme to organizovat po té demonstraci v Zábřehu, kde nás bylo hodně málo a já jako ostravský Rom jsem se tam cítil dvakrát poníženy, protože tam žádní Romáci nebyli, nešli tam místní Romové, nešli tam obyvatelé ubytoven, protože jim to majitel zakázal, a nakonec jsem tam stál s asi šesti kamarády. Těch pár kamarádů prokázalo velkou sílu, když tam drželi rom-

skou vlajku a stáli proti té obrovské přesile. I díky tomu se pak začali ozývat ostravští Romové a říkali, že je třeba nějaká odvěta proti těm náckům, že se jim musíme postavit, nemůžeme být pořád schováni doma. Myslím, že to spouště Romů otevřelo oči. Stalo se něco, v co jsem skoro nedoufal.

Pak jen pár dní před demonstrací mi zase jeden z Romů vyčítal, že demonstraci chceme rozpoutat válku, že poštveme majoritu proti Romům a nic nevyřešíme. Pak i vyhrožoval, že se postará, aby se nám něco stalo. Zase jsem začal pochybovat, jestli do toho teda jít nebo nejít, jestli vůbec budeme mít nějakou podporu Romů, když jsou proti nám ti, co to dokážou dost ovlivnit, co mají moc zastavit hodně Romů, protože tu podnikají a obyčejní Romové jsou na nich závislí. Taky jsem pak na té demonstraci neviděl Romy z Přívozu, ale z jiných lokalit. A ti nakonec celou tuhle demonstraci dokázali změnit.

Po začátku demonstrace jsme s anarchisty šli podpořit lidi, co žijí na ubytovně, kterou při předchozím rasistickém pochodu napadli neonacisti a která mohla být napadena znovu. Když jsem se tam kolem sebe rozhlížel, viděl jsem pár Romů a zase hodně bílých. Zase jsem se chvíli cítil jako jediný ostravský Rom... Zase tu nejsou Romové, jsem tu s anarchisty, kteří museli přijet z jiných měst. Pak jsme se vydali zpátky směrem k náměstí a slzy do očí mi vcházely, když jsem viděl, že naproti nám jde obrovský pochod Romů, který jde podpořit ubytovnu. Dojalo mě to - člověk po třech čtyřech demonstracích v Ostravě konečně viděl, že ho jdou podpořit Romáci. Ti Romáci konečně byli schopni se sjednotit a vyrazit společně podpořit tu ubytovnu. Vidět podporu v takové síle - tohle musí pro romského aktivistu znamenat hodně. Ten pochod měl obrovské pozitivum v tom, že Romové konečně pochopili smysl těch demonstrací, pochopili, že se nedá utíkat, že je důležité se rasistům postavit.

Dodalo mi to energii, jakou už jsem dlouho neměl. A myslím, že i ostatním, kdo tam v tu chvíli byli. Když půjdeme společně s Romy,

anarchisty a ostatními, ukážeme sílu, která stojí proti neonacismu a rasismu. Doufám, že tenhle pochod odstartuje nejen v Ostravě, ale i ve všech dalších městech další pochody Romů a ukáže ostatním Romům, že když se společně postavíme rasistům, dokážeme daný stav změnit. Myslím, že Ostrava je začátkem téhle změny.

JOŽKA MIKER: RADŠI BUDU CHUDÝM AKTIVISTOU

Od května, co jsme začali v Duchcově, jsme se ještě nezastavili. Za celou tu dobu jsem měl volné asi dva víkendy, které jsem mohl trávit s rodinou. Ten rok stál za něco... Tak krutý rok ještě nebyl, aby bylo tolik pochodů náckovských i takzvaných slušných lidí. Zažili jsme před dvěma lety Varnsdorf, jenže ani tam nebylo tolik pochodů jako letos po celé republice.

Projížděli jsme sem tam od města k městu, a nakonec jsem byl v Duchcově obviněn, že za veškeré ty pochody, které v republice probíhají, můžu já a pár dalších, protože jezdíme a navádíme lidi proti sobě. Z toho nás obvinil pan zastupitel z Duchcova se svojí přítelkyní paní Bártovou, protože k tomu dospěli duchcovští zastupitelé.

Duchcov byl pro mě ostatně nejnebezpečnější v tom, že na mě každý den u zastávky čekali v hospodě U Svatýho tři čtyři náckové, protože byli zvědaví, jestli budu připravovat nějaké demonstrace proti náckům, až mi zlomí páteř a budu na vozíku.

Nakonec se mi zdá, že v Duchcově jsme asi prohráli na plné čáře. Veškerá naše snaha, jednání s místními, s radnicí k ničemu nevedlo. Dneska tam chodí v zelených reflexních vestách hlídky Dělnické strany, po večerech procházejí Duchcov, chodí do romských ulic v jižní části města, takže buď něco chystají, nebo chodí

prostě provokovat. Starostka Duchcova nejspíš chce, aby se všichni Romové z Duchcova vystěhovali bez rozdílu. Už devět rodin opustilo město - pět jich odjelo do Anglie a čtyři se odstěhovaly do jiných měst, protože se to tam nedalo vydržet.

Poslední akce nácků by měla být začátkem prosince v Chanově a potom bychom si od nich mohli do jara odpočinout.

Spokojený jsem byl s blokadou v Krupce. Povedla se a těch pár nácků, co přijeli, si na nic netroufalo. Kromě jiného je zajímavé, že tam byl s námi přítomen starosta Krupky a celá ta akce se mu líbila (i když nás pak v novinách trochu zkritizoval). Lidi na sídlišti se mohli bavit až do večera. Říkali, že vždycky když zpívají po sídlišti, tak na ně jdou policajti, a teď mohli zpívat a policajti je u toho ještě hlídali. I v důsledku téhle akce to vypadá, že se na sídlišti bude moc vybudovat velké dětské hřiště, odpočinková zóna a velké ohniště. Radnice začala měnit postoj k obyvatelům našeho sídliště.

Za celý ten rok se nám asi nejvíc povedla Ostrava 28. října, tam jsem byl opravdu spokojený. Přijeli jsme tam totiž den předem, sešli jsme se tam s místními Romy, kteří nemají nic společného s těmi místními lichváři a spekulanty a kteří opravdu chtěli něco udělat. Ze zkušenosti jsem si ale myslel, že se druhý den neukážou, že to byly takové ty velké řeči, jakých už jsem slyšel spoustu. A oni se ukázali, řekli svoje lichvářům přímo do očí a potom udělali aspoň ten krátký pochod za Natálku směrem k ubytovně a zpátky.

Nejhorší v tomhle roce bylo, že musel umřít člověk. V květnu v Teplicích zabili mého kamaráda z mládeže. Dalšíh pět kluků bylo zraněných, jednomu zlomili ruku, ostatní pobodali a pořežali. I v Teplicích jsme připravovali velký průvod od hřbitova až před radnici. Moc se to tehdy nepovedlo, myslím, že i kvůli tomu, že tam byli romští politici, kteří se chtěli zviditelnit a právě tím lidi otrávil.

Myslím, že když akci připravují aktivisti, tak to mají věst aktivisti. Politici ať tam u toho jsou, pokud chtějí, ale co je aktivistické, ať je aktivistické, a co je politické, ať je politické. Když se s námi míchají politici dohromady, tak to zatím k ničemu nevedlo - politici nemají takovou důvěru lidí jako my, a když se dáváme dohromady s politiky, tak nám už lidi moc nevěří, myslí si, že jsme jako oni, že to děláme pro peníze a pro slávu. Proto tvrdím, že radši budu chudým aktivistou než bohatým politikem.

ONDŘEJ SLAČÁLEK:

DVA SVĚTY, KTERÉ PATŘÍ PŘIROZENĚ K SOBĚ

Důležitých momentů bylo moc, ale hrozně důležitý moment pro mě bylo Krásné Březno, kdy chudí Romáci a aktivisti udělali společně akci, a hrozně důležitý moment byla říjnová demonstrace v Ostravě, kdy se čtyři stovky Romů vzepřely především svým vlastním mafiánům a dokázali pochodovat naprosto spontánně navzdory těm, kteří si o sobě mysleli, že je řídí. To byly asi dva nejdůležitější momenty. Pak si myslím, že aktivisti měli hodně štěstí, zejména v tom Krásném Březně, ale i v Ostravě, a oboje je podle mě ukázkou toho, že se začínáme poznávat - jsou to dva světy, na jed-

né straně aktivisti, na druhé ti nejchudší, dva světy, které by měly patřit přirozeně k sobě, ale toho, aby k sobě patřily reálně, se nedosáhne politickými frázemi. Toho se dosáhne především nasloucháním a mluvením spolu a společným jednáním. A společnými zkušenostmi. I když akce samotná není samospatitelná, protože pokud se všichni potkáme na akci, a bílí aktivisti zas budou v jednom hloučku, Romáci v druhém a nebudeme spolu mluvit, tak můžeme skandovat „černí, bílí, spojme síly“, má to taky smysl, ale pořád to neznamená nějaké propojení.

Myslím, že taky máme co dohánět. Tady se ví už několik let o velkém tématu, jakým je dluh. Je to takové naše manko, že jsme nezvedli dobrým a silným způsobem kampaň proti exekutorům, kampaň za nové promýšlení toho, co je dluh, kdo komu co dluží. Myslím, že to by bylo téma, které by strašně silně rezonovalo, zároveň anarchisty k tomu mají co říct, máme tu Graeberovu knihu *Dluh*, s kterou možná nakonec dokázal líp pracovat mainstreamový frikulín Sedláček než my. To je smutné. A celou protestní vlnu ve společnosti politicky vytěžil velkokapitál, podnikatelské strany, což souvisí i s tím, že anarchisté byli uzavřeni sami v sobě, nebyli schopni nabídnout silně artikulovaná témata. Že jsme se tak trochu sebeuspokojovali hesly a rétorikou a svými ulitami.

Tahle situace by se měla změnit. Anarchismus v Česku propadl do směsi politiky historické identity a maloměstského vzpomínání na mládež. Lidé vzpomínají na to, jak bylo, když byli mladí a divocí a myslí si, že kontakt s mládeží udělá tím, že budou opakovat stejné fráze, které říkali v mládeži - jenže taková politika nemá s jejich reálným životem mnoho společného. Anarchisté, kteří dělali politiku identity na přelomu století, se posmívali „špiňákům“ a squaterům, ale myslím, že pokud v tom hnutí zůstalo nějaké zdravé akční jádro, tak jsou to právě ti „špiňáci“ a squateri, kteří dokázali přijít s napaditými akcemi i přiložit ruku k dílu tam, kde bylo nejvíc potřeba v různých zápa- sech proti rasismu.

MARKY:

NEBÁT SE KLASICKÝCH MOCENSKÝCH NÁTŁAKŮ

Pro mě to letos začalo v Ústí v únoru, kde jsme pomáhali romským rodinám, aby je nevystěhovala nechvalně známá společnost CPI, která mimochodem skupuje městské byty, aby mohla zvedat nájem a tímle kalkulací a spekulací vydělávat na těch nejchudších. CPI ty rodiny v ústeckém Krásném Březně nakonec stejně vyhodila, ale naštěstí se povedlo najít pro ně jiné bydlení.

Co se týče Duchcova, tam je podle mě zajímavé, proč byly zveřejněné záznamy z kamery

městské policie a proč byl nedohledatelný policajt, co to udělal. To je věc, která pod vlivem dalších událostí tak trochu zapadla: je to klasický případ, kdy se něco zmedializuje a udělá se kolem toho humbuk. Z osobní zkušenosti víme, že je to jinak - potkali jsme tam matku té napadené, a ta se normálně baví s Romy. Ti lidi by tam žili v klidu, kdyby nezačali náckové a média rozmazávat to napadení.

Pokud jde o České Budějovice, tam se nedá mluvit o nějaké vyloučené lokalitě, místní Romové tam žijou bez nějakých patologických projevů (od drogové kriminality po krádeži železa). A záminka nácků tam byla taky jen mediálně nafouklá - jako to byla v Duchcově hospodská rvačka, v Budějovicích to byla hádka na hřišti. Proto je dobré se ptát, odkud jdou tyhle motivace a vlivy, které se snaží pozornost lidí směřovat k té klasické koncepci, že Romové kradou a terorizují tu majoritu a ta se chuděra musí bránit. Zkrátka je dobré se ptát, proč někdo odvádí pozornost a co se děje někde jinde, ať už na úrovni parlamentu nebo komunální politiky.

A Ostrava - tam bych připomněl jeden moment, jak si pozvali Imru na městské zastupitelstvo a snažili se mu tam domluvit, ať zruší tu blokadu. Asi všichni čtenáři se můžou zít do toho, jaké to je, když je člověku jednadvacet let a stojí proti nejmocnějším lidem města, ve kterém žije - je to trochu nepoměr sil.

V téhle souvislosti mě nejvíc mrzí, že to Přednádraží usnulo. Ještě zjara se dělal pochod před ten hotel, kde se Kumar snažil získat pomoc od těch lidí napojených na Mezinárodní měnový fond. Je to teda trochu bizarní, od lidí, co vytvářejí tyhle podmínky, jít prosit na kolejnou pomoc. To mi trochu nevonělo...

Nejvíce bych zdůraznil nutnost aktivity lidí v dané lokalitě. To bývá většinou nejnosnější. Když někam přijdeme zvenčí, tak to většinou nemá žádný dopad bez toho, aby tam byl někdo, kdo do toho vidí zevnitř, žije tam a chce se tomu věnovat. Místní podpora je strašně důležitá. Nedá se to vyvolat ze dne na den, ale snad by šlo nějak inspirovat lidi, aby se zajímali o to, co se děje kolem nich, a hlavně se nebáli těch klasických mocenských nátlaků.

Co dál? Pokud jde o bydlení, stále máme ve většině měst stovky obecních bytů, které jsou drženy prázdné, aby se mohly hnát ceny nahoru. Takže bych apeloval na lidi, aby se začali dožadovat těch bytů, a když to nepůjde legálně, aby ty byty zabrali. Na to ty byty byly budované - aby v nich lidi bydleli, ne aby zůstávaly prázdné. Třeba v Ostravě Přívoze je takových prázdných městských bytů na tři sta, ale majitelé ubytoven vydělávají na dávkách na bydlení.

Takže pojďme se v novém roce dožadovat toho, co by nám mělo právem náležet.

Připravili Dagmar Magincová a Tonda Kováč

POSTSTRUKTURALISTICKÝ ANARCHISTA

ROZHOVOR RICHARDA MARSHALLA Z LITERÁRNÍHO ČASOPISU 3:AM S POLITICKÝM FILOZOFEM TODDEM MAYEM O ANARCHISMU V KONTEXTU DĚL MODERNÍCH FRANCOUZSKÝCH MYSLITELŮ

TODD MAY JE POSTSTRUKTURALISTICKÝ ANARCHISTA, KTERÝ SI MYSLÍ, ŽE ANARCHISMUS JE VÍCE NEŽ JEN KRITIKA STÁTU, ŽE TU NENÍ JEN JEDEN BOJ, ŽE FOUCAULT, DELEUZE A LYOTARD JSOU DŮLEŽITÍ, ŽE POSTSTRUKTURALISMUS JE TĚŽKÉ PŘESNĚ VYSTIHNOUT, ŽE ANARCHISMUS POSTUPUJE ZDOLA NAHORU A LIBERALISMUS SHORA DOLŮ, ŽE OTÁZKA „JAK BY ČLOVĚK MOHL ŽÍT?“ NENÍ TA PRAVÁ, ŽE FOUCAULTOVO MYŠLENÍ PŘETRVÁ, AŽ USEDNE PRACH ZVÍŘENÝ OKOLO, ŽE PROBLÉM, CO ZNAMENÁ BÝT ČLOVĚKEM, JE VĚCÍ PRAXE, ŽE RANCIÈR PODÁVÁ SVÉ NÁZORY VELMI EMOCIONÁLNĚ, ŽE PŘÁTELSTVÍ NABÍZÍ JINÝ MODEL LIDSKÝCH VZTAHŮ NEŽ NEOLIBERALISMUS A ŽE JEHO VLASTNÍ KONCEPCE SE TÝKÁ ODPORU A NIKOLI SOUDRŽNOSTI.

3:AM: Co vás přimělo k tomu, že jste se stal filozofem? Vždycky jste vnímal jistou krizi?

Todd May: Většina filozofů, s nimiž jsem mluvil, má za to, že se začali věnovat filozofii díky svému učitel, často to byl profesor na univerzitě, který je k této disciplíně nasměroval. U mě to bylo jinak. Chodil jsem na střední školu v New Yorku koncem 60. a počátkem 70. let, kdy atmosféru doby utvářely velké ideje a krize. Bylo to místo, kde byli Melville, Faulkner a Dostojevskij spolu s válkou ve Vietnamu běžnými tématy konverzace. Takže jsem se brzy začal zajímat o obojí, o ideje i o politický odpor. Na vysoké škole jsem studoval psychologii, ale k filozofii jsem nikdy neměl daleko: četl jsem *Bytí a čas* s jedním magisterským studentem filozofie. Jiný můj přítel, také magisterský student filozofie, mi dal Merleau-Pontyho *Fenomenologii vnímání* jako dárek k promoci. Během několikaleté přestávky mezi bakalářským a magisterským studiem jsem přečetl většinu Merleau-Pontyho knih. Nakonec jsem se rozhodl, že půjdu jako magisterský obor studovat klinickou psychologii, ale chtěl jsem dělat fenomenologicky orientovanou klinickou psychologii, a tak jsem si vybral Duquesne University. Ale jak se tak stává, na konci prvního ročníku jsem se seznámil s dílem Michela Foucaulta a Gillesse Deleuze, kteří ve mně vyvolali znepokojivé otázky o celém fungování psychoterapie. Vystoupil jsem s těmito dotazy na seminářích v Duquesne, přirozeně s vášnivostí, již je schopna jen osoba zcela oddaná idejím, a na konci druhého roku studia mi bylo sděleno, že má grantová podpora byla zastavena. Tak jsem strávil několik dalších let čtením a přemýšlením o tom, čemu se obvykle říká „poststrukturalismus“, a nakonec jsem se přihlásil na Penn State University, kde jsem dostal příležitost studovat tyto myslitele poněkud soustavněji. Můj přítel, nekompromisní právník, se mě jednou ptal, proč jsem šel studovat filozofii, když jsem se tolik zajímal o politiku. Moje odpověď, na kterou se mi od něj dostalo pouze posměšného a vytřeštěného pohledu, zněla asi v tomto duchu: měl jsem pocit, že abych dokázal porozumět politickým problémům a abych je mohl vyřešit, musel jsem být schopen uchopit jejich ontologické základy.

Psal jste o „poststrukturalistickém anarchismu“ a jste s tímto termínem spojován. Řekl bych, že to chápete jako něco, co vychází z uvědomění si krize politické filozofie, která následovala po pádu Sovětského svazu, a někteří z toho vyvodili oficiální závěr, že marxismus je mrtvej. Mohl byste říct něco o tom, jak rozumíte této krizi, která mnohým ukázala, že sovětský blok stěží představoval životaschopný model politické změny?

Pro většinu tradičních anarchistů, jako byli Petr Kropotkin a Emma Goldmanová, byl Sovětský svaz v krizi už od svého počátku. Viděli jej v podstatě jako hierarchický a v tomto smyslu jako pokračování způsobů nadvlády, charakteristických pro kapitalistickou společnost. Michail Bakunin ve skutečnosti předpověděl ještě mnohem dříve, ve své rozepři s Marxem, že marxistický státní převrat bude prostě jen reprodukovat hierarchickou strukturu společenských a politických vztahů. Jak řekl *The Who*: „Přichází nový šéf, stejný jako ten starý.“ Právě v tomto ohledu je anarchismus spojován s kritikou státu. Mě čtení anarchismu je ovšem mnohem širší, anarchismus je pro mne mnohem víc než jen kritika státu.

Je to kritika nadvlády ve všech jejích formách - politické, ekonomické, pohlavní, rasové atd. Takže ačkoli měli anarchisté zcela jistě pravdu, pokud jde o Sovětský svaz, měli bychom jejich dílo číst jako mnohem obecnější kritiku nadvlády. Jistě, někdy je tato všeobecná kritika jen v pozadí jejich díla, nicméně vždy je rozpoznatelná. V tomto smyslu se výrazně liší od Marxe. Pro Marxe je archimedovským bodem společenská změna, protože podle něj existuje klíčový moment nadvlády: přivlastňování si nadhodnoty z práce dělníků. Proto ve skutečnosti existuje pouze jeden boj: boj o vlastnictví výrobních prostředků.

Pro anarchisty naproti tomu neexistuje pouze jeden boj. Jak jednou prohlásil britský anarchista Colin Ward, existuje vždy řada bojů na rozmanitých frontách. Přesně zde se s anarchismem protíná poststrukturalismus a speciálně Foucault. Foucault sleduje historicky různé způsoby, jak se lidé stávali ovládanými. Neredukuje je na jediné dějiště nebo jediný typ, ale snaží se jim porozumět v jejich specifičnosti. Disciplinární moc, o které píše v knize *Dohlížet a trestat*, se liší od role sexuality, již popisuje v prvním svazku *Dějiny sexuality*, a ta se zase odlišuje od neoliberalní formy vládnutí, na kterou se zaměřují jeho přednášky *Zrození biopolitiky*. Takže zatímco anarchisté devatenáctého a počátku dvacátého století byli schopni čelit redukcionismu marxistického programu, pozdější myslitelé jako Foucault, Deleuze a Lyotard nabízejí perspektivy, jak teoreticky uchopit neredukovatelnost politických vztahů a politického boje. To jim umožňuje, mimo jiné, vzít na palubu i feministické či antirasistické vnímání světa, které se vyvinulo v průběhu dvacátého století.

Kam nás takové myšlení o politice přivádí? Obecně vzato k pohledu zdola na politické zápasy a změny. Spíše než hledat archimedovský bod boje musíme analyzovat rozmanité a překrývající se tváře nadvlády v jejich jedinečnosti a bojovat proti nim. To předem nevylučuje všeobecný teoretizující pohled svrchu, ale nabízí to rámec pro konkrétní politické úvahy a jednání, jež jsou v politické filozofii většinou přehlíženy.

Poststrukturalistický anarchismus bychom tedy měli chápat jako postoj, vycházející z francouzského poststrukturalismu, zejména z prací Foucaulta, Deleuze a Lyotarda. Než přejdeme k této trojici a k tomu, jakou životaschopnou politickou filozofii a alternativu k Marxovi tito autoři nabízejí, mohl byste nám říct, co rozumíte v tomto kontextu pojmy „poststrukturalismus“ a „anarchismus“?

Poststrukturalismus je obtížně vystižitelný termín. Je trochu chronologický, jako např. postimpresionismus, a trochu konceptuální. Z toho chronologického hlediska odkazuje k teoriím, které se vynořily v důsledku rozmachu strukturalismu. O nedávných dějinách francouzské filozofie můžeme uvažovat v termínech tří následných hnutí, tedy přinejmenším zhruba do poloviny 80. let. Byl tu existencialismus čtyřicátých a padesátých let, který byl koncem padesátých a v první půli šedesátých let odmítnut strukturalismem. A potom, na konci 60. let se vynořil poststrukturalismus, částečně jako odpověď na strukturalismus, nikoli však jako jeho zamítnutí, jak tomu bylo ve vztahu strukturalismu k existencialismu. Tento chronologický pohled je ale trochu zjednodušený. Například strukturalista Jacques Lacan začal psát již dávno před rokem 1950 a Deleuzova vlivná kniha o Nietzsche byla publikována až v roce 1962. Ovšem pokud uvažujeme o převažování těchto hnutí, pak tato chronologie poskytuje hrubou představu. Konceptuálně strukturalismus odmítl primát subjektu v existencialismu a chápal subjekt spíše jako konstituovaný než konstituující. Avšak to, co subjekt konstituuje, je pro strukturalisty více či méně monolitní. Pro Lacana je to nevědomí, pro Lévi-Strausse je to struktura příbuzenských vztahů a pro Althussera, přinejmenším v jeho posledním stadiu, je to ekonomie. Poststrukturalisté odmítají tyto monolitní příčiny, strukturující subjekt. Pro Foucaulta je subjekt výsledkem střetávání jedinečných praktik vědění a moci. Pro Deleuze v sobě subjekt, ať už představuje jakoukoli aktuální realitu, nese virtuální pole diferencí, které jej mohou učinit zcela jiným, než jakým právě je. Lyotard naproti tomu navazoval v různých momentech

svého vývoje jak na Foucaultova, tak na Deleuzova témata, avšak ve svém hlavním díle *Rozepře* pohlíží na subjekt jako na zároveň konstituovaný a konstituující prostřednictvím množství různých diskurzivních praktik. Nezmiňuji zde Jacquesa Derrida, který je často považován za hlavního představitele poststrukturalismu. Ačkoli nefiguruje v mém poststrukturalistickém anarchismu, i jeho lze považovat za autora, který podobně jako Deleuze vidí subjekt jako částečně konstituovaný něčím, co stojí mimo něj a co nemůže být převedeno do přítomnosti pojmu. Ovšem jeho názor na to, co je tím konstituujícím prvkem, se od Deleuzova názoru liší.

Pokud jde o anarchismus, je to historické hnutí, které je přinejmenším teoreticky zakotveno v dílech Williama Godwina a Pierre-Josepha Proudhona a nejjasněji je vyjádřeno v dílech Michaila Bakunina, Petra Kropotkina, Emmy Goldmanové a dalších. Často bývá spojováno, jak já říkám, s protistátním postojem, ale z mého hlediska je lépe jej definovat jako věrnost dvěma názorům: jedním je kritika nadvlády ve všech jejích formách a druhým je všeobecná snaha organizovat se a klást odpor zdola. Takové pojetí věci nechává stranou jiný proud anarchistického myšlení - individualistický anarchismus, spojovaný s Benjaminem Tuckerem a Maxem Stirnerem, jehož moderními vyznavači jsou libertariáni jako Robert Nozick. Nicméně termín anarchismus se všeobecně chápe spíše v tom prvním než v tomto druhém významu.

Lytard píše o postmoderní situaci, spíš než o poststrukturalní. Hraje tento rozdíl nějakou roli?

Nikdy jsem neměl rád termín postmodernismus. Termín postmodernismus je obtížné definovat a snažit se ho zachytit je jako pokoušet se palcem stabilizovat rtut. Já ho chápu tak, jak jej razil okolo roku 1979 Christopher Jencks s ohledem na architekturu. V oblasti umění se často chápe jako názor, že již není možné vytvořit cokoli nového, takže umění musí recyklovat stará témata a styly, často, i když ne vždy, v ironickém duchu. A můžeme to pozorovat u některých umělců jako David Salle a Julian Schnabel. Lidé toto označení vyhrazují také pro Davida Fostera Wallace, ale jestliže je pro literaturu charakteristické ironické recyklování starých témat a stylů, proč by nebyl postmodernistou i Joyce? Navíc nevidím, že by se převaha toho, co je v literatuře 80. let nazýváno postmodernismus, nějak projevovala v tom, co se v té době dělo ve výtvarném umění či v architektuře. Ve filosofii nic takového, kromě Lyotardova díla, prakticky neexistuje. A pro Lyotarda představoval postmodernismus do značné míry především odmítnutí velkých vyprávění, jednoduchých scelujících příběhů, které vysvětlují, řekneme, kdo jsme a jak jsme se sem dostali. Jako definice postmodernismu to do jisté míry rezonuje s mou definicí poststrukturalismu. Nicméně i zde existují komplikace. Například pro Foucaulta je to, co bychom mohli nazvat mikropolitika, způsob jak analyzovat naši historickou situaci, zatímco u Lyotarda se někdy zdá, že to představuje alternativní politické pozice, jež by bylo vhodné zaujmout. To znamená, že zatímco u Foucaulta je přesun k mikropolitice analytický, u Lyotarda někdy působí jako normativní.

Jaké jsou výhody tohoto přístupu k politické teorii ve srovnání s jinými přístupy, s rawlsovým „principem difference“, nebo s Nozickovým přístupem či řekneme s kritickou teorií Adorna, Lukáče a Habermase?

Anarchistický úhel pohledu je zcela jiný než postoje na jedné straně liberální teorie a na straně druhé kritické teorie. Můžeme říci, že jestliže anarchismus je přístupem zdola, liberalismus je přístupem shora. Tím má být řečeno, že liberalismus začíná se souborem principů (různých principů u různých teoretiků), které se zaměřují na stát, zatímco anarchismus vychází od lidí v jejich společenství a ptá se, jakého druhu by měly být společenské vztahy, jichž by bylo třeba mezi nimi dosáhnout. Jistě, toto rozlišení není úplně jasné. Zdá se mi, že Rawls a anarchisté sdílejí některé důležité morální principy, jak by měli být lidé pojmáni - je-li sdílení příliš silný výraz, pak je tu přinejmenším významný vzájemný přesah. Rawls se jako většina liberálů snaží koncipovat stát, který by vyhovoval požadavkům těchto principů. Ovšem pokud jde o stát, jsou anarchisté podezíraví. Usilují o to, aby stát, který je významným centrem mocenských vztahů, nebyl vlastním ohniskem uskutečňování těchto principů. Proto se obrací k lidem samotným a ptají se, jak se lidé sami mohou organizovat ve spravedlivou společnost.

Já sám se domnívám, že liberalismus, speciálně v rukou lidí, jako je Rawls a Sen, je často korektní v rovině morálních principů, ale také často naivní v otázce moci. Tato naivita se odehrává na dvou úrovních. Zprv nedokážou uznat mnoho mocenských her, které se objevují na rovině státu a které předem vylučují uskutečňování morálních principů, jež tito teoretici zastávají. Podívali-li se ve skutečnosti na většinu hnutí za spravedlnost, nejčastěji začínají na lidové úrovni: stát obvykle neprodukuje spravedlnost, ale odpovídá na požadavky po spravedlnosti, vycházející z jeho lidu. Z druhé neuznávají to, co považují za hlavní Foucaultův objev: totiž že moc často funguje nikoli jako restrikce, ale jako produkce. To znamená, že moc pomáhá utvářet to, kým jsme. Například jedním z důvodů, proč se lidé přizpůsobují nespravedlivému společen-

skému uspořádání a dokonce jej podporují, je fakt, že jsou jim vštepovány praktiky normality, které způsobují, že jim takové společenské uspořádání připadá přirozené. (To je v jedné větě velice specifické shrnutí obsahu knihy *Dohlížet a trestat*.) Tím nemá být řečeno, že jde o nějaké spiknutí. Spíše to znamená, že moc často operuje na rovině naší denní praxe a dělá z nás to, čím jsme. Je-li tomu tak, potom se také politický odpor musí zaměřit na tuto praxi, to znamená vycházet zdola.

Tím také říkám, že se na rozdíl od mnoha anarchistů v principu nestavím proti státu. Myslím si, že je sice při provádění změny méně efektivní, než by chtěla liberální teorie, ale otázka spravedlnosti státu se mi zdá důležitým tématem pro myšlení.

Naopak kritická teorie nabízí mnohem hlubší proniknutí do podstaty věci (ale mějme na paměti, že poslední kniha Jürgena Habermase je patrně více liberální než kriticko-teoretická). Nicméně tento náhled je zasazen do převážně marxistické perspektivy, která s sebou přináší problém: je totiž jednoduchou explanační teorií typu, který poststrukturalismus odmítá. Takže výhoda anarchismu pro kritickou teorii spočívá v jeho schopnosti přijmout její pronikavý náhled, aniž by přitom redukoval politické myšlení na marxistický rámec.

Deleuze čtete optikou prosté a ohromující otázky: Jak by člověk mohl žít? Zdá se mi, že ji chápete jako otázku, která nahradila moderní morální otázky typu, jak by měl člověk jednat, jež naopak nahradila starou otázkou, jak by měl člověk žít. Mohl byste říct, proč je Deleuzova otázka lepší než ty staré či moderní otázky?

Rozlišení těchto tří otázek je jedním ze způsobů jak pochopit, čeho Deleuze dosáhl. Otázka, jak by člověk mohl žít, je nietzscheovská otázka. Když Nietzsche kritizoval morální otázky typu, jak by měl člověk jednat, činil to ve jménu kreativity rozmanitých životů. Deleuze přemýšlí do značné míry v podobném duchu. Chce poznat, jaké možné nové a jiné životy mohou být prožity. V tomto smyslu se domnívám, že nahrazením moderní otázky otázkou nietzscheovskou otevírá možnost myslat a žít jinak. Pochopitelně, aby člověk porozuměl tomu, jak tato možnost funguje, potřebuje studovat Deleuzovu ontologii difference, což je mnohem širší otázka.

A jak Deleuze na tuto otázku odpovídá? Měla by zůstat trvale nerozřešená? Je toto anarchismus? A máme to chápat jako pokračování myšlenek, které nacházíme u Spinozy, Bergsona a Nietzscheho?

Deleuzovou odpověď na tuto otázku je, stručně řečeno, „experiment“. Tato odpověď je zakořeněna v jeho ontologii a Deleuze je především ontolog. V rámci tohoto rozhovoru není možné podat přehled jeho ontologického názoru, ale s rizikem, že to bude nejasné a příliš zjednodušující, bych mohl zopakovat: Deleuze věří, že aktuální identity toho, s čím se setkáváme, s sebou nesou pole difference, které jim umožňují stát se něčím velmi odlišným od toho, čím právě jsou. Fyzikální chemik Ilja Prigogine, stoupenec Deleuzovy ontologie, nabízí ilustrativní příklad. Existují určité plyny, které ve vysoce nerovnovážných systémech vykazují neobvyklé chování. Představme si, říká, krabici s přepážkou uprostřed. V přepážce je jediná maličká díra. Nyní si představme, že do jedné části krabice napustíme modrý plyn a do druhé červený plyn. Mohli bychom si myslet, že po jistém čase budou obě strany krabice více či méně fialové. Ale ve vysoce nerovnovážném systému dělají některé plyny něco jiného. V pravidelných intervalech se každá strana mění střídavě z modré na červenou a naopak. Jako kdyby molekuly plynu věděly, co hodlají dělat ostatní molekuly a všechny společně koordinovaly své chování. Ovšem, molekuly nemají vědomí. Podle Deleuzovy terminologie však existuje pole diferencí, které se samy realizují za určitých fyzikálních podmínek.

Jak je tedy možné, podle Deleuzova názoru, žít? Nevíme, jakých životů jsme schopni. Život se tak musí stát experimentem, nebo řadou experimentů, jak žít. V prozkoumávání toho, co je možné, čím se můžeme stát. Toto prozkoumávání není limitováno ničím individuálním. Popravdě řečeno Deleuzova ontologie je neindividualistická ontologie. Experimenty se mohou odehrát na individuální, skupinové a dokonce i subindividuální rovině.

To vše jistě není samo o sobě anarchismus v politickém smyslu. Odmítá to však arché člověka, omezený pohled na lidský rozvoj, který se stát snaží udržet a posílit.

Pokud jde o ty tři filozofy, zmíněné v závěru otázky, Deleuze si vypůjčuje něco od všech tří. Od Spinozy si vypůjčuje monismus (difference nepřekračuje identitu, ale existuje v jejím rámci); od Bergsona si vypůjčuje bohatou koncepci minulosti a trvání, a od Nietzscheho několik prvků, včetně rozlišení mezi aktivním (experimentujícím) a reaktivním (snažícím se zabránit druhým v experimentování) prvkem.

Foucaultovo dílo chápete jako práci „mezi genealogií a epistemologií, kladoucí si skryté kantovskou otázku, co je naše

přítomnost“. Považujete jej opět za důležité proto, že se Foucault zabývá otázkou, která souvisí více s Deleuzovou otázkou, jak bychom mohli žít, než s otázkou, jak bychom měli jednat?

Foucault, jak věřím, je pro naši generaci z francouzských filozofů ten nejdůležitější. Až sedne prach na francouzská filozofická hnutí 70. a 80. let, právě jeho myšlení bude tím, co vytrvá. Foucault využívá Nietzscheovu genealogickou metodu - ovšem s pečlivějším přihlédnutím k historickým faktům - a ukazuje, jak rozumět způsobu, jímž moc pracuje v samotných svých základech, v našem každodenním životě. Jeho myšlenka, že moc není pouze represivní, že je také produktivní, nám pomohla porozumět, jak se můžeme stávat spoluviníky ve věcech, které nás utiskují způsoby, jež přesahují meze prostého oklamání či vnucování falešné víry. A odkrytím průsečíku mezi věděním a mocí nám Michel Foucault otevřel dveře k novým formám uvažování o tom, jak se pokoušíme poznat sami sebe. Mezi účinky jeho díla patří i uvolnění levicového myšlení z marxistického sevření, k jehož důsledkům lze řadit rovněž redukcionistický názor na moc a nadvládu. To umožnilo nové promyšlení anarchismu, rozvíjení anarchistických témat při uvažování o moci jako mnohostranné otázce i s potřebou konfrontovat se s ní zdola.

Napsal jste knihu o našich praxích, o nás samých a o tom, co znamená být člověkem, což vše, zdá se, se odvíjí od mnoha myšlenek, o nichž jsme až dosud diskutovali. Jak bychom tedy měli odpovědět na otázku: Co to znamená být člověkem?

Kniha *Naše praxe, my sami* byla projektem zaměřeným na širší publikum, aniž by se přitom ztrácela přesnost filozofického myšlení. V této knize tvrdím, že tím, čím každý z nás je jakožto lidská bytost, je z velké části v důsledku praxí, do nichž se zapojuje. Definuji praxi jako pravidelnost nebo soubor pravidelností v chování, obvykle se zaměřením k nějakému cíli, které je řízeno společenskou normou. Zdá se mi, že když uvažujeme o tom, kdo jsme, měli bychom se zabývat praxemi, na nichž se podílíme, a způsoby, jak se na nich podílíme, místo abychom hledali nějaké jádro „jáství“ uvnitř nás samých. Podle toho, co jsem až dosud řekl o anarchismu a o francouzském myšlení, by tento způsob pojmání věci neměl být překvapivý. Podtitul knihy - co to znamená být člověkem - neodkazuje k nějakému pokusu odlišit člověka od jiných zvířat, ale spíš naznačuje, že to, čím jsme jakožto lidské bytosti, je převážně záležitostí naší participace na praxích. V knize se snažím ukázat, jak z těchto praxí vyrůstá vědění, jak se může spojit s mocí, což ukazuje Foucault, a jak můžeme většinu našeho normativního myšlení situovat v rámci těchto praxí.

Naposledy jste obrátil svou pozornost k myšlení Jacquese Rancière a k myšlence rovnosti v jednání, v souvislosti s některými politickými hnutími, jako jsou montrealští „Sans-Status“, alžírské uprchlické hnutí, první palestinská intifáda a zapatisté. Můžete tedy říct něco o tom, co důležitého jste u Rancière objevil? Je to jeho zaměření na rovnost, v němž spatřujete příslib nového posílení demokratických uspořádání, potlačení takových věcí jako identita, meritokracie či trh?

Přesně tak to je. Jedním z frustrujících aspektů Foucaultova díla je, že nikdy nevykládá na stůl své normativní karty. Dělá to myslím proto, že nechce druhým nic předepisovat. Ovšem sama myšlenka, že by se jako intelektuál neměl zapojovat do stanovování norem, je normativním postojem. Navíc knihy jako *Dohlížet a trestat* mají silný kritický náboj, ačkoli normativní základy jejich kritiky nejsou výslovně předvedeny. Rancière vnáší do politické diskuse přesnou normativní orientaci: totiž že demokratická hnutí, ať vědomě či nevědomě, pracují na základě předpokladu rovnosti každého jednotlivce. Když jsem poprvé četl jednu jeho politickou práci, zasáhly mě dvě věci. První byla teoretická: jeho myšlenky nabízejí normativní rámec, v němž lze číst dílo Michela Foucaulta i ostatních. Navíc je v souladu s anarchistickou orientací mého vlastního politického myšlení.

Druhou věcí, která na mě zapůsobila a která vyvolala emotivnější reakci, byl fakt, že Rancière patrně zachytil smysl politických hnutí, jichž jsem se účastnil v době, kdy byla na vzestupu. Hnutí proti apartheidu, hnutí za práva Palestinců a homosexuálů jsou nejbezprostřednější, když rovnost nepožadují, ale předpokládají ji ve svém kolektivním jednání. To je idea, kterou jsem se snažil postihnout ve své knize o Rancièreovi a zmiňovaných politických hnutích. Poskytuje také základnu pro uvažování o nenásilí při politických akcích, což je projekt, na němž začínám pracovat nyní.

Nerovnost nebyla nikdy tak naprostá a zjevná tolika lidem jako nyní. A zdá se jasné, že tato otázka bude vyžadovat politické řešení. Bude pro mnohé překvapením, že by jej měli nalézt v Rancièreovi, který spojuje své politické myšlení s teorií umění? Nakolik použitelný je podle vás tento prvek jeho myšlení? Pokouší se hledat na nepravděpodobných místech, aby dospěl k závěru, že demokracie a rovnost mohou fungovat?

Vztah mezi jeho politickými názory a názory estetickými je opravdu komplikovaný. V obou případech se mluví o rovnosti, ale různými způsoby. Pro Rancière je politika kolektivním jednáním s předpokladem rovnosti. V estetice vystupuje rovnost v moderní tvorbě, například ve Flaubertově pojetí všech postav jako hodných literárního zpracování. Rancière říká, že obě koncepce rovnosti se překrývají, ale není tu žádná koinkidence mezi politickou a estetickou kvalitou. Umění tu není proto, aby sloužilo politickým hnutím usilujícím o rovnost.

Vaše kniha Přátelství ve věku ziskové ekonomiky vychází z poststrukturalistické anarchistické tradice, o níž jsme mluvili. Její podtitul zní „Klást odpor silám neoliberalismu“. Takže jak přistupujete k přátelství, aby toto dokázalo?

I kniha o přátelství vděčí nepochybně za mnohé myšlenkám Michela Foucaulta a Jacquese Rancière, ale je zaměřena na otázku, co s námi dělá neoliberalismus a co s tím můžeme udělat my. Ve svém cyklu přednášek, nazvaném *Zrození biopolitiky*, Foucault poznamenal, že americký neoliberalismus není jen ekonomickou teorií, ale je názorem na to, čím jsou lidské bytosti: podnikateli, kteří podnikají sami se sebou, s lidskostí jako s kapitálem, která se investuje za různým účelem. Úpadek sociálního státu přispěl k tomu, že se takovými podnikateli stáváme. Ostatně, když nemáte naději, že se vám dostane nějaké podpory v případě, když ve svém životě klopýtnete, pak je pro vás lepší investovat všechny zdroje, které máte k dispozici - peníze, talent, šarm, dobré vystupování -, tím nejefektivnějším způsobem. Můj argument v této knize zní, že blízké přátelství nám může nabídnout jiný model, jak existovat společně, než jaký prosazuje neoliberalismus, který chápe naše vztahy k druhým jako investice, vedoucí k budoucímu zisku. V důvěrném přátelství se lidé například příliš nestarají o to, co kdo a kdy pro druhého udělal. Mezi dvěma přáteli neexistuje účetní bilance. Jestliže se ve skutečnosti takové účtování objeví, obvykle to znamená, že s přátelstvím je potíž. Důvěrné přátelství navíc tím, že poskytuje alternativní model lidských vztahů, může člověka naučit některé ze schopností, které vyžaduje solidární práce, jako je schopnost důvěřovat. To neznamená, že všichni, kdo se účastní práce v solidárním hnutí, se můžou stát dobrými přáteli. To rozhodně nemůžou. Ale přátelství nás učí způsobům chování ve vztazích jednoho k druhému, které individualizující a izolující vliv neoliberalismu potlačil či někdy dokonce vymýtil.

Sibyla Schwarzenbachová také sleduje politickou dimenzi přátelství, ačkoli nevychází ze stejné tradice. Spatřujete někde přesahy, případně rozdíly v postojích, týkajících se přátelství?

Její myšlenky znám pouze z rozhovoru, který jste s ní uveřejnili v 3:AM. Její koncepce je zajímavá; mnoha způsoby souvisí s pojmem solidarity, ale jak sama autorka zdůrazňuje, nenese s sebou žádnou exkluzivistickou přítěž. Středem mého zájmu je ale mnohem více důvěrné přátelství, které se rozvíjí mezi konkrétními lidmi. Ke konci své knihy připomínám, že taková přátelství nejenže poskytují alternativní prostor k neoliberalním vztahům, ale mohou také nabídnout přípravu ve vzájemné důvěře, jež je potřebná pro solidární hnutí. Myslím, že tady by se moje názory mohly shodovat s jejími, ačkoli zůstávají v odlišných rejstřících. Postoj Schwarzenbachové je šitý na míru společenské soudržnosti. Když jsem ji četl, připomnělo mi to některé názory charakteristické v Dánsku, kde každý rok několik týdnů učím. Vztah mého vlastního postoje ke společenské soudržnosti není tak přímý. Částečně proto, že formy přátelství, na které se zaměřuji, mohou být stejně tak exkluzivistické, jako mohou nabízet nástroje k budování solidarity. A částečně také, že můj vlastní zájem je spojen s hnutími odporu a nikoli se všeobecnou společenskou soudržností.

Přeložil Čestmír Pelikán

Publikováno v magazínu 3:AM, 12. července 2013.

Anglicky na www.3ammagazine.com/3am/the-poststructural-anarchist/

Magazín 3:AM je literární časopis, založený na stránkách www.3ammagazine.com/3am/ v dubnu roku 2000 a redigovaný z Paříže. Šéfredaktorem je od počátku Andrew Gallix, který přednáší na pařížské Sorbonně. Časopis má postupkový vzhled a věnuje se především transgresivní literatuře, rozhovorům, kritikám a názorovým sloupkům. Jeho slogan zní: „Ať je to, co je to, my jsme vždy proti.“

Todd May se narodil v roce 1955 v New Yorku. Je profesorem politické filozofie na Clemson University v Clemsonu v Jižní Karolině. Specializuje se na francouzskou filozofii druhé poloviny 20. století. Napsal knihy o Michelu Foucaultovi, Gillesi Deleuzovi a Jacquesi Rancièreovi. Mezi jeho díla patří i *Politická filozofie poststrukturalistického anarchismu* (The Political Philosophy of Poststructuralist Anarchism, 1994).

NOVÁ LEVICE NA KUBĚ

PROTI REŽIMU I PROKAPITALISTICKÉ LIBERÁLNÍ OPOZICI

Mary Lor Joffrey

TEXT ANALYZUJE PROCES FORMOVÁNÍ SOUČASNÉ KUBÁNSKÉ LEVICOVÉ OPOZICE, V NÍŽ VEDLE SEBE FUNGUJÍ MARXISTÉ, EKOLOGOVÉ I ANARCHISTÉ. TENTO PROUD ČELÍ JAK VLÁDNOUCÍMU REŽIMU, KTERÝ PROHLUBUJE SVŮJ PROTIDĚLNICKÝ CHARAKTER POKRAČUJÍCÍMI ANTISOCIÁLNÍMI TRŽNÍMI REFORMAMI, TAK STOUPENCŮM OBNOVY POLOTRŽNÍHO KAPITALISMU.

Západní masmédia jsou přeplněna liberální a konzervativní kritikou na adresu kubánské vlády. Po roce 1959 vznikla v Miami vlivná kubánská diaspora, která vytvořila komunikační kanály (tisk, rozhlas, televizní stanice) s širokým publikem nejen v regionu, ale i v národním a mezinárodním měřítku. Zároveň značný počet kubánských emigrantů udělal kariéru v americké Republikánské straně a někteří se stali vlivnými členy Kongresu. Díky jejich vlivu se udrželo embargo proti Kubě, zavedené v roce 1962, přestože neúspěch tohoto opatření je zcela evidentní. Politicky organizovaná diaspora v USA se tudíž objevuje v roli hlavního protipólu současné kubánské vlády. Funguje jako prostředník a podpora liberální a konzervativní opozice na ostrově.

Na Kubě samotné byla jakákoli forma kritiky dlouhou dobu potlačovaná. Bylo možné pouze být pro revoluci, nebo proti ní, jak se kdysi vyjádřil Fidel Castro. Tato nucená dichotomie byla přijata společenstvími a sítěmi pro podporu kubánské „revoluce“, což značně zkomplikovalo levicová kritická stanoviska ve vztahu k „revolučnímu“ procesu. A s pádem berlínské zdi začala kritika tohoto druhu vypadat úplně zbytečná: vždyť kapitalismus přece zvítězil, ne?

Těch pár kritických levicových iniciativ, vznikajících v té době (jako např. Pedía nebo Tercera opción), se rychle podrobilo cenzuře a nepřítahovalo pozornost mezinárodních médií - na rozdíl od liberální opozice, která postupně zakořenila ve formě spolků a stran (takových jako Křesťanské hnutí osvobození, Komise pro lidská práva a národní smíření nebo Projekt Varela).

Proto se kritická levicová perspektiva začala na Kubě formovat až na konci 90. let. Přesněji řečeno perspektivy, v množném čísle, protože levicová kritika se od té doby silně rozšířila a začala se vnitřně diferencovat. Je tedy na Kubě „nová levice“, jak nás ujišťují mnozí pozorovatelé?

VELKÁ SOCIÁLNÍ A POLITICKÁ ROZMANITOST

Opozice proti kubánské vládě, jak zprava, tak zleva, se dlouhou dobu projevovala vytvářením stran, jejichž hlavní činností byla příprava alternativních politických programů. Příkladem je sociálnědemokratická strana Arco Progresista v čele s Manuelem Cuestou Morúem. Tam, kde nebyla levicová kritika organizovaná ve straně, se v ní silně otiskla politická socializace jejich představitelů v kubánských „revolučních“ institucích. Jako příklad může sloužit proud Socialismo Participativo y Democrático (Za participativní a demokratický socialismus, SPD), založený jedním bývalým vysoce postaveným funkcionářem a bývalým členem kubánské komunistické strany a mající jistou lokální podporu.

Když vznikla síť Cátedra Haydée Santamaría a zanedlouho Red Observatorio Crítico (Kritická observatoř, OC) - do které mimo jiné vstoupila také Katedra a SPD -, mnohým se zdála sociální a politická různorodost hlavních aktérů novátorská. Jejich spektrum se rozprostíralo od libertinských, ekologických a antirasistických témat až k boji proti násilí, za přístup k novým technologiím nebo proti genovému inženýrství. Svým antiautoritářstvím a horizontální formou organizace tyto sítě připomínaly hnutí antiglobalistů. Kromě toho má toto hnutí silné domácí kořeny jak mezi obyčejnými lidmi, tak v intelektuálním prostředí, ale také mezinárodní kontakty s neomarxisty a libertinskými proudy v Latinské Americe, USA a v Evropě.

Zároveň je třeba vznik této „nové levice“ pokládat za součást širší dynamiky: rozvoje levicové politické opozice (od sociálnědemokratického až po libertinské hnutí) proti liberální opozici, která je už o poznání silněji organizovaná a viditelná. Na druhé straně „nové levice“ jsou levicová sociální a politická hnutí, která se orientují na odkaz kubánské „revoluce“ a odvolávají se na některé z jejích hodnot, jako jsou sociální spravedlnost a národní suverenita. Příkladem mohou být semináře a diskuse Výzkumného centra Juana Marinella, setkání uskutečňovaná každý poslední čtvrtek v měsíci časopisem *Temas*, ale také konference a diskuse v centru Felixe Varely, který nyní dává prostor i levicovému časopisu *Espacio Laical*.

Mnohé diskuse se také vedou na internetu, například v blozích nebo v informačních platformách jako Havana Times, přičemž většina příspěvků je od Kubánců žijících přímo na ostrově. V zahraničí slouží aktuální kubánská platforma Cuba Encuentro (kam přispívají jak emigranti, tak Kubánci žijící na ostrově) jako prostor pro nadnárodní debatu na témata levicové politiky. Kromě toho také další španělskojazyčné levicové internetové stránky, jako např. *rebelion.org* a *kaosenlared.org*, reflektují část diskusí ohledně formující se kubánské levice.

TŘI HLAVNÍ LINIE KONFLIKTU

Levice vznikající na Kubě je tedy rozmanitá a značně rozštěpená, ačkoli diskuse o „nové levici“ tento fakt zastírá. Levicové pozice na Kubě a uvnitř kubánské diaspory se formují podél několika linií konfliktů, které probíhají i napříč skupinami nazývanými „nová levice“. Navíc samotný termín „nová levice“ naznačuje, jako bychom mluvili o formování stranicko-politického hnutí, což neodpovídá skutečnosti.

První konflikt se rozvíjí kolem realizace ekonomických reforem, vyhlášených Raulem Castrem 1. srpna 2010. Tyto reformy (propuštění části státních zaměstnanců, částečná liberalizace maloobchodního trhu, liberalizace koupě a prodeje automobilů a nemovitostí) naprosto zjevně vedou k větší otevřenosti trhu. Zatímco sociálnědemokratická Arco Progresista by si přála hlubší hospodářské reformy v duchu současné tržní ekonomiky, OC vystupuje proti ekonomické liberalizaci.

OC nepovažuje liberalizaci za způsob překonání státního vlastnictví charakteristického pro kubánský „socialismus“. Ta by vedla jen k novému dualismu (mezi spekulanty a pracujícími místo mezi státem a pracujícími), a tudíž

k růstu sociální nerovnosti. Naopak družstva by pracujícím poskytla možnost skutečné kontroly nad výrobními prostředky, organizací práce i odměnou za práci. To je jediný jasný předěl mezi reformistickou levicí jako Arco Progresista a antikapitalistickou levicí jako OC.

V druhém konfliktu proti sobě stojí ti, kteří kladou hlavní důraz na sociální spravedlnost, a ti, kteří se opírají o část liberální tradice, konkrétně o individuální občanská a politická práva. Přitom většina členů OC sdílí „marxistický“ přístup, který se zaměřuje na sociální a ekonomickou rovnost, včetně práva na důstojný život, na bydlení, práci a takové sociální služby, jako je zdravotnictví a vzdělávání.

Někteří členové OC naopak mnohem více spoléhají na „liberální“ dědictví individuálních práv, jako je právo volby, svoboda slova a shromažďování. Tato linie konfliktů nevede pouze mezi sociálními demokraty a antikapitalisty, ale i mezi představiteli marxistické, antiliberalní tradice a stoupenci rovnováhy mezi rovností a svobodou.

Pokud jde o třetí linii konfliktů, tam stojí téměř celá kubánská opozice (jak na ostrově, tak v zahraničí) proti části kubánské „nové levice“. Většina Kubánců zajímajících se o politiku, kteří chtějí pomoci sociální a politické změně na Kubě, považuje za nutné vytvořit široký opoziční blok napříč všemi stranami. Toto stanovisko sdílí část členů SPD a Katedry, kteří proto podepsali jednu z největších mezinárodních petic posledních let žádající „okamžité uznání základních občanských práv a svobod“, včetně práva na zakládání politických stran, odborů, sdružení atd.

Tuto petici, podepsanou Kubánci nejružnějšími politickými orientacemi (liberály a konzervativci, antikapitalisty, republikány a sociálními demokraty), podrobila kritice část kubánské „nové levice“. Podle nich zastupitelská demokracie a zvlášť systém více politických stran není s to zohlednit touhu lidí po důstojném životě a snížení nerovnosti - jak to zformulovalo například hnutí Occupy nebo španělská Rozhořčení. Tito aktivisté mají mnohem silnější libertinskou orientaci a spoléhají především na lokální politickou úroveň a práci v rámci sousedství.

EXPERIMENTY NAMÍSTO STRUKTUROVÁNÍ HNUTÍ

Takže pokud na Kubě existuje něco jako „nová levice“, která se vyznačuje především antiautoritářskou, antikapitalistickou a grass-roots orientací, je velmi různorodá a její aktivisté vůbec nejsou jednotní, pokud jde o politickou strategii hnutí. Mnozí Kubánci, patřící mezi příznivce tohoto hnutí, nezaujímají žádné zřetelně vymezené ideové a strategické stanovisko.

Cílem „nové levice“ jako velmi různorodého názorového proudu je pak spíše experimentování s novými formami v sociální a občanské participaci, pokusy o různé sociální, umělecké a politické aktivity na lokální úrovni než vytvoření strukturovaného politického hnutí. Odtud pramení i jedno z mnoha nedorozumění mezi aktéry „nové levice“ na Kubě a intelektuály a aktivisty z diaspory, kteří by chtěli, aby „po-revoluční“ Kuba disponovala efektivní levicí.

Ze stránek *avtonom.org* přeložila -dm-

RUDÁ KONTRAREVOLUCE

JAK BOLŠEVICI BOJOVALI S ANARCHISTICKOU ČERNOU GARDOU

libcom.org

MNOHO RUSKÝCH ANARCHISTŮ BYLO ROZHODNĚ PROTI INSTITUCIONALIZACI RUDÉ GARDY – BOJOVÝCH JEDNOTEK VYTVOŘENÝCH DÉLNÍKY BĚHEM ÚNOROVÉ A ŘÍJNOVÉ REVOLUCE V ROCE 1917. REX A. WADE V KNIZE O RUDÉ GARDĚ POUKAZUJE NA ZNAČNOU ÚČAST ANARCHISTŮ V ŘADÁCH TĚTO STRUKTURY A NA JEJICH VLIV NA ČINNOST RUDÉ GARDY V POČÁTEČNÍ FÁZI REVOLUCE. VZTAHY MEZI ANARCHISTY A BOLŠEVIKY SE ZAČALY ZHORŠOVAT PO ŘÍJNOVÉ REVOLUCI A ANARCHISTIČTÍ DELEGÁTI NA DRUHÉM KONGRESU RAD V PROSINCI V ROCE 1917 VYČÍTALI LENINOVÍ A JEHO STRANĚ „RUDÝ MILITARISMUS“ I TO, ŽE SE STRANIČTÍ KOMISAŘI SOUSTŘEDUJÍ JEN NA SÍLU ZBRANÍ.

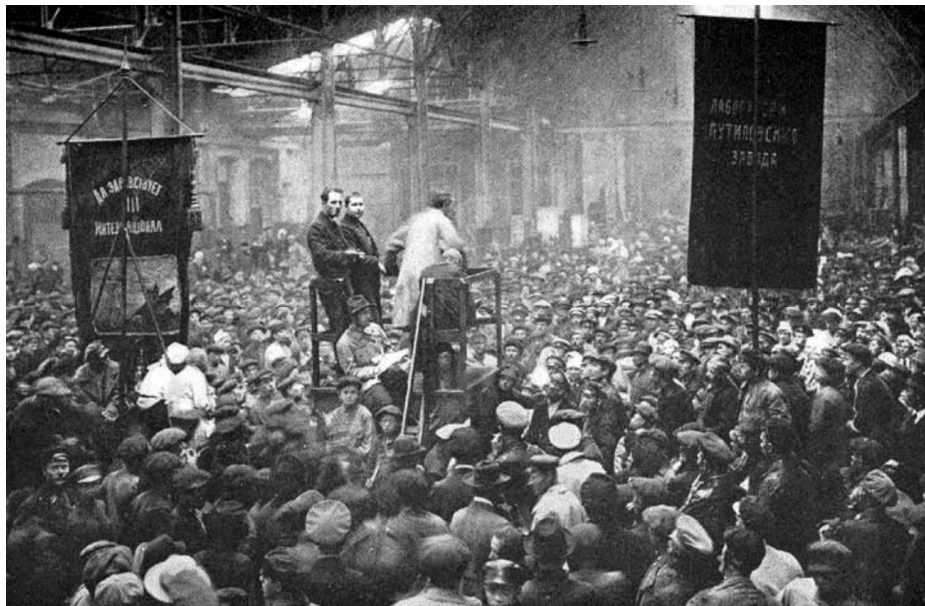
Nakonec se v Moskvě, Petrohradu a dalších větších městech anarchisté (po dřívějších diskusích) pokusili vytvořit volné bojové jednotky, které nazvali Černá garda. V roce 1917 byly oddíly Černé gardy uvedeny do života minimálně na Ukrajině a začlenily se do ní i skupiny Nestora Machna.¹⁾ Stalo se to hlavně díky Nikolaji Železnakovovi,²⁾ který utekl z Petrohradu po nevydařeném pokusu bolševiků o jeho uvěznění. Odcestoval na Ukrajinu, kde vytvořil velký oddíl Černé gardy. Další jednotky vzniklé na Ukrajině byly utvořeny Mokrousovem, Garinem (včetně jeho ozbrojeného vlaku), Anatolijem Železnakovem³⁾ (mladším bratrem Nikolaje), Seidelem a Želiabovem, který se aktivně účastnil obrany Oděsy a Nikolajeva. Další oddíl Černé gardy byl zorganizován Michaelem Čerňakem, později aktivním v Machnově kontrarozvědkě. Ve Výborgu, nedaleko Petrohradu, anarchističtí dělníci založili oddíl Černé gardy ve výrobních závodech Renault, ale byli rychle vstřebáni početnější Rudou gardou, která tam vznikla ve stejné době.

Noviny *Burevěstnik*, vydávané petrohradskou anarchistickou federací, varovaly: „Ti pánové jsou na omylu, když si myslí, že opravdová revoluce dosáhla konce... Ne, skutečná revoluce, sociální revoluce, osvobození dělníků od všech států – teprve začíná.“

V dubnu roku 1918 jen v samotné Moskvě fungovalo již 50 jednotek Černé gardy, vytvořených Moskevskou federací anarchistických skupin (MFAG). Peters, místopředseda Komise pro boj s kontrarevolucí a sabotáží tajné policie Čeky,⁴⁾ tehdy projevil obavy nad tímto vývojem: „Vzpomínám si, že když jsem přijel do Moskvy, byly tu dvě hlavní síly: na jedné straně sovětská Moskva, na druhé straně centrála Černé gardy se sídlem v bývalém Klubu obchodníků na Malé Dmitrovce. Sídlo nebezpečné skupiny, napadající lidi na ulici, kradoucí zbraně a další věci, nelegálně obsazující budovy.“

V tomto období MFAG převzala 26 budov, bývalých rezidencí moskevských boháčů, které jí sloužily jako základny. Část z nich byla strategicky rozmístěna po městě. Byly vybaveny kulometnými hnízdy, v některých fungovaly akademie, přednáškové sály, libertinské knihovny, skladiště zbraní a potravinové sklady.

Maximov⁵⁾ napsal: „ Díky síle a vlivu Federace se na pozemku Klubu obchodníků ležícího na Malé Dmitrovce podařilo vytvořit opravdu zakonspirované, ohromné a perfektně vybave-

né centrum, s knihovnou a malým divadlem. Obsazený objekt byl přejmenován na Dům anarchie a byl velice důležitý pro realizaci různorodé anarchistické činnosti. V tomto období Federace uzavřela neformální dohodu s největší tiskárnou v Moskvě, což anarchistům umožnilo vydávat vlastní týdeník.

V březnu 1918 se Federace stala silnou organizací na mnoha úrovních. Kromě práce na Domu anarchie provozovala rovněž rozmanitou činnost v nově získaných sídlech. V Domu anarchie se často konaly přednášky, jejichž návštěvníci zaplnili celý sál. Organizovala se velká diskusní setkání, divadelní představení, poetické večery, proletářské kroužky tiskařství a mnoho dalších aktivit, které se konaly rovněž v dalších sídlech Federace.

Podle pravidel zakládání Armády Rudé gardy začala Federace organizovat vlastní ozbrojené jednotky – Černou gardu. Byla obsazena další rezidence, která byla přeměněna na základnu nově vzniklé gardy. Soudruh Kajdanov, aktivní postava anarchistického hnutí a dávný kamarád, byl povolán, aby zorganizoval a usměrnil tuto ozbrojenou formaci, která se zakrátko stala hlavní příčinou nepřátelství ze strany bolševiků. Toto nepřátelství vedlo k pomlouvání Federace, lživým obviněním o údajném financování rozvratné činnosti, a v důsledku až k rozbití anarchistické organizace.“

Činnost MFAG se zintenzivnila poté, co se do Moskvy přesunula sovětská ministerstva. V řadách MFAG působili bratři Gordinové, Alexandr Karelin, Vladimír Barmaš, M. Krupenin, Kazimír Kovalevič a Petr Aršinov.⁶⁾ Sekretářem byl jeden z teoretiků hnutí Lev Čornyj.⁷⁾ MFAG okamžitě po říjnové vzpourě začala vydávat svůj deník *Anarchija*, který vyzýval masy k pokračování a prohloubení revoluce.

V dubnu 1918 bylo v Moskvě už přes 50 skupin a oddílů Černé gardy, čítajících přes 2000 bojovníků pocházejících z organizací anarchosyndikalistů, autonomů, ze skupin Hurikán, Láva, Bojovníci, Studentské strany či Lotyšských anarchistických oddílů Lesma (Plamen). Z hlášení Čeky je známo, že do Moskvy přijel také anarchistický oddíl ze Samary. Všechny skupiny a organizační jednotky Černé gardy byly sdru-

žené kolem Rady MFAG v sídle gardy – Domu anarchie. Nacházel se tam mimo jiné i sekretariát Federace, oddělení propagandy a redakce novin *Anarchija*.

Podle Čeky anarchisté plánovali vlastní povstání na 18. dubna, proto bylo rozhodnuto o preventivním útoku a odzbrojení jednotek Černé gardy. Obvinění z domnělého plánovaného povstání bylo anarchisty dementováno – na 14. dubna bylo naplánováno valné shromáždění MFAG, ale to bylo vše.

V noci z 11. na 12. dubna proběhla zvláštní schůzka Čeky, kde se rozhodlo o zahájení akcí na odzbrojení jednotek anarchistů. Koordinátorem a velitelem akcí Čeky byl jmenován přímo Felix Dzeržinskij.⁸⁾ Ten později prohlásil: „Měli jsme jasné informace, že lídři anarchistů chtějí využít bandity a kriminálníky sdružené kolem Federace v boji se sovětskou vládou.“ (Izvestija, č. 75, 16. dubna 1918)

Již 8. dubna velitel Kremlu P. Malkov a velitel lotyšských žoldáků E. Berzins provedli průzkum případné bojové síly anarchistů z jednotek MFAG. Plán potlačení „anarchistické kontrarevoluce“ byl schválen. Na operaci se podílely armádní jednotky Čeky (1. motorizovaný oddíl) a 4. pluk lotyšských dělostřelců a část moskevských posádek. Akce byla zahájena o půlnoci 12. dubna obklíčením domů obsazených anarchisty.

Mnozí v jednotkách anarchistů neměli dost zkušeností z boje ani výcvik, přesto bolševici na některých místech narazili na neuvěřitelně silný ozbrojený odpor, jako třeba na Malé Dmitrovce v Domě anarchie. Tam členové Černé gardy obsadili sousední budovy a na střechách rozmístili stanoviště kulometů. Čeka zaútočila na budovu děly, která postupně zničila kulometná hnízda anarchistů na střechách. Vítězství Čeky zajistila ale až podpora oddílů lotyšských dělostřelců. Poslední tvrzí Černé gardy byl statek Zeitlin, který byl dobyt v poledne následujícího dne. Boje mezi Čekou a anarchisty ustaly kolem druhé hodiny odpolední.

Výsledkem této „operace“ byla smrt zhruba 40 anarchistů, část z nich byla zastřelena na

místě. Na straně čekistů a lotyšského oddílu zahynulo 12 lidí. Anarchistický veterán Michail Chodunov byl zavražděn Čekou a jeho tělo bylo vyhozeno na ulici.

K připomenutí této události napsal Volin (Vsevolod Michailovič Eichenbaum)⁹⁾ ve své knize: „... v noci 12. dubna, pod falešnou a absurdní záminkou, byly všechny anarchistické organizace v Moskvě, hlavně ty sdružené v MFAG, napadeny a oloupeny spojenými silami policie a armády. Několik hodin bylo hlavní město ve stavu obležení. K likvidaci anarchistů bylo dokonce použito těžké dělostřelectvo.“

Tato operace posloužila jako varovný signál pro všechny libertinské organizace ve všech větších ruských městech. A jak bývá zvykem, místní orgány zastínily svoji horlivostí ústřední orgány hlavního města.

Lev Trockij,¹⁰⁾ který dva týdny připravoval svůj úder po vzoru plukovníků a který intenzivně agitoval proti „anarchistickým banditům“, mohl nakonec vydat své slavné prohlášení: „Sovětská vláda se za pomoci železné metly zbavila anarchismu v Rusku.“ Trockij ostatně působil na vojáky Rudé armády svými antianarchistickými projevy, jimiž v nich podněcoval často až šílenou nenávist k anarchistům.

Po porážce oddílů Černé gardy bylo 500 anarchistů uvězněno (někteří byli později propuštěni). Oddíly anarchistů ze Samary, které se aktivně účastnily obrany anarchistických sídel, byly vypovězeny z města.

Jedna z hlavních postav Čeky Dzeržinskij komentuje tyto události v novinách *Izvestija* z 15. dubna 1918: „V žádném případě netoužíme ani neplánujeme pronásledovat ideologické anarchisty. V současnosti jsou všichni ideologičti anarchisté uvězněni v noci 12. dubna propuštěni z vězení na svobodu. Část z nich stane před soudem. Celá maska ‚anarchismu‘ byla jen zástěrka pro zločinné a kriminální živly, které pronikaly do kruhů těchto anarchistických skupin. Jen málo skutečných anarchistů bylo zatčeno...“

Události v Moskvě zahájily řadu represí v regionech. Podobné útoky byly provedeny rovněž v Petrohradu, Smolensku, Voloze atd. Dne 9. května vydal Komisarját pro vnitřní záležitosti nařízení pro všechny sovětské oblasti: „Zkušenosti z Moskvy, Petrohradu a dalších měst ukazují, že pod anarchistickým praporem se ukrývají chuligáni, zloději a kontrarevolucionáři, kteří se potají a v konspiraci připravují na svržení sovětské vlády. Všechny anarchistické skupiny a organizace musí být okamžitě odzbrojeny. Nikdo nesmí mít zbraň, s výjimkou zvláštního povolení od místního sovětu.“ (*Izvestija*, č. 91, 10. května 1918)

Přesto 17. května anarchisté spolu s maximalisty zahájili povstání v Samaře. Černá garda byla poražena a následně označena za zločineckou bandu. Sovětská vláda začala užívat falešné rozdělování na „ideologické anarchisty“ a na „anarchistické bandity“. Lev Trockij prý řekl: „Byli to lupiči a zloději, kteří zkomprotovali anarchismus. Anarchismus je myšlenka, i když zcestná, ale chuligánství je chuligánství, a jasně jsme anarchismu řekli, že si musí stanovit hranice mezi sebou a zlodějstvím... Sovětský režim dobyl moc ne krádeží a banditismem, ale zavedením disciplíny kolektivní práce a poctivého dělnického života.“

Tím bylo jasné řečeno, že s anarchisty se bude zacházet jako se zločinci. Trockij pokračoval ve svých výhrůžkách: „Jestli chceš být s námi podle zásady kolektivního respektování práce, musíš se přidat k pracující třídě. Jestli nám ovšem chceš stát v cestě, nediv se, že se s tebou sovětská vláda nebude mazlit.“ Jinak

řečeno, buď dělej, co ti říkáme, nebo se připrav na represe.

Trockého popis „anarchistického banditismu“ byl v rozporu se skutečností. Vstup do Černé gardy byl velice přísný a členství muselo být stvrzeno několika organizačními orgány. Centrála vydala pokyny, kde je potřeba hledat potenciální členy „černých oddílů“. Aby někdo mohl vstoupit do Černé gardy, musel být registrován lokální skupinou, získat podporu nejméně tří členů Federace nebo závodní rady dané továrny či dílny.

Akce proti anarchistům nebyly prováděny Rudou gardou ani Rudou armádou, protože se její vojáci odmítli těchto akcí účastnit. Útoky prováděly zvláštní jednotky pod vedením bolševiků. Nutno také říct, že to, co bolševici vyčítali anarchistům, bylo údělem jich samotných. Do narychlo formovaných oddílů Rudé gardy byli verbováni zločinci či němečtí váleční zajatci. Skutečné loupení nastalo v Moskvě na jaře 1918 právě Rudou gardou za pomoci Čeky.

Tehdy před dubnovým útokem ukázalo vedení Čeky britskému diplomatovi Lockhartovi budovy „nelegálně“ obsazené anarchisty s tím, že je třeba proti nim bránit zákonný pořádek. Byl to vzkaz adresovaný západním mocnostem, že bolševici jsou tou dobrou stranou konfliktu a umí potlačit každou hrozbu v zárodku. V rámci politiky pomluv a ponižování anarchistů Jakov Peters (druhý nejmocnější muž Čeky po Dzeržinském) ukazoval potom diplomatovi Lockhartovi tělo jedné z anarchistek zavražděných ranou do týla a mluvil o ní jako o „špinavé děvce“.

ZDROJE:

- ★ Skirda, A.: *Les anarchistes Russes, les soviets et la revolution de 1917* (Paříž 2000)
- ★ Wade, Rex A.: *Red guards and workers' militias in the Russian Revolution* (1984)
- ★ Maximov, G.: *The True Reasons for the Anarchist Raids* (Moskva 1918)
- ★ Dubovik, A.: *The Defeat of the Moscow anarchists*

Z polštiny přeložil Květoslav Vobořil

Polsky na cia.media.pl/jak_bolszewicy_z_czarnymi_gwardia_walczyli
Anglicky na libcom.org/history/black-guards

POZNÁMKY:

- 1) Nestor Ivanovič Machno (1889-1934) pocházel z ukrajinského města Guljaj Pole, kde od roku 1917 vedl ozbrojené skupiny rolníků, kteří vyvlastňovali pozemky šlechty a rozdělovali půdu zemědělcům. Vedle boje proti „bílým“ byl nucen bojovat také s bolševiky, kteří podnikali nájezdy na zdejší zemědělské komuny. V emigraci, kterou trávil v Paříži, se stal spoluautorem známé Organizační platformy libertinských komunistů.
- 2) Nikolaj Grigorjevič Železnjakov (1893-1918/1919) byl starším bratrem Anatolije Železnjakova. Měl značný vliv mezi námořníky na základně v Kronštadu. Účastnil se říjnové revoluce 1917 v Petrohradě, záhy však odmítl spolupráci s bolševiky. Odešel bojovat na Ukrajinu, kde také padl.
- 3) Anatolij Grigorjevič Železnjakov je známý zejména tím, že nechal 5. ledna 1918 rozehnat Ústavodárné shromáždění. Bojoval v řadách Rudé armády, kde se však brzy vzepřel její reorganizačnímu vedení L. Trockého. Bolševici na něj nejprve vydali zatykač, posléze se ho snažili uplatit vysokým velitelským postem. Zemřel po výbuchu granátu dělnické artilerie.
- 4) Čeka (Všeruská mimořádná komise pro boj s kontrarevolucí a sabotáží při Radě lidových

komisařů RSFSR) byla tajnou policií zřízenou bolševiky, která se zaměřovala zejména na potírání ideových odpůrců nové vlády. Založil ji Felix Dzeržinskij na Leninův popud 20. prosince 1917. Za svou nedlouhou existenci si na vrub připsala sta tisíce obětí. Byla přímou předchůdkyní pozdějšího GPU, posléze NKVD a následně KGB.

5) Grigorij Petrovič Maximov (1893-1950) se už jako student účastnil revolučního hnutí, byl aktivním propagandistou a po revoluci 1917 příslušníkem Rudé armády. Zde se odmítl podrobit kontrarevolučním rádům a příkazům, za což byl bolševiky odsouzen k smrti. Život mu zachránila solidarita ocelářských odborů. Vydával anarcho-syndikalistické noviny *Golos truda*. V roce 1921 byl zatčen během povstání v Kronštadu. O čtyři měsíce později vyhlásil hladovku, již ukončil díky přímlové evropských odborářů, kteří se účastnili kongresu Internacionály rudých odborů. Po jejich intervenci byl propuštěn z vězení a vyhoštěn z Ruska. Následně působil v Berlíně, Paříži a Chicagu, kde se věnoval vydávání ruskojazyčných anarchistických periodik.

6) Petr Aršinov (1887-1937) byl ukrajinský rodák, který se přidal k revolučnímu hnutí již v 17 letech. V období tuhé represe v roce 1906 přistoupil k násilným přímým akcím, za což byl odsouzen k trestu smrti. Podařilo se mu ale uprchnout do francouzského exilu. V roce 1909 se vrací a pokračuje v práci agitátora, což mu vyneslo 20 let nucených prací. Po revoluci v únoru 1917 se zapojil do práce MFAG a posléze odjel na Ukrajinu, kde se účastnil machnovského hnutí, především v oblasti osvěty. Po porážce hnutí bolševiky se ocitl opět v exilu ve Francii. Začátkem 30. let se vrátil do Sovětského svazu a pokoušel se tajně organizovat zbytky anarchistů a vést propagandu mezi pracujícími. Zde byl zatčen a krátce nato popraven.

7) Lev Čornyj (1878-1921), anarchistický básník, byl za carského režimu díky svým revolučním aktivitám dlouhou dobu ve vězení. Po návratu ze Sibiře v roce 1917 byl mezi moskevskými pracujícími velmi populární jako vynikající řečník. Byl sekretářem MFAG, založené v březnu 1917, a hrál aktivní roli v Černých gardách. V roce 1919 se připojil ke skupině Podzemní anarchisté, která vydala dvě čísla pamfletu odhalujícího bolševickou diktaturu jako nejhorší tyranii v lidských dějinách. V srpnu 1921 vyšla oficiální zpráva, že deset „anarchistických banditů“ bylo zastřeleno bez výslechu či soudu, mezi mrtvými měl být i Lev Čornyj. Bolševici odmítli předat tělo rodině, což vyvolalo dohady o jeho umučení.

8) Felix Edmundovič Dzeržinskij (1877-1926) byl zakladatelem a velitelem tajné policie Čeka a blízkým spolupracovníkem Vladimíra Iljicha Lenina. Organizoval represe proti politickým odpůrcům bolševiků, včetně anarchistů.

9) Volin (1882-1945), vlastním jménem Vsevolod Michajlovič Eichenbaum, byl po revoluci roku 1905 odsouzen k vyhnanství na Sibiř, podařilo se mu však uprchnout do Francie, kde se seznámil s anarchisty různých národností a rozšířil jejich řady. V roce 1913 byl členem Výboru pro internacionální protiválečnou akci, což mu po vypuknutí války vyneslo od francouzských úřadů rozhodnutí o internaci. Uprchl do USA a v květnu 1917 se vrátil do Petrohradu. Pomáhal založit anarchistickou konfederaci Nabat na Ukrajině a vydával její stejnojmenný časopis. V létě 1919 se připojil k machnovcům. V lednu 1920 byl zatčen Rudou armádou, načež Trockij vydal příkaz, aby byl popraven. Po intervenci zahraničních odborářů byl propuštěn a vyhoštěn. Následně působil v Německu a ve Francii, kde napsal svou nejznámější knihu *Neznámá revoluce*.

10) Lev Davidovič Trockij (1879-1940), původním příjmením Bronštejn, byl během ruské občanské války vrchním velitelem Rudé armády a aktivně se podílel na likvidaci nebolševických revolučních sil a utužování bolševické moci. Po Leninově smrti ho Stalin jako mocenského konkurenta nechal vypovědět ze země a v mexickém exilu nakonec i zavraždit.

Nový LEVICOVÝ SUBJEKT?

ODPOVĚĎ ČSAF NA PŘÍPRAVNOU SCHŮZKU KE KONFERENCI LEVICE

OD JEDNOHO Z NAŠICH SYMPATIZANTŮ JSME OBDŘELI VÝZVU K ÚČASTI NA PŘÍPRAVNÉ SCHŮZCE, JEJÍMŽ VÝSTUPEM BY MĚL BÝT VZNIK PRACOVNÍCH SKUPIN, KTERÉ NÁSLEDNĚ ZAČNOU PRACOVAT NA PROGRAMU KONFERENCE „POTŘEBUJEME NOVÝ LEVICOVÝ SUBJEKT?“ A NA PRAKTICKÝCH OTÁZKÁCH SPOJENÝCH S ORGANIZACÍ TĚTO KONFERENCE.

Společně s pozvánkou jsme obdrželi tři otázky, k nimž by se měly vyslovit oslovené subjekty. Jednotlivé odpovědi by pak měly dát celkový obraz, který by vypovídal o potřebě či nepotřebě nového levicového subjektu na české politické scéně. Předložené otázky znějí:

- 1) Potřebujeme nový autentický levicový subjekt?
- 2) Pokud ano, jsme schopni začít s jeho budováním?
- 3) Existuje programový průsečík, na kterém by se mohl sjednotit?

Předem avizujeme, že plánované schůzky se s největší pravděpodobností nikdo z Československé anarchistické federace (ČSAF) osobně nezúčastní, přesto považujeme za důležité na oslovení odpovědět a předložit stanovisko části anarchistů a anarchistek.

Anarchisté bývají obecně řazeni na levice. Jejich postavení v politickém spektru je ale specifické a potvrzuje nedostatečnost lineárního politického dělení levice-pravice. Považujeme se spíše za součást širokého antiautoritářského hnutí/levice, kam řadíme i skupiny a jednotlivce, kteří nemají potřebu jakkoliv se vymezovat či nemají jakékoliv politické ambice, avšak organizují se či pracují na antiautoritářských principech, tzn. vytváří dočasné či dlouhodobé nehierarchické struktury, dbají na rovnost jednotlivých participantů a absenci jakéhokoliv druhu diskriminace.

Klíčová je asi hned první otázka: Potřebujeme nový autentický levicový subjekt? Záleží totiž na tom, kdo ji pokládá a co si pod oním subjektem představuje. Položíme-li si ji jako anarchisté a anarchistky a onen subjekt si představíme jako něco, s čím se běžně setkáváme v médiích, můžeme smět odpovědět, že nikoliv. Tato odpověď ale nepravíme z toho, že bychom byli spokojeni s tím, jak je na tom současná česká levice. Pomíneme-li otázku, co je ještě levicové a co ne, která by vedla zřejmě jen k nekonečné polemice, zbývá nám tedy to, co je oficiálně za levice považováno. Sociální demokracie prosazující neoliberální cestu s lidštější tváří či KSČM, která je ve skutečnosti vyčpělou sociální demokracií s příchutí nostalgie po bolševickém třímání moci. Vedle těchto parlamentních politických stran se výrazněji projevila iniciativa proAlt, která se však namísto deklarovaného hledání alternativ zaměřila spíše jen na boj proti pravcové vládě a zmařila tak svůj případný potenciál. Levice je na tom u nás tedy katastrofálně. Hledíme-li na ni z našich antikapitalistických pozic, pak tedy ještě hůř.

Jestli je potřeba nový levicový subjekt, podle nás záleží na tom, co by mělo být jeho posláním. Jestli by mělo jít o iniciativu, na jejímž konci by byl vznik nové levicové politické strany, která by se zapojila do parlamentního tyátru, posvětila tak status quo a v případě úspěchu se utopila v kaluži kompromisů a korupce, pak nic takového opravdu potřeba není.

Jestli by ale mělo jít o iniciativu, jejímž cílem je vytvořit sociální hnutí, které by mělo nehierarchický charakter a jako prioritu by nevidělo zisk křesel v parlamentu, nýbrž budování samosprávných a solidárních struktur, pak bychom v ní smysl viděli.

Jsmo přesvědčeni, že cesta směrem k získání politické moci skrze parlamentní volby a budování sociálně spravedlivější společnosti shora jsou zakletou stezkou, která vás nakonec přivede úplně někam jinam. Jako anarchisté a anarchistky proto odhalujeme parlamentní pohádku jako jeden velký podvod a volby využíváme jen jako příležitost ukázat lidem, že jejich svoboda je pouhá iluze, která se rozplyne dřív, než jejich volební lístek dopadne na dno urny.

Naše vlastní politická práce vychází jednoznačně zdola. Není nás mnoho a máme omezené prostředky. Víme ale, že naše cíle musí souznít s prostředky k jejich dosažení. Nechceme se zmocnit stávajících struktur, které generují nerovnosti, sociální a politický útlak. Pracujeme na vlastních strukturách, které si hledí autonomie a stávají se součástí živé solidární sítě. Je nám jasné, že naše hnutí potřebuje zázemí, z něhož může vycházet a kam se může vracet, kde může získávat energii, inspiraci a regenerovat své síly. Snažíme se podporovat vznik infoshopů, alternativních médií, samosprávných komunitních center, vesnických komun, squaterských projektů, solidárních kolektivů, jako jsou například Food not Bombs, antiautoritářských forem sebeobrány, které představuje např. Antifašistická akce, různých forem sdílení a samozásobitelství, jako jsou guerillové zahradičnické, bezpečnostní zóny... Na tyto aktivity pak mohou navazovat další, které vedou k získávání financí prostřednictvím benefičních akcí, k podpoře stíhaných aktivistů a aktivistek, k pořádání přednášek, diskusí a promítání apod.

Budování paralelních struktur je možná zdoluhavé, zpočátku bez valných výsledků a samo o sobě nedostačující. Podle nás je však pro životaschopné, zdola organizované sociální hnutí nezbytné. Vykročí-li onen diskutovaný nový levicový subjekt tímto směrem, pak můžeme odpovědět i na druhou otázku: Jsme schopni začít s jeho budováním? Ano jsmo. Ale někteří by museli změnit chápání politické práce. Nešlo by totiž o nárazovou snahu získat přízeň, ale o takřka každodenní aktivitu mezi lidmi a s lidmi.

Zbývá tedy poslední otázka: Existuje programový průsečík, na kterém by se mohl sjednotit? Myslíme si, že pokud takovým obecným průsečíkem nebude antikapitalismus, je bezpředmětné se vůbec o nějakém novém autentickém levicovém subjektu bavit. Antikapitalismus ovšem nechápe me ve smyslu intelektuální pózy, ale jako žitý princip, skrze nějž kriticky nahlížíme i na vlastní každodennost.

I tak by pro nás byl pouhý antikapitalismus nedostačující, pokud by ho nedoprovázely antiautoritářské principy, které jsou základním předpokladem pro svobodné sociální hnutí dnes a pro svobodnou a sociálně spravedlivou společnost zítra.

ČSAF

3. prosince 2013

Co se nám nelíbí?

Na jedné straně je to kapitalistický systém, který vytváří nerovnosti - chudobu většiny lidí vedle bohatství hrstky privilegovaných - a vede tak k jasné sociální nespravedlnosti a útlaču. Na straně druhé stát, který již ze své historické podstaty slouží především privilegované menšině k ochraně jejího bohatství a zájmů. I tzv. zastupitelská demokracie ve skutečnosti nezastupuje vůli obyčejných lidí, ale zejména zájmy mocenských elit. To se ještě výrazněji projevuje v nadnárodních politických a finančních organizacích, jejichž rozhodovací centra jsou vzdálená hlasům lidí a mnohem vstřícnější k lobbistickým tlakům.

Nejenže má tento systém dopad na sociální postavení lidí, přináší s sebou i postupnou devastaci životního prostředí a degradaci člověka a jeho kulturního prostředí všudepronikající propagace konzumentů a návyků a egoismu. Zatímco jsou odstraňovány bariéry pro pohyb kapitálu, kterým disponuje omezená skupina, stále více jsou prakticky omezována sociální a politická práva obyčejných lidí, která jsou

protichůdná zájmům ekonomických a politických elit, a prohlubuje se technologicky stále dokonalejší systém špehování a kontroly.

Nejde ale jen o systém, který každodenně zažíváme tady a teď, jde o každé zřízení založené na principech autority, hierarchie a moci, které shora lidem přímo či nepřímo diktuje, jak mají žít. Principy nepřirozené autority, diskriminace a dominance jsou nám cizí i v rovině vztahů mezi lidmi.

Co bychom rádi?

Jsmo přesvědčeni, že alternativa je možná. Nejsme sociální inženýři ani dogmatici, abychom tvrdili, jak by měla přesně vypadat. Chceme o alternativách především vyvolat diskusi. Jako anarchisté a anarchistky se však domníváme, že má-li jít o skutečnou alternativu a ne o pouhou variaci na poznané autoritářské systémy (kapitalismus, bolševismus apod.), měla by být založena na následujících principech: samospráva (každý se může podílet buď přímo, nebo prostřednictvím úkolovaných a kdykoli odvolatelných zástupců na záležitostech, které se jej týkají), svoboda (každému je umožněn

jeho osobní rozvoj, pochopitelně s respektováním svobody druhých) a sociální spravedlnost (spravedlivá organizace ekonomiky, která by měla uspokojovat potřeby každého místo toho, aby sloužila zisku úzké skupiny).

Naším cílem je emancipovaný člověk žijící ve společnosti založené na uvedených principech, kde se může plnohodnotně spolupodílet na jejím fungování a v co největší míře rozhodovat o svém životě.

Jak na to?

Abychom se mohli postavit tomu, co se nám nelíbí, a pokusit se realizovat to, co bychom rádi, cítíme potřebu spojit se v tomto snažení.

Proto také vznikla Československá anarchistická federace (ČSAF) fungující na principech, které odpovídají našim cílům, tedy principech svobody, solidarity a volné dohody.

Činnost ČSAF se odvíjí od přání a možností každého, kdo se v jejím rámci zapojí, a nabývá různých podob od veřejných protestů, přes diskuse a osvětovou činnost až po realizaci rozmanitých samosprávných projektů.

ABC

ANARCHISTICKÝ ČERNÝ KŘÍŽ JE CELOSVĚTOVĚ ROZŠÍŘENÁ INICIATIVA, KTERÁ SE V RÁMCI ANARCHISTICKÉHO A ŠIRŠÍHO ANTIAUTORITÁŘSKÉHO HNUTÍ STARÁ O POMOC A PODPORU STÍHANÝM A VĚZNĚNÝM AKTIVISTŮM A AKTIVISTKÁM. VĚNUJE SE INFORMOVÁNÍ O JEDNOTLIVÝCH KAUZÁCH, SHÁNĚNÍ PRÁVNÍ A FINANČNÍ POMOCI STÍHANÝM A PROJEVŮM SOLIDARITY VĚZNĚNÝM.

VĚZEŇ POSLÁN NA SAMOVAZBU ZA DRŽENÍ ANARCHISTICKÉ LITERATURY

Vězeň v nápravném centru v Pontiacu, Mark Neiweem, byl poslán na samovazbu za držení literatury od Anarchistického černého kříže a psaní esejů na téma vězeňského industriálního komplexu. Poté co absolvoval disciplinární slyšení - na kterém mu bylo zabráněno mít právníka -, mu bylo uděleno šest měsíců samovazby za držení „materiálu souvisejícího s gangy“ (anarchistické symboly) a „psaných materiálů, které představují vážnou hrozbu, co se týče bezpečnosti a ochrany osob nebo zařízení“.

Alan Mills, Neiweemův právník, prohlásil: „Dělám práci tohoto druhu od roku 1979 a nemůžu si vybavit žádný jiný případ, kde by měl někdo kázeňský přestupek za něco tak zřejmě politického jako v tomto případě. Vůbec se ho nezeptali, co je to anarchismus. Pokud skutečně četli, co napsal, museli by mít opravdu jinou představu o tom, co anarchismus skutečně znamená.“

Vězeňská správa, která identifikovala Neiweema coby anarchistu, zkoumala jeho aktivity po dobu několika měsíců, dokonce používala placeného donašeče, který shromáždil informace o Neiweemových plánech vytvořit ve věznici anarchistický kolektiv. Vězeňská správa netvrdí, že chystal spiknutí s cílem ublížit bachařům nebo jiným vězňům, pouze že jeho „přesvědčení“ představuje hrozbu.

Navzdory tomu, že je na samovazbě a zažívá obvyklé sankce, které s takovým zpřísněným

trestem souvisejí - žádné cvičení, žádné návštěvy, žádná pošta a žádné knihy -, mu byl přidělen spoluvězeň (bílý šovinista). Přidělovat někomu v podmínkách samovazby spoluvězeň je bezprecedentní krok a vzhledem k povaze spoluvězeň je jasné, že to je pouze další pokus, jak Neiweema přimět k apatii, jak ho zlomit.

V dopise svým právníkům Neiweem říká: „Natáhl jsem ruce a dotkl se obou zdi sdílené místnosti. Neznám rozměry, ale je to zdaleka nejmenší cela, v jaké jsem kdy byl. Vpředu jsou ocelové plechy s nějakými vyvrtnými dírami a v cihlové zdi je úzké kukátko deset stop daleko. Není tu žádné světlo kromě toho, které tu nechávají skoro 24 hodin denně.“

Vězeňská správa prohlásila, že Mark Neiweem zůstane v samovazbě (se svým šovinistickým spoluvězněm) minimálně do ledna 2014.

Mark Neiweem M36200
Pontiac Correctional Centre
PO Box 99
Pontiac, IL 61764

Zdroj: libcom.org/blog/prisoner-sent-solitary-confinement-possessing-anarchist-literature-19102013

NIKOLAJ DĚDOK JE V NEMOCNICI

Vězněný běloruský anarchista Nikolaj Dědok je od 1. prosince ve vězeňské nemocnici v Chodinské kolonii. Rádio Svoboda o tom informovala žena Nikolaje Dědka Valerie Chotinová s odvoláním na informace od advokáta, který se s vězněným anarchistou v Chodinské kolonii setkal.

„Do nemocnice se Nikolaj dostal po třech letech, kdy si stěžoval na bolesti žaludku. Léčení mu nepomáhalo, a proto se v mogilevské věznici rozhodli poslat ho na vyšetření a léčení do nemocnice. Jak uvedl, vezli ho z Mogileva do Chodinu skoro půl dne. Nyní ho ve vězeňské nemocnici léčí následovně: dávají mu pilulky a vodí ho na procedury v poutech, protože v papírech z mogilevského vězení má napsáno, že má sklon k útekům,“ řekla Valerie Chotinová.

Připomínáme, že Nikolaj Dědok, Igor Oliňevič, Alexandr Franckevič a Maxim Vetkin byli odsouzeni minským soudem 27. května 2011. Byli uznáni vinnými podle čl. 2 odst. 339 Trestního zákoníku Běloruska (výtržnictví) a čl. 2 a 3 odst. 218 TZ (úmyslné zničení nebo poškození cizího majetku). Byli obviněni z několika útoků na budovy a ze žhářství, konkrétně z provedení nedovolené protivojenské akce v blízkosti budovy ministerstva obrany v roce 2009, házení zápalných lahvi v areálu ruského velvyslanectví v Minsku a u budovy minského vězení v ulici Okrestina v roce 2010.

Obhájci pokládají rozsudek, který obdržel Nikolaj Dědok a další odsouzení v tomto případě, za politicky motivovaný a považují Nikolaje Dědka za politického vězně.

Zdroj: revbel.org/2013/12/nikolaj-dedok-popal-v-bol-nitsu/

„Jednou z největších a nejvážnějších překážek v akci je bezpochyby strach, že dáváme v sázku naše životy. Je to kritický bod revolučního boje, který často není dostatečně reflektovaný, protože nás nutí odhalit naše slabosti. Vychvalujeme lehce napodobitelné 'malé akce', které 'lid' rozhodně nevyplaší, a i když si dokonce uvědomujeme naléhavou potřebu destruktivního útoku na autoritářsko-technologický systém, zdráháme se dotáhnout vše do konce a představit si sebe samého ve válce a podle toho se i chovat.“

Zcela jistě je mnohem jednodušší ocitnout se ve stovkách a tisících lidí bránících území ohrožované nějakou ekologickou zřůdností než vidět sebe čekajícího na vlastní pěst přímo před domem projektanta oné zřůdnosti. Nemluvíme teď o odvaze. Každý z nás se bojí, a proto volí takové strategie, aby onen strach zvládal a kontroloval. Dokonce i ti, jež se hlásí k takzvanému 'sociálnímu boji', riskují, že skončí ve vězení nebo budou zatčeni (takových případů existují stovky). Nemyslím si, že jde o nějakou přednost, jde o něco mnohem komplexnějšího, například rozhodnutí účastnit se bojových praktik nepřipouští jakoukoli možnost vyjednávat s mocí a vyjadřuje naprosté zamítnutí existujícího.“

Nicola Gai, odsouzený na 9 let a 4 měsíce za ublížení na zdraví při útoku na Roberta Adinolfiho, manažera v nukleárním průmyslu

ANARCHISTBLACKCROSS.CZ

KONTO ABC

Chcete-li podpořit stíhané a vězněné (jak u nás, tak v zahraničí - především ve východní Evropě), neváhejte přispět. I malá částka pomůže! Peníze můžete poslat na konto Anarchistického černého kříže:

760190237/0100

NAŠÍM NEPŘÍTELEM NEJSOU TECHNOLOGIE, ALE TO, ČEMU SLOUŽÍ

Antiautoritářské/anarchistické hnutí je velmi často vnímáno jako nepřítel nových technologií. Představa rozhořčených dělníků rozbíjejících stroje, které je připravily o práci, je pevně zakořeněna mnohdy i v aktivistech samých. Zaměňování historických důsledků a příčin je konečně při povrchním hodnocení časté i u mnoha „zasvěcených“. Odmítání technologií vzniklých jako nástroj k snazšímu ovládnutí a manipulaci s lidmi se na první pohled může jevit jednoznačné. Co je ovšem vlastně vědeckotechnický pokrok? Co je technologie?

Technický pokrok je proces zdokonalování výrobních prostředků, technologií, organizace práce a vyráběných produktů, který vede k úsporám společné práce, ke zvýšení užitečného efektu výroby a výrobků.

Technika a věda jsou pouhé nástroje tohoto procesu. Podstata výkladu je ovšem ukryta až na samém konci citátu... *ke zvýšení užitečného efektu výroby a výrobků.* Pod pojmem **užitečný efekt** se skrývá dělitko mezi skutečným efektem pro lidstvo jako celek a efektem pro privilegované jedince či skupiny. Nelze asi nalézt shodu s kapitalistou, investujícím do vědeckotechnického pokroku s jedinou motivací, a to touhou po maximalizaci zisku, bez ohledu na ostatní dopady na zaměstnance, spotřebitele či ekosystém. *Efekt* není možné zúžit na rozměr tržního chápání světa. Pokud bychom akceptovali mýtus volného trhu jako jediné síly posunující vědeckotechnický vývoj kupředu, nemělo by snad ani smysl uvažovat o možnosti změn vedoucích k svobodnější společnosti.

Dalším důležitým úhlem pohledu je vysoká náročnost zavádění nových technologií. Je samozřejmé, že technologie a jejich vývoj by neměly být zbytečným plýtváním zdroji a prací. Pokud se tak děje, jedná se v naprosté většině případů opět o pokřivení v důsledku tržně konzumních principů. **Vědeckotechnický pokrok je zaměňován za zběsilou honbu po stále nových výrobcích a službách. Nejedná**

se o reálné potřeby společnosti. Za současného stavu věcí se navíc můžeme o skutečné náročnosti jednotlivých technologií pouze dohadovat. Ceny surovin i práce jsou z velké části spekulativní a jejich faktická nákladovost je naprosto jiná.

Je velice těžké (a to nejen pro laika) posoudit, který obor a směr může mít podstatný přínos pro lidstvo. Argumenty o zbytečné vynaložených nákladech jsou samozřejmě na místě. Ne ovšem ve chvíli, kdy je vědeckotechnický vývoj pouhým zlomkem v investovaných zdrojích a práci. V moři prostředků nenávratně „ztracených“ k pouhému udržení politického a ekonomického status quo se jedná o hodně nepatrnou kapku.

Většině z nás znějí tyto věty asi naprosto srozumitelně a nevidíme žádný důvod k polemice. Přesto se v anarchistickém hnutí setkáváme často s naprostým opakem. Mnohý z nás se nedokáže přenést přes symbolickou spojitost technologie s nenáviděným systémem. Dnes jsou to sociální sítě, včera mobilní telefony, internet nebo CD. Pro mnoho mladších „brt and sistr“ zní nepochopitelně, že někteří teoretici zanechali ve svých odkazech větu: „Nepřeji si, aby mé práce byly kdykoliv v budoucnosti zřejmé na internetu.“

Vraťme se na začátek, k dělníkům rozbíjejícím stroje, co je připravovaly o práci. Jejich spravedlivý vztek nebyl veden nenávistí k technice. Byla to logická obrana (reakce) práva na život. Práva na existenci. Stejně tak se v samosprávných továrnách stává ta samá technika nástrojem k stejnému cíli. Vývoj je široký proces. Nelze ho zúžit. Stejně jako dochází k vývoji v otázkách sociálních či etických, je tomu tak i u vědy a techniky. Bránit se tomuto procesu by bylo bláhové. Budoucnost je v plné symbióze těchto oblastí. Technologie neprodukuje žádnou přidanou hodnotu, vyjma konzumního šilenství jsou odsouzeny k zániku spolu se systémem, kterému slouží. Je snad samozřejmé, že vše, jehož mechanismus fungování je zalo-

RUBRIKU „VIDÍME TO JINAK“ PŘIPRAVUJE SKUPINA VOICE OF ANARCHOPACIFISM (VAP). VAP JE VOLNÁ KOMUNITA HLÁSÍCÍ SE K IDEÁM ANARCHISMU A ANTIAUTORITÁŘSTVÍ. NEMÁ ŽÁDNÁ PEVNĚ DANÁ NÁZOROVÁ „MINIMA“ A VEŠKERÉ IDEOLOGICKÉ ZÁKLADY JSOU VYTVAŘENY NÁZOROVÝMI PRŮSEČIKY JEJÍCH ČLENŮ A SPOLUPRACOVNÍKŮ. ODMÍTÁ NÁSILÍ JAKO PROGRAMOVÝ PROSTŘEDEK SPOLEČENSKÉ ZMĚNY. VĚTŠINU IDEJÍ ČERPÁ Z ANARCHOPACIFISMU A OSTATNÍCH ANARCHISTICKÝCH SMĚRŮ. SNAŽÍ SE PODPOROVAT VEŠKERÉ AKTIVITY, KTERÉ POVAŽUJE ZA PŘÍNOSNÉ A VEDOUcí KE SPOLEČNOSTI ZALOŽENÉ NA SVOBODĚ A ROVNOSTI.

žen na principech cizích svobodné společnosti, bude zavrženo. Jak v rovině lidské, tak vědeckotechnické.

Technika a věda jsou nástroje vědeckotechnického pokroku. Nástroje v něčích rukou. Pokud jsou v rukou systému ovládnutí a zisku, můžou napáchat obrovské a nenapravitelné škody.

Pokud je ale uchopí lidé ke svému boji za lepší svět, můžou se stát nástroji vedoucími k svobodnější společnosti. Příkladem je mnoho. Přes převzatá pracoviště za Pařížské komuny v roce 1871, rozvíjející technologie ve spojitosti s kolektivním řízením; různé ekologické technologie používané v našem každodenním životě a vzniklé původně čistě kvůli profitu; až třeba po zapatistech, kteří dokázali využít ambivalentní komunikační technologii nejenom k šíření ideálů svého hnutí, ale zároveň i jako pojistku vlastní existence.

Záleží jen na nás, zda dovolíme, aby někdo řídil naše životy pomocí technologií, nebo zda je dokážeme využít ve prospěch všech.

VOICEOFANARCHOPACIFISM.NOBLOGS.ORG

DLUHOVÁ AMNESTIE: ŘEŠENÍ PRO LIDI, NEBO NÁSTROJ TRŽNÍ EKONOMIKY?

Dluhová spirála, exekuce, osobní bankrot - pojmy, které se v současnosti stávají součástí života stále většího počtu lidí. Tržní ekonomika, prodávající další ze svých cyklicky se opakujících krizí, přenáší jako už mnohokrát, dopady svého fungování na ty nejslabší. Hledání řešení není jednoduché a bezesporu je ukryto v samém principu fungování tržní ekonomiky. Mnoho aktivistů věnujících se této problematice vidí jako jedno z řešení tzv. dluhovou amnestii.

Vše se na první pohled může jevit jako výborný nápad. Lidem, neschopným dostát svým závazkům (dluhům), budou prominuty (odpuštěny). Tím dostanou znovu možnost začít žít důstojný život, bez věčné šikany vymahačů a živoření na samé hranici životní existence. Jednalo by se bezesporu o velkou pomoc pro značné množství lidí, pro které neexistují téměř žádné alternativy řešení. Potud asi nebude sebemenšího sporu.

Každá mince má ovšem dvě strany. Většina zdánlivě triviálních řešení v sobě bohužel skrývá nejednu třínáctou komnatu. K důkladnému zamyslení by nás mělo vést i souhlasné přikyvování „lodivodů“ současné ekonomiky. Proč finanční skupiny a banky považují některé Graeberovy teorie za cestu ze současné ekonomické krize? Jak zapadá dluhová amnestie do jejich zjednodušené rovnice investice = výnos?

Jednoduše. Není to totiž nic nového. Odpuštění dluhů (nebo chceme-li dluhová amnestie) je v ekonomice standardní nástroj. Tržní ekonomika už ze své podstaty nemůže překročit pravidlo honby za maximalizací zisku. To, co se v krátkodobém horizontu jeví jako ztráta, je z dlouhodobého hlediska prokazatelný výnos. Zní to sice akademicky, ovšem podstata je velmi jednoduchá. Již každý středověký otrokář věděl, že se mu daleko více vyplatí otrok pracující řadu let než ten, kterého sedře k smrti během několika dnů. Povolit oprátku. Nechat ho se trochu nadechnout. Přesně jenom tolik, aby nabral novou sílu. Biče a důtky nahradily papíry s kulatými razítky. Podstata zůstala ovšem naprosto stejná. K čemu je „otrok“ zlomený a rezignovaný? Důležité je, aby odváděl maximum práce po co možná nejdelší dobu. A samozřejmě za co nejnižší náklady.

Možná řeknete: No a? Je přece fajn každá věc, co usnadní lidem běžný život, zbaví je třeba i dočasně stresu a neúměrného tlaku. To je jistě pravda. Přesto je důležité mít na paměti, že tyto milodary nám nedává systém zadarmo. A zaplatíme je stonásobně.

A3

JE PROJEKT NÁSTĚNNÝCH NOVIN, KTERÉ KAŽDÝ MĚSÍC VYDÁVÁ ČESKOSLOVENSKÁ ANARCHISTICKÁ FEDERACE (CSAF) A VYLEPUJÍ HO JEJÍ ČLENOVÉ A ČLENKY. PŘIDAT SE VŠAK MŮŽE KAŽDÝ, KDO MÁ ZÁJEM A RÁD BY ŠÍŘIL A3 VE SVĚM OKOLÍ. KAŽDÉ NOVÉ ČÍSLO JE IHNEDE K DISPOZICI KE STAŽENÍ V TISKOVÉ PODOBĚ NA STRÁNCI WWW.CSAF.CZ NEBO SI O NĚJ MŮŽETE NAPSAT NA E-MAIL: CSAF@CSAF.CZ.

A3 – ŘÍJEN 2013

VOLBY JAKO PROJEV NEZODPOVĚDNOSTI

Bude to pomalu 24 let, co po šesti letech normalizace ožila náměstí, za zvuku cinkajících klíčů bylo odzvoněno vládě jedné strany a ozval se hlas volající po svobodných volbách.

Byli jsme natolik opilí ze skutečnosti, že se podařilo porazit nenáviděného molocha, že jsme si ani pořádně nevšimli, jak se nám na bedrech usadil moloch nový. Temnou sedlinu rozčeřili novodobí upíři, kteří svým obětem podsouvají iluzi věčného mládí, svobody a neomezených možností, aby mohli zvesela parazitovat na jejich fyzické i duševní síle a v případě další nepotřeby je odsoudit k bloudění v říši nemrtvých (nezaměstnaných/deklasovaných). Bolševická unifikace byla nahrazena kapitalistickým vykořisťováním a velká část společnosti stále věří, že kocovina, kterou začíná posledních dvacet let, pomine.

Šiditkem na tuto kocovinu jsou pravidelně se opakující volby. Místo aby ji vyléčily, ji však stejně tak opakovaně prohlubují. Předvolební chvíle jsou krátké okamžiky v životě občanů, kdy to už vypadá, že politické elity stojí o jejich přízeň a jde jim o jejich blaho. Ano, jde o blaho, nikoli však voličů, ale zase jen těch samých elit, které si ho až doposud užívaly a jsou si jisté, že si ho budou užívat dál. Tak jako před listopadem byl myslitelný jen jeden režim v rukou jedné strany, po něm je myslitelný taktéž pouze jeden režim - s tím rozdílem, že si můžete vybrat z více politických stran, které ho budou ku prospěchu svému a svých sponzorů další čtyři roky udržovat.

Občan je tu jen od toho, aby splnil svou roli užitečného blbce a stávající „pořádky“ byly zachovány. Nic na tom nezmění ani to, jestli může volit jedinou stranu, vybírat mezi dvěma, nebo se rozhodovat při pohledu na dvacet kandidátních listin. Výsledek nic nezmění na tom, že upíř-kapitál bude dál sát síly světa práce. Ovlivnit se může nanejvýš to, jak citelné následky to bude mít a kolik dalších lidí upadne do říše nemrtvých/deklasovaných. A není tajemstvím, že „upíři“ dávají přednost pravici.

My, jako anarchisté a anarchistky, k volbám z principu nechodíme, nebo přinejmenším v ně nevěříme jako v nástroj změny. A změna je právě to, co požadujeme. Změnu společenských vztahů, které v současnosti vládnou, vztahů založených na konkurenci, sobectví, zisku, útlaku, nerovnosti a vykořisťování. Oproti tomu chceme společnost fungující na principech solidarity, rovnosti, organizace zdola, svobody a zodpovědnosti.

Je nám vnučováno, že právě účast u voleb je bohužel projektem zodpovědnosti. My si to nemyslíme. Jde totiž jen o to, aby co nejvíce lidí svým hlasem legitimizovalo stávající systém, který na skutečné potřeby obyčejných lidí zvysoka kašle, stejně jako ti, kteří na základě voleb sami sebe označují za jeho představitele. Máme za to, že volby do zastupitelských sborů jsou samo o sobě naopak projevem nezodpovědnosti a rezignací na vlastní odpovědnost.

Svoboda je podle nás nerozlučně spjata se zodpovědností. Předáváme-li dobrovolně možnost rozhodovat o našich životech do cizích rukou, vzdáváme se velké části svých svobod. Může se to zdát pohodlné a zdánlivě osvobozující - místo pracného sledování a analyzování informací, místo nalézání shody s ostatními v jednotlivých otázkách našich životů o nich necháme rozhodovat někoho jiného. Není snad zodpovědnější vůči sobě i zbytku společnosti si své svobody ponechat i přes těžkosti, které to s sebou může nést?

Abychom mohli zodpovědně a podle našich představ společně s ostatními rozhodovat o vlastních životech, musíme si vzít naše svobody zpět, což se stávajícímu režimu líbit nebude. Ten se je totiž snaží udržet ve volebních urnách zakopaných co nejhlouběji pod zemí.

A3 – LISTOPAD 2013

TAK JSME ZASE VYHRÁLI

Předčasné volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR jsou za námi. A jak dopadly? Řeč čísel je jasná, nejvíce lidí vyslyšelo anarchisty. Ti před volbami vyzvali k jejich bojkotu a 40 % právoplatných voličů k volebním urnám nedorazilo.

Zavedené parlamentní i neparlamentní politické strany doplnila podle očekávání nová uskupení narychlo poskládaná kolem mocichtvých jedinců, kterým je už málo vyhřívát se na slunci mediální pozornosti či na špičce českých superboháčů. Všichni tihle nás přemlouvali, abychom volili právě je, nebo že nastane přinejmenším katastrofa následovaná hromadným exodem těch, kteří měli tolik rozumu, aby jim svůj hlas dali. Vedle toho se přidali skupiny a jedinci, kteří zas hlásali koho nevolit. Když budete volit pravici, bude se dál prohlubovat současný marasmus. Když budete volit levice, čeká nás návrat do totality padesátých let.

Přemlouvání, abychom přišli k volbám, bylo všudypřítomné. Nezodpovědní prospěcháři, pardon politici, nám kladli na srdce, abychom se zachovali zodpovědně a přišli k volbám. Stejně tak se nás všemožní samozvaní moralisté snažili přesvědčit, že účast u voleb je skoro naše svatá povinnost. A k nim se přidali všichni ti, kteří nepochybují o slovech svaté Margaret, že alternativy neexistují, a nutili nám postoj, že žádná jiná cesta než zavedená parlamentní demokracie a stávající „pořádky“ nejsou možné.

A do toho všeho vkročili ti neznabozi anarchisté a anarchistky a svým slabým hláskem a skromnými silami začali lidem našeptávat, aby přestali být ovce, co si jednou za čas vyberou z předem dané množiny své vůdce, kteří za ně pak budou ve všem možném rozhodovat a kterým budou povinni svou poslušností, jelikož možnost odvolání pasáček není přípustná a život bez nich už vůbec ne. Ti anarchističtí kacíři si dokonce dovolili říci, že to, co je oficiálně nazýváno občanskou zodpovědností, je ve skutečnosti lidskou nezodpovědností; že to, co je považováno za vrchol svobody, je dobrovolné potvrzení vlastní i všeobecné poroby.

Anarchisté a anarchistky vyzvali jednoznačně a srozumitelně k bojkotu voleb. K bojkotu voleb coby k principiálnímu nástroji, coby projevu vlastní zásadovosti. K bojkotu voleb coby prvnímu z kroků k opuštění buržoazně-parlamentního režimu, coby prvnímu z kroků na cestě ke svobodné a samosprávné společnosti, kde se pravý význam slova demokracie, tedy vlády lidu, bude moci projevit ve své plné šíři.

Abý člověk něco opustil a někam se dostal, jeden krok nestačí. Totéž platí pro společnost jako celek. Nestačí se spokojit s nadáváním na prospěchářské politiky a sociální nespravedlnost. Je potřeba přestat tento stav podporovat svými hlasy. Naopak je třeba vzít si zpět své svobody společně s odpovědností, která je s nimi svázána, a začít si své životy řídit sami.

Čtyřicet procent lidí k volbám nedorazilo. Může nás to těšit a dávat nám za pravdu, že skoro polovina lidí tomuto prohnilemu a vykořisťovatelskému systému nevěří. Skutečnou radost nám ale udělá, až tyto hlasy, které neskončily na dně uren, nebudou jen tlumené a pasivně nadávat, ale naplno a odhodlaně zářvou směrem k politikům a ekonomickým elitám: Táhněte!

A3 – PROSINEC 2013

SPOLEČENSKÝ POŘÁDEK

Pod stejným názvem zveřejnil svůj fejeton v roce 1906 známý český anarchistický básník Franta Gellner. V jeho úvodu napsal: „Jsme nepřátelé pořádku. To je jasné. Tak dlouho nám to všichni soudcové, fízlové a novináři říkali, až jsme si z toho přestali něco dělat. A co horšího, až jsme tomu uvěřili. Řekli jsme si jenom: Ten pořádek je tak pěkný, že

A3 ANARCHISTICKÝ MĚSÍČNÍK
ČÍSLO 61 ŘÍJEN 2013
Volby jako projev nezodpovědnosti

...a také: Jak se bude chovat lid v době krize? Jak se bude chovat lid v době krize? Jak se bude chovat lid v době krize?

A3 ANARCHISTICKÝ MĚSÍČNÍK
ČÍSLO 62 LISTOPAD 2013
Tak jsme zase vyhráli

...a také: Jak se bude chovat lid v době krize? Jak se bude chovat lid v době krize? Jak se bude chovat lid v době krize?

nemůže nepořádek být horší. Aspoň pro nás. Neboť k čemu je takový pořádek, kde je většina lidí znemožněno pořádně žít?“

Při dalším čtení zjistíme, že od jeho dob se toho zase tolik nezměnilo. Přehnal se bouřlivě dvacáté století se svými totalitními experimenty a my si tu už léta „užíváme“ opět onen kapitalistický pořádek, který Gellner ve svém fejetonu ironicky kritizoval.

„Pekařské krámy jsou plné chleba, sta chlebě se neprodá a ztvrdne, a vám se chleba nedostává. Obilí hnije v sypkách spekulantů, zatímco tisíce lidí hladoví.“ Takový pořádek panoval kdysi. A jak to vypadá dnes? Hypermarkety, ony výkladní skříň konzumní společnosti, jsou narvány zbožím. Podívejme se ale blíže na „život“ těchto věcí. Většina výrobků je dovezená z velkých dálek, kde na nich pracují lidé za mizivou mzdu, v nevyhovujících podmínkách a s pracovní dobou, která si nezádá s nejkřutějšími manufakturami 19. století. Tyto výrobky mají omezenou životnost, aby byli jejich konzumenti nuceni pořizovat si je opakovaně. Potraviny na pultech vypadají možná čerstvě, ale na úkor toho, že tuny jídla, kterému nic není, končí jako odpad. Hypermarkety budí dojem nekonečné studnice zboží a potravin, jde ale jen o článek globalizovaného kapitalismu, jehož vinou hladoví a živoří miliony lidí. Na jedné straně není co jíst, na straně druhé je obilí užíváno jako palivo na spaleni. Tento společenský pořádek se možná jeví účtyhodně, ale především těm, kterým je ku prospěchu, těm, kteří z něj těží.

„Tisíce lidí jsou bez přístřeší a spí po cihelnách a pod mosty, a na tisících domech hlásají cedule, že jsou v nich prázdné byty. Nesmírná prostranství půdy leží ladem, i když by mohla živit statisíce lidí, ale nedostává se pracovních sil, ačkoli statisíce lidí volají po práci.“ Ani v tomto směru není po více než sto letech pozorovatelná žádná změna. Počet lidí bez domova se zvyšuje, společně s počty exekucí, lichvářských

Společenský pořádek
ČÍSLO 63
PROSINEC 2013

půjček a rozkvětem byznysu s chudobou. A vedle toho můžeme ve městech vidět tisíce budov, které zejí prázdnotou. A co se stane, když na tento stav někdo poukáže a dlouhodobě nevyužívanou budovu obsadí? Záhy nastoupí zásahová jednotka policie a dům opět zbaví života, zajistí zájmy spekulantů s nemovitostmi a ochrání tak společenský pořádek, kde má přednost soukromé vlastnictví a peníze před lidmi, společností a přírodou. Stejně tak přibývá nezaměstnaných a zejména lidí s nejistou prací. Rozmáhá se tzv. pracující chudoba, kdy pracujete do sedření, ale ve výsledku žijete z ruky do huby.

Vzkaz ekonomických a politických elit obyčejným pracujícím, nezaměstnaným, studentům z nemajetných rodin a důchodcům zní stejně, jako v Gellnerově fejetonu: „*Klid se ke všem čertům, to je naše! My si třeba zničme žaludek přílišným žráním, ale ty budeš dál hladovět. Tak je to v pořádku. A nechceš-li se podřítit tomuhle našemu pořádku, máme dost kriminálů, kde dostaneš stravu a byt, abys i ty měl nějaký prospěch z toho našeho pořádku.*“

Co je vlastně ten dnešní společenský pořádek? Kapitalistický režim zajišťující bohatství několika na úkor zbytku společnosti; války vedené po celém světě kvůli moci, ovládnutí zdrojů a kšeftům zbrojařských koncernů; konzumní masinerie atomizující společnost; rasismus štvoucí lidi dole proti sobě; ničení přírody a měnění klimatu v zájmu zisku korporací; parlamentní demokracie nalhávající lidem pocit svobodné volby; nástroje sledování a kontroly lidí; systém hodnot sobectví a konkurence likvidující mezilidskou solidaritu... „*Přátelé, když čtete dějiny kterékoli doby a kteréhokoli národa, vidíte, že privilegovaní byli vždycky největšími přáteli pořádku.*“

Ano, my jsme anarchisté. Ano, nectíme stávající pořádek a přejeme si jeho zánik. A zkorumpovaní politici, hájící zájmy kapitálu, za doprovodu komerčních médií, se mohou zaštitovat demokracií, nasazovat mezi nás špicly a posílat na nás zásahové jednotky, jejich pořádek za svůj nepřijmeme.

Naše představa o pořádku je odlišná od jejich. „*Není možný pořádek, pokud budou existovat vládnoucí a ovládaní, vykořisťovatelé a vykořisťováni. My anarchisté bojujeme za svobodu hospodářskou i politickou. My bojujeme za pořádek.*“

RECENZE

PŘEHLED TISKOVIN VYDANÝCH (NEJEN) V RÁMCI ANTIAUTORITÁŘSKÉHO Hnutí OD UZÁVĚRKY PŘEDEŠLÉHO ČÍSLA EXISTENCE: PUBLIKACE NAKLADATELSTVÍ ČSAF, REGIONÁLNÍ ZPRAVODAJE, INFORMAČNÍ LISTY AUTONOMNÍCH CENTER, ČASOPISY, ZINY, KNIHY, BROŽURY...

ZDOLA – (NE)VOLEBNÍ SPECIÁL

ČSAF vydala u příležitosti parlamentních voleb speciální číslo zpravodaje *Zdola*, aby vysvětlila, proč anarchisté a anarchistky nechodí k volbám. Na často kladenou otázku „A co tím změníte?“, odpovídají, že pouhým volebním absentérstvím nic. To jim pouze poskytuje možnost osobně se nepodílet na legitimizaci systému, který je založen na sociální nespravedlnosti a mocenské dominanci. Nevolit je v dnešní době postoj, který má zejména demonstrativní charakter. Při existenci masového, zdola organizovaného hnutí by však mohl mít zcela jiný rozměr - revoluce.

(Ne)volební speciál *Zdola* obsahuje články „Nevolící volí změnu“ (analyzuje systémovou podstatu parlamentní demokracie a praktický smysl voleb), „Proč nevolit?“ (zamýšlí se nad absencí antikapitalistické alternativy ve volební nabídce) a na odlehčení „Před(ne)volební test“ (v něm se můžete zamyslet nad 10 jednoduchými otázkami a sami si odpovědět, zda volby jsou skutečně nějakou šancí na změnu). Obsah textů možná ještě vmluvněji dokresluje tematické obrázky.

4 strany A4, ke stažení na www.csaf.cz/obrazky/plakaty/zdola-nevolebni-special.pdf. (-jk-)

imigranty koncentrované v táborech či vystavené šikaně a násilí ze strany policie a neonacistů.

Do prostředí řeckého Antiautoritářského hnutí vás zasvěti původní rozhovor s jeho členem, Andreasem Theodoridisem. Ten mimo jiné říká: „*Co potřebujeme, jsou sociální akce a vytváření sociálních prostorů, otevřených komunit, solidárních ekonomik.*“ Dále odpovídá na otázky solidarity s uprchlíky. Podobně tématu se věnuje i pozvánkový text o dokumentárním filmu *Into the fire*, jehož promítání za účasti režisérky a odborníků na migraci organizovala INR v několika městech ČR a na Slovensku.

Další zprávy přibližují střety s policií v Hamburku po razích na uprchlíky; tragédie, při níž zemřel velký počet imigrantů u ostrova Lampedusa; pokus o pogrom na migranty v Moskvě. V *Momentu* najdete také úvahy o historickém útoku Romů, prohlášení INR ke squatterské akci Vzpomínky na budoucnost, recenzi filmu *Hra o kámen*, komiks o sociální spravedlnosti, leták ke kampani za zdravotní pojištění migrantů a migrantce, pozvánku na antifašistickou demonstraci 17. listopadu, poezii a několik slov o INR.

-16 stran A5. Ke stažení na www.nerasismu.cz/download/Moment_2_2013.pdf. (-jk-)

MOUVEMENT COMMUNISTE/ KOLEKTIVNĚ PROTI KAPITÁLU

Bulletin č. 5 od Mouvement Communiste a Kolektivně proti kapitálu, který vyšel ke konci srpna 2013, přináší pohled do Egypta po sesazení Mursiho a na to, co znamená tamní situace pro jednotlivé společenské a politické aktéry, mezi něž se bohužel nezařadila jako politický nezávislý protagonista pracující třída.

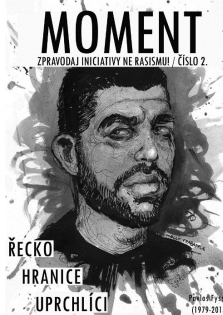
Během dvou let, které uplynuly od Mubarakova svržení, jsou karty rozdány pořád stejně... Ani motivy demonstrací z července roku 2013 tak nebyly nové, patřilo mezi ně omezení potravinové a energetické podpory, trvalý nedostatek, a to i ve velkých městech, růst cen potravin, únavy nad morálním řádem prosazovaným muslimským bratrstvem a nezaměstnanost, především mladých. Demonstrací na jaře předcházelo několik násilných

MOMENT č. 2

Koncem října vyšlo druhé číslo zpravodaje Iniciativy Ne rasismu! (INR). Tematicky se točí zejména okolo politické situace v Řecku a s ní úzce spojené problematiky státních hranic, migrace a uprchlíků.

V *Momentu* tudíž naleznete zprávu o okolnostech a důsledcích zavraždění antifašistického rappera Pavlose Fyssase či článek o nových azylových nařízeních EU známých pod označením Dublin II, která dopadají jak na zchudlé Řecko, tak na

výbuchů ve městech. Na vlně nespokojenosti se oportunisticky vezla armáda, která převzala moc ve státě a s podporou jedné části obyvatelstva odstranila prezidenta Mursiho podporovaného Muslimským bratrstvem...

4 str. A4, ke stažení na protikapitalu.org/download/MC-KPK-05-bulletin_cz.pdf. (-j-k)

SALÉ NEWSLETTER (ŘÍJEN 2013)

Zpravodaj infocentra Salé se po letní pauze, kterou si dal od svého červencového vydání, opět vrací, aby mohl přiblížit novinky ze života žižkovského infoshopu, připomenout návrat do režimu pravidelné otvírací doby od pondělí do čtvrtka a představit program na měsíc říjen.

Velké naděje vzbuzuje neurčitá informace o novém autonomním centru v Praze, které se plánuje otevřít a během října na jeho podporu proběhnou benefiční koncerty v německých městech Berlíně a v Lipsku.

4 strany A5.

Ke stažení na sale.s.cz/news/10_2013.pdf. (-j-k-)

SALÉ NEWSLETTER (LISTOPAD 2013)

Listopadové vydání zpravodaje infocentra Salé přináší vedle programu na daný měsíc i zprávy o zapojení se do chodu a programu infocentra, z které vyplývá, že právě aktivní zájem o tento jediný pražský infoshop může rozhodnout o jeho dalším bytí či nebytí.

Následuje prohlášení k (žel velmi krátkodobému) obsazení dlouhodobě nevyužívaného domu ve Washingtonově ulici. Tento akt desítky aktivistů a aktivistek účastníků se obsazení považují za smysluplnou aktivitu na rozdíl od účasti ve volbách, které stejně žádnou změnu nepřinesou. Nechybí pozvánka na antifašistickou demonstraci 17. listopadu a na některé akce z programu infocentra.

4 strany A5. Ke stažení na sale.s.cz/news/11_2013.pdf. (-j-k-)

SALÉ NEWSLETTER (PROSINEC 2013)

Úvodní slovo srší nadějí nového větru do plachet Salé. S tím je spojen i nový systém financování infocentra, které funguje již dva roky „částečně jako prostor otevřený různým aktivitám, částečně jako zázemí pro anarchistické hnutí“. Je-li vám tento projekt sympatický, máte nyní možnost přispívat na něj pravidelnou měsíční částkou. Její výše záleží jen na vás.

Z bohatého prosincového programu jsou zpravodaji vypichnuty dvě akce. Prvně je to setkání skupiny nenásilné komunikace, a pak diskuse o duševním zdraví, která chce otevřít v anarchistickém hnutí neřešené otázky, jak podpořit člověka procházejícího psychickou krizí, jak se stavět k hospitalizaci v psychiatrických léčebnách či k užívání antidepresiv.

4 strany A5. Ke stažení na sale.s.cz/news/12_2013.pdf. (-j-k-)

ATENEO NEWS č. 12

Říjnové číslo zpravodaje, který vydává kolektiv spravující komunitní centrum Ateneo v Mostě, se ohlíží za fungováním místa v posledním období a konstatuje, že „i když se okruh lidí, kteří se nějakým způsobem sdružují kolem Ateneo, vlastně docela rozrostl, o program Ateneo i praktickou údržbu komunitního centra jako takového se stále největší měrou stará jen velmi malý okruh lidí“.

Následuje rozmanitý program centra Ateneo na měsíc říjen, v němž je znát zejména nárůst aktivit pro nejmladší návštěvníky, jako jsou pravidelná úterní dětská odpoledne, herní den, výroba a pouštění draků či promítání pro děti.

4 strany A5. Ke stažení na ateneo.cz/wp-content/uploads/2013/10/ATENEO_news_12_říjen_2013.pdf. (-j-k-)

DRŽ PEVNĚ, KÁMO, DOSTALI JSME JE!

Česko-slovenská skupina Kolektivně proti kapitálu (KPK) představila 7. listopadu 2013 v mosteckém komunitním centru Ateneo svou novou brožuru, kte-

rou vydala společně s francouzsko-belgickou skupinou Mouvement Communiste.

Brožura se věnuje vzniku odborového svazu IWW (Industrial Workers of the World, Průmysloví dělníci světa) od jeho založení v roce 1905 až do začátku 20. let 20. století, kdy byl zejména pod silnou palbou represe omezen jeho vliv a vlastní činnost. IWW se na počátku minulého století pokoušeli v boji proti šéfům společně organizovat všechny dělníky a dělnice bez rozdílu rasy, původu a kvalifikace, snažili se o syntézu ekonomického (za vyšší mzdy) a politického (za beztržní společnost) boje. Po celou dobu své existence museli „Wobblci“ čelit brutální represí ze strany šéfů a státu, která vrcholila ve vstupem USA do první světové války a vypuknutím bolševické revoluce v Rusku.

Publikace s názvem *Drž pevně, kámo, dostali jsme je!* se pak na příkladu místní pobočky dělníků z filadelfských doků Local 8 pokouší analyzovat silné i slabé stránky organizace, její vnitřní rozpory a objektivní limity. Jako jeden z největších úspěchů Local 8 je podrobně rozebrána stávka, která byla zahájena na 14. května 1913 a již se účastnily čtyři tisíce přístavních dělníků. O dva týdny později skončila stávka vítězstvím a mohla se pochlubit příkladným rozhodnutím a organizací svých účastníků. Svého času šlo o ojedinělý příklad sjednocení, které překlenovalo rasové a národnostní (a náboženské) rozdíly, a stávka měla aktivní podporu obyvatel jižní Filadelfie. Dokaři si tak vybojovali zvýšení mezd a kontrolu nad procesem najímání do práce, což následující roky leželo vlastníkům doků těžce v žaludku. Navíc po ukončení stávky organizovala pobočka Local 8 kulturní život místních dokařů tak, aby se síla zrozená ze stávky nerozpustila v každodennosti práce v přístavu. Jaké byly další osudy IWW i její filadelfské pobočky, si už přečtete v brožuře.

36 stran A5.

Ke stažení na protikapitalu.org/download/IWW-Drz_pevne_kamo.pdf. (-j-k-)

Sabaté – městská guerilla ve Španělsku

Kniha líčí bohatý životní příběh španělského anarchisty, který bral boj proti útlaku do všech důsledků a nikdy v něm nepolevil, jakkoli se mohly zdát vyhlídky na úspěch nedobré. Ve svém úsilí nebyl sám. Po vítězství fašistických sil ve španělské občanské válce pro mnohé anarchisty boj neskončil. Jak jednotlivci, tak organizované partyzánské skupiny napadaly frankistický režim po celou dobu jeho existence. Francisco Sabaté je velkou inspirací. Ne nutně v otázce způsobu boje, který volil, ale zejména z pohledu osobního nasazení, zdravé drzosti, neústupnosti a nepodvolení se kompromisům. Antonio Téllez Solá, který byl sám aktivně zapojen do hnutí odporu, vykonal při mapování Sabatéova života a akcí skvělou a obdivuhodnou práci. (124 stran, 100 Kč)

Marikanský masakr

V srpnu 2012 obletěly svět záběry postřílených jihoafrických horníků. Odvážně se postavili nesnesitelnému vykořisťování v platinových dolech, odpovědi jim byly kulky policejních zbraní. Nezaznělo ale, že první střely do dělníků vypálili zkorumpovaní odboroví předáci propojení s vládou a korporacemi. Média nakonec udělala z obětí hlupáky, kteří se postavili s klacky střelným zbraňím. Jak to ale bývá, realita je jiná. A když ji odkryjeme, ucítíme prohloulost politických a ekonomických elit. Vedle odhalené pozadí marikanského masakru zazní také slova o nutnosti budování protimoci a návrh, jaké kroky je v tomto směru třeba učinit. (48 stran, 45 Kč)

Hranice aktivismu

Na konci 90. let vyšel v anglickém prostředí článek „Vykážete se na aktivismus“, který tehdy vyvolal v mezinárodním alterglobalizačním hnutí značnou pozornost a velké debaty. V první části brožury jsou tři texty zachycující polemiku okolo článku, ve druhé části pak na tuto polemiku volně navazuje text britské skupiny Leeds May Day Group, který se zamýšlí nad antikapitalistickým hnutím přelomu tisíciletí, a článek Massima de Angelis analyzující stav hnutí po protestech v Janově v roce 2002. (56 stran, 48 Kč)

NAKLADATELSTVÍ

ČESKOSLOVENSKÉ ANARCHISTICKÉ FEDERACE

ANARCHISTICKÁ REVUE EXISTENCE

40 STRAN
40,-

4/2013 - POVSTÁNÍ NA TAKSIMU

21. srpen / Pouliční protesty a třídní síla / Na šedo natřený Istanbul / Taksimská komuna / Podoba anarchismu v okupované zemi / J. Tesař / MamaTata / Autonomní vzdělávání v Chicagu / VIOME / Play fast or don't / Anarchisté v Detroitu / ...

3/2013 - ANARCHISTICKÁ PUBLICISTIKA

1. máj 2013 / Anarchistický festival knihy / Nakladatelství ČSAF / Recenze / Rozhovory s vydavateli / Rozhovor s V. Tomkem / Franta Choura / Infocafé La Victoria / D. Graeber: Praktický průvodce po nadcházejícím krachu / ProtestFest/ ...

2/2013 - ETICKÁ SPOTŘEBA

Konzumovat s citem a rozumem / 20 let vegetariánem / Komunitní stravování / Bojkot / Rok na farmě Somonte / Průmyslové zemědělství / Solidární ošetrovna / EZLN / Albert Camus / Anarchistická antropologie / Odpad / Toy_box / SOLIS Praha / ...

1/2013 - LOKALIZACE

Lokalizace ekonomiky / LETS a časové banky / Komunitní centrum Ateneo / Bezpečná zóna / Zahradníkův partyzánský rok / Jakub Polák / Nepohodlní mrtví / Chomsky: Dojmy z Gazy / CrimethInc: Work / Rozhovor s rumunským anarchistou / ...

4/2012 - OBSAĎ A ŽIJ!

Solidarita v Andalusii / Hnutí 15M / Obsazování půdy proti nezaměstnanosti / SAT / Colin Ward / Domy místo cel / Squatři se nastěhovali / Černá ruka / Franta Sauer / Saint Imier 2012 / Participativní ekonomika / Asturijská rebelie / Arabské jaro / ...

3/2012 - SOLIDARITA V PRAXI

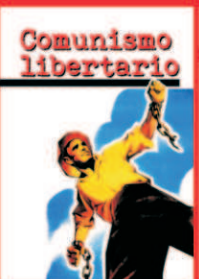
(ročníky 2012, 2011 a 2010 za sníženou cenu 20 Kč)

KOMIKSOVÁ EDICE

- sv. 1 - LIKVIDÁTOR 40 stran / 40,-
- sv. 2 - ANARCHIX 40 stran / 40,-
- sv. 3 - CLASS WAR COMIX 40 stran / 40,-
- sv. 4 - KDYŽ ZAČALA NOC 64 stran / 58,-

BROŽURY

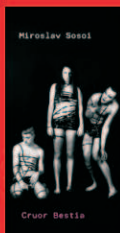

- OKUPAČNÍ KUCHARKA 60 stran / 48,-
- HRANICE AKTIVISMU 56 stran / 48,-
- COMUNISMO LIBERTARIO 56 stran / 48,-
- SABATÉ 124 stran / 100,-
- MARIKANSKÝ MASAKR 48 stran / 45,-

ČTENÍ OD DĚTÍ KLÍČENÍ

40 stran A4
celobarevné
60,-

- M. Sosoí - CRUOR BESTIA 76 stran / 55,-
- O. Heimerle - OBYČEJNĚ ZMRAŽENÍ 56 stran / 25,-
- M. Sosoí - POKÁNÍ 76 stran / 75,-

EDICE POEZIE

Aktuální přehled o všech vydaných publikacích a dalších materiálech, stejně jako seznam distribučních míst naleznete na webové stránce

NAKLADATELSTVI.CSAF.CZ